

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1307/2013**z dnia 17 grudnia 2013 r.****ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 42 i art. 43 ust. 2,

uwzględniając Traktat o przystąpieniu z 1979 r., w szczególności ustęp 6 dołączonego do niego protokołu nr 4 dotyczącego bawełny,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego ⁽¹⁾,uwzględniając opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽³⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, zatytułowanym „WPR do 2020 r.: sprostac wyzwaniom przyszłości związanym z żywnością, zasobami naturalnymi oraz aspektami terytorialnymi”, określono potencjalne wyzwania, cele oraz kierunki działania dla wspólnej polityki rolnej („WPR”) po 2013 r. W świetle debaty na temat tego komunikatu reforma WPR powinna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. Reforma powinna objąć wszystkie główne instrumenty WPR, w tym rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 ⁽⁵⁾. Z uwagi na zakres reformy należy uchylić

rozporządzenie (WE) nr 73/2009 i zastąpić je nowym aktem prawnym. Ponadto reforma powinna udoskonalić i uprościć odpowiednie przepisy.

- (2) Jednym z najważniejszych celów i jednym z kluczowych wymogów reformy WPR jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych. Należy to ściśle uwzględnić przy redagowaniu odpowiednich przepisów dotyczących systemu wsparcia bezpośredniego.

- (3) W niniejszym rozporządzeniu należy zawrzeć wszystkie podstawowe elementy dotyczące wypłacania rolnikom wsparcia unijnego oraz ustalić warunki dostępu do płatności, które są nierozdzielnie związane z tymi podstawowymi elementami.

- (4) Niezbędne jest wyjaśnienie, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 ⁽⁶⁾ oraz przepisy przyjęte na jego podstawie mają mieć zastosowanie do środków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Z uwagi na spójność z innymi instrumentami prawnymi dotyczącymi WPR niektóre przepisy przewidziane obecnie w rozporządzeniu (WE) nr 73/2009 zostają teraz zamieszczone w rozporządzeniu (UE) nr 1306/2013, w szczególności przepisy mające zagwarantować przestrzeganie obowiązków określonych w przepisach dotyczących płatności bezpośrednich, w tym kontroli i stosowania środków administracyjnych i kar administracyjnych w przypadku braku zgodności, przepisy związane z zasadą wzajemnej zgodności, takie jak wymogi podstawowe w zakresie zarządzania, normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, monitorowanie i ocena odpowiednich środków, a także przepisy dotyczące wypłaty zaliczek oraz odzyskiwania nienależnych płatności.

- (5) Aby uzupełnić lub zmienić niektóre elementy inne niż istotne niniejszego rozporządzenia, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej i uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 oraz (WE) nr 485/2008 (Zob. s. 549 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽¹⁾ Opinia z dnia 8 marca 2012 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 116 oraz Dz.U. C 44 z 15.2.2013, s. 159.

⁽³⁾ Dz.U. C 225 z 27.7.2012, s. 174.

⁽⁴⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 20 listopada 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16).

- (6) Niniejsze rozporządzenie powinno zawierać wykaz objętych nim systemów wsparcia bezpośredniego. Aby uwzględnić nowe prawodawstwo dotyczące systemów wsparcia, które może zostać przyjęte po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do zmiany tego wykazu.
- (7) Aby zagwarantować pewność prawa, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanowienia ram, w których państwa członkowskie mają określać kryteria, jakie rolnicy mają spełnić, aby wywiązać się z obowiązku utrzymywania powierzchni użytków rolnych w stanie odpowiednim do wypasu lub uprawy, oraz działania minimalne, które mają być prowadzone na powierzchni użytków rolnych utrzymujących się naturalnie w stanie odpowiednim do wypasu lub uprawy, jak również kryteria określania przewagi traw i innych pastewnych roślin zielnych oraz określania utrwalonych praktyk lokalnych w odniesieniu do trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych („trwałe użytki zielone”).
- (8) Z myślą o zapewnieniu, aby kwoty przeznaczone na finansowanie WPR były zgodne z pułapami rocznymi, o których mowa w art. 16 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, należy dostosować wysokość wsparcia bezpośredniego w każdym roku kalendarzowym, jak przewiduje art. 25 tego rozporządzenia. W celu zapewnienia, aby przyczyniało się ono do osiągnięcia celu polegającego na bardziej zrównoważonym rozdziale płatności wśród małych i dużych beneficjentów, dostosowanie płatności bezpośrednich powinno stosować się jedynie w przypadku przyznawanych rolnikom płatności, które przekraczają 2 000 EUR w odpowiednim roku kalendarzowym. Biorąc pod uwagę wysokość płatności bezpośrednich dla rolników w Bułgarii, Chorwacji i Rumunii w ramach stosowania mechanizmu stopniowego dochodzenia do pełnych płatności w odniesieniu do wszystkich płatności bezpośrednich przyznawanych w tych państwach członkowskich, ten instrument dyscypliny finansowej należy stosować w Bułgarii i Rumunii dopiero od dnia 1 stycznia 2016 r., a w Chorwacji od dnia 1 stycznia 2022 r. Należy wprowadzić szczegółowe przepisy w odniesieniu do tego instrumentu dyscypliny finansowej i niektórych innych przepisów w przypadku osoby prawnej lub grupy osób fizycznych lub prawnych, w przypadku gdy prawo krajowe przewiduje dla indywidualnych członków prawa i obowiązki porównywalne do praw i obowiązków rolników indywidualnych mających status kierujących gospodarstwem rolnym, w celu umocnienia struktur rolnych i wspierania ustanawiania odpowiednich osób prawnych lub grup.
- (9) W celu zapewnienia prawidłowego dostosowywania płatności bezpośrednich w odniesieniu do dyscypliny finansowej należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do przepisów stanowiących podstawę obliczania zmniejszeń, które państwa członkowskie mają stosować wobec rolników w ramach stosowania dyscypliny finansowej.
- (10) Doświadczenie zdobyte w ramach stosowania różnych systemów wsparcia dla rolników wskazuje, że w niektórych przypadkach wsparcie przyznawano osobom fizycznym lub prawnym prowadzącym działalność, której cel nie był lub był tylko w marginalnym stopniu związany z prowadzeniem działalności rolniczej. Aby zapewnić lepsze ukierunkowanie wsparcia, państwa członkowskie nie powinny przyznawać płatności bezpośrednich niektórym osobom fizycznym i prawnym, chyba że mogą one udowodnić, iż ich działalność rolnicza nie ma charakteru marginalnego. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość nieprzyznawania płatności bezpośrednich innym osobom fizycznym lub prawnym, których działalność rolnicza ma charakter marginalny. Państwom członkowskim należy jednak zezwolić na przyznawanie płatności bezpośrednich małym gospodarstwom prowadzącym działalność rolniczą w niepełnym wymiarze godzin, ponieważ tacy rolnicy wnoszą bezpośredni wkład w żywotność obszarów wiejskich. Państwa członkowskie nie powinny również przyznawać płatności bezpośrednich osobom fizycznym lub prawnym, których użytki rolne obejmują głównie obszary utrzymujące się naturalnie w stanie odpowiednim do wypasu lub uprawy, lecz które nie prowadzą określonych działań minimalnych.
- (11) W celu zagwarantowania ochrony praw rolników należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania kryteriów określania przypadków, w których należy uznać, że użytki rolne danego rolnika obejmują głównie obszar utrzymujący się naturalnie w stanie odpowiednim do wypasu lub uprawy, kryteriów ustanawiania rozróżnienia pomiędzy dochodami wynikającymi z działalności rolniczej i z działalności pozarolniczej oraz kwoty płatności bezpośrednich mającej znaczenie dla stosowania testu marginalnego charakteru, oraz kryteriów, które mają spełnić rolnicy, aby udowodnić, że ich działalność rolnicza nie ma charakteru marginalnego.
- (12) Aby uniknąć nadmiernego obciążenia administracyjnego związanego z zarządzaniem płatnościami niskich kwot, państwa członkowskie co do zasady nie powinny przyznawać płatności bezpośrednich w przypadku, gdy ich kwota byłaby niższa niż 100 EUR lub w przypadku gdy kwalifikujący się obszar gospodarstwa rolnego, którego dotyczy wniosek o wsparcie, jest mniejszy niż jeden hektar. Ponieważ jednak struktura rolnictwa w państwach członkowskich jest bardzo różnorodna i może znacząco odbiegać od przeciętnej struktury rolnictwa w Unii, należy umożliwić państwom członkowskim stosowanie progów minimalnych odzwierciedlających ich konkretną sytuację. Ze względu na bardzo specyficzną strukturę rolnictwa w regionach najbardziej oddalonych i na mniejszych wyspach Morza Egejskiego państwa członkowskie powinny móc decydować, czy w tych regionach należy stosować jakikolwiek próg minimalny. Ponadto państwa członkowskie powinny wybrać wdrożenie jednego z dwóch rodzajów progów minimalnych z uwzględnieniem specyficznej struktury swoich sektorów rolnych. W związku z tym, że płatności można przyznawać rolnikom posiadającym tzw. gospodarstwa bezrolne, stosowanie progów hektarowych byłoby nieskuteczne. Do tych rolników powinna mieć zatem

zastosowanie minimalna kwota wsparcia. Aby zapewnić równe traktowanie rolników w Bułgarii, Chorwacji i Rumunii, których płatności bezpośrednie są objęte mechanizmem stopniowego dochodzenia do pełnych płatności, progi minimalne w tych państwach członkowskich powinny opierać się na ostatecznych kwotach, które będą przyznawane po zakończeniu procesu stopniowego dochodzenia do pełnych płatności.

- (13) Charakterystyczną cechą rozdziału środków bezpośredniego wsparcia dochodów wśród rolników jest przydzielanie nieproporcjonalnych kwot płatności stosunkowo małej liczbie dużych beneficjentów. Większi beneficjenci, dzięki ich zdolności do eksploatacji korzyści skali, nie wymagają jednolitego wsparcia na tym samym poziomie, aby skutecznie osiągnąć cel polegający na wsparciu dochodu. Ponadto możliwość dostosowania ułatwia większym beneficjentom gospodarowanie przy niższym poziomie jednolitego wsparcia. Państwa członkowskie powinny zatem zmniejszyć o co najmniej 5 % część płatności podstawowej, która ma zostać przyznana rolnikom, jeśli przekracza ona 150 000 EUR. Aby zapobiec nieproporcjonalnym skutkom dla dużych gospodarstw o wysokiej liczbie pracowników, państwa członkowskie mogą zdecydować o uwzględnieniu kosztów zatrudnienia podczas stosowania tego mechanizmu. Aby takie zmniejszenie poziomu wsparcia było skuteczne, nie należy przyznawać żadnych korzyści rolnikom, którzy sztucznie stworzyli warunki w celu uniknięcia jego skutków. Dochód uzyskany dzięki zmniejszaniu płatności dla dużych beneficjentów powinien pozostać w państwach członkowskich, w których został wytworzony i powinien zostać udostępniony jako wsparcie unijne dla środków finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich („EFRR”).
- (14) W odniesieniu do każdego państwa członkowskiego należy określić pułapy netto w celu ograniczenia płatności dla rolników po zastosowaniu zmniejszenia płatności. Aby uwzględnić szczególne cechy wsparcia w ramach WPR przyznawanego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 228/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ i rozporządzeniem (UE) nr 229/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾, jak również fakt, że te płatności bezpośrednie nie podlegają zmniejszeniu płatności, pułap netto dla odnośnych państw członkowskich nie powinien obejmować tych płatności bezpośrednich.
- (15) Aby uwzględnić zmiany związane z łącznymi maksymalnymi kwotami płatności bezpośrednich, które mogą zostać przyznane, w tym zmiany wynikające z decyzji, jakie mają podjąć państwa członkowskie w zakresie przekazywania środków między pierwszym a drugim filarem i zastosowania zmniejszania oraz w stosownych przypadkach ograniczenia płatności, a także wynikające z powiadomień, jakie mają być dokonywane przez

Chorwację w odniesieniu do rozminowywanych gruntów, które przywrócono do wykorzystania w działalności rolniczej, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do dostosowywania pułapów krajowych i pułapów netto określonych w niniejszym rozporządzeniu.

- (16) Należy sprecyzować, że te przepisy niniejszego rozporządzenia, które mogłyby powodować, że państwa członkowskie podejmą działania mogące stanowić pomoc państwa, nie podlegają przepisom dotyczącym pomocy państwa z uwagi na to, że odnośne przepisy zawierają odpowiednie warunki przyznawania wsparcia lub przewidują przyjęcie takich warunków przez Komisję w celu uniknięcia jakiegokolwiek niepożądanego zakłócenia konkurencji.
- (17) Z myślą o wzmocnieniu swojej polityki rozwoju obszarów wiejskich, należy umożliwić państwom członkowskim przenoszenie środków finansowych z pułapu dla płatności bezpośrednich do wsparcia przeznaczonego na rozwój obszarów wiejskich. Państwom członkowskim należy również umożliwić przenoszenie środków finansowych ze wsparcia przeznaczonego na rozwój obszarów wiejskich do pułapu dla płatności bezpośrednich. Aby zapewnić skuteczność tego narzędzia, państwa członkowskie powinny mieć możliwość jednorazowego przeglądu swojej pierwotnej decyzji, ze skutkiem od roku składania wniosków 2018, pod warunkiem że jakakolwiek decyzja oparta o taki przegląd nie będzie się wiązać z jakimkolwiek zmniejszeniem kwot przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich.
- (18) Aby osiągnąć cele WPR, systemy wsparcia mogą wymagać dostosowania do rozwoju sytuacji, w razie konieczności w krótkim terminie. Należy zatem przewidzieć możliwość przeglądu systemów wsparcia, w szczególności w świetle rozwoju sytuacji gospodarczej lub budżetowej, w związku z czym beneficjenci nie będą mogli zakładać, że warunki przyznawania wsparcia nie ulegną zmianie.
- (19) Rolnicy w państwach członkowskich, które przystąpiły do Unii w dniu 1 maja 2004 r. lub po tej dacie, otrzymują płatności bezpośrednie w ramach mechanizmu stopniowego dochodzenia do pełnych płatności przewidzianego w aktach przystąpienia tych państw. W przypadku Bułgarii i Rumunii taki mechanizm będzie nadal obowiązywał w 2015 r., a w przypadku Chorwacji – do 2021 r. Ponadto tym państwom członkowskim zezwolono na przyznawanie uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich. Należy utrzymać możliwość przyznawania takich płatności w odniesieniu do Chorwacji oraz, jako uzupełnienie systemu płatności podstawowych, w odniesieniu do Bułgarii i Rumunii, do czasu dojścia do pełnych płatności. W odniesieniu do upoważnienia Chorwacji do przyznawania uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich, należy powierzyć Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych bez stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽³⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (UE) nr 228/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 247/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 23).

⁽²⁾ Rozporządzenie (UE) nr 229/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 marca 2013 r. ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1405/2006 (Dz.U. L 78 z 20.3.2013, s. 41).

⁽³⁾ Rozporządzenie (UE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (20) W rozporządzeniu (WE) nr 73/2009 zmienionym Aktem przystąpienia z 2011 r. przewidziano dla Chorwacji specjalną krajową rezerwę na rozminowywanie w celu finansowania – przez okres dziesięciu lat po jej przystąpieniu do Unii – przydziału uprawnień do płatności w związku z gruntami, które każdego roku są rozminowywane i przywracane do wykorzystania w działalności rolniczej. Należy ustanowić przepisy dotyczące określenia kwot przeznaczonych na finansowanie wsparcia w związku z tymi gruntami w ramach systemów wsparcia przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz przepisy dotyczące zarządzania tą rezerwą. Aby uwzględnić kwoty wynikające z powiadomień, jakie mają być dokonywane przez Chorwację w odniesieniu do gruntów rozminowanych, które przywrócono do wykorzystania w działalności rolniczej, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do przeglądu niektórych postanowień finansowych mających zastosowanie do Chorwacji.
- (21) Aby zapewnić lepszy rozdział wsparcia między gruntami rolnymi w Unii, w tym w tych państwach członkowskich, które stosowały system jednolitej płatności obszarowej ustanowiony na podstawie rozporządzenia (WE) nr 73/2009, nowy system płatności podstawowej powinien zastąpić system płatności jednolitych ustanowiony na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003⁽¹⁾ i utrzymany na podstawie rozporządzenia (WE) nr 73/2009, w którym istniejące wcześniej mechanizmy wsparcia połączono w jeden system płatności bezpośrednich niezwiązanych z produkcją. Taka zmiana powinna, co do zasady, spowodować wygaśnięcie uprawnień do płatności uzyskanych na podstawie tych rozporządzeń i przydział nowych uprawnień. Przydział nowych uprawnień do płatności powinien być oparty, w zasadzie, na liczbie kwalifikujących się hektarów, będących w posiadaniu rolników w pierwszym roku realizacji systemu. Jednakże państwa członkowskie, które obecnie stosują system płatności jednolitych w oparciu o model regionalny lub hybrydowy, powinny mieć możliwość utrzymania obecnych uprawnień do płatności. Aby uniknąć sytuacji, w której w danym państwie członkowskim wzrost kwalifikujących się obszarów nieproporcjonalnie zmniejsza kwotę płatności bezpośrednich na hektar i w ten sposób wpływa na proces wewnętrznego ujednoczenia, państwom członkowskim należy zezwolić, aby podczas przeprowadzania pierwszego przydziału uprawnień do płatności stosowały pewne ograniczenia w celu ustalenia liczby uprawnień do płatności.
- (22) Z powodu stopniowego włączania różnych sektorów do systemu płatności jednolitych i związanego z tym okresu dostosowania przyznanego rolnikom, coraz trudniej jest uzasadnić istnienie znaczących indywidualnych różnic w poziomie wsparcia na hektar, które wynikają ze stosowania historycznych danych referencyjnych. W związku z tym bezpośrednio wsparcie dochodu powinno zostać
- równomierniej rozdzielone między państwa członkowskie poprzez zmniejszenie powiązania z historycznymi danymi referencyjnymi i z uwzględnieniem ogólnego kontekstu budżetu Unii. Aby zapewnić równiejszy rozdział wsparcia bezpośredniego, przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejących nadal różnic w wysokości wynagrodzeń i kosztów produkcji, poziomy wsparcia bezpośredniego na hektar należy stopniowo dostosowywać. W państwach członkowskich, w których płatności bezpośrednie są poniżej poziomu 90 % unijnej średniej, różnica między obecnym poziomem płatności a tym poziomem powinna zostać zmniejszona o jedną trzecią, a wszystkie państwa członkowskie powinny osiągnąć poziom minimalny do roku budżetowego 2020. To ujednoczenie powinno zostać sfinansowane proporcjonalnie przez wszystkie państwa członkowskie, w których poziom płatności bezpośrednich przekraczają poziom średniej unijnej.
- (23) Ponadto co do zasady wszystkie uprawnienia do płatności aktywowane w 2019 r. w danym państwie członkowskim lub w danym regionie powinny mieć jednakową wartość jednostkową. Jednakże w celu uniknięcia poważnych konsekwencji finansowych dla rolników, państwom członkowskim należy zezwolić na uwzględnianie czynników historycznych przy obliczaniu wartości uprawnień do płatności, które rolnicy powinni mieć w 2019 r., pod warunkiem że żadne uprawnienia do płatności w 2019 r. nie będą miały wartości niższej niż 60 % średniej. Państwa członkowskie powinny sfinansować to ujednoczenie poprzez zmniejszenie - na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które mają ustanowić - wartości uprawnień do płatności, które przewyższają średnią na 2019 r. W tym kontekście oraz w celu uniknięcia poważnych strat dla rolników, państwa członkowskie mogą ograniczyć to zmniejszenie do 30 % wartości początkowej danych uprawnień, nawet jeżeli takie ograniczenie nie pozwoli, aby wszystkie uprawnienia do płatności osiągnęły 60 % średniej wartości na 2019 r. Ujednoczenie to powinno zostać przeprowadzone w równych etapach wszędzie, z wyjątkiem tych państw członkowskich, które zdecydowały się na jednakową wartość jednostkową od pierwszego roku wdrażania systemu. Przy ujednoczaniu uprawnień do płatności z wartością powyżej średniej należy uwzględnić również szacowane zasoby dostępne na uprawnienia do płatności. Jednakże, w odniesieniu do tych państw członkowskich, które zachowują swoje istniejące uprawnienia do płatności i które już przyjęły etapy ujednoczenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1782/2003, należy przeprowadzać te etapy ujednoczenia, w stosownych przypadkach, a wartość uprawnień do płatności należy dostosować, aby uwzględnić szacowane zasoby dostępne na uprawnienia do płatności.
- (24) Doświadczenia zdobyte przy stosowaniu systemu płatności jednolitych wykazały, że należy zachować niektóre z jego głównych elementów, w tym ustalanie pułapów krajowych w celu zapewnienia, aby całkowity poziom wsparcia nie przekroczył obecnych ograniczeń budżetowych. Państwa członkowskie powinny również nadal stosować rezerwy krajowe lub należy im zezwolić na ustanawianie rezerw regionalnych. Takie krajowe lub regionalne rezerwy powinny być wykorzystywane, na zasadzie priorytetu, do celów ułatwienia młodym rolnikom i rolnikom rozpoczynającym działalność

(¹) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001 (Dz.U. L 270 z 21.10.2003, s. 1).

rolniczą uczestnictwa w systemie, a na ich wykorzystywanie należy zezwolić w celu uwzględnienia niektórych innych specyficznych sytuacji. Należy utrzymać przepisy dotyczące przekazywania i wykorzystywania uprawnień do płatności.

- (25) Doświadczenia zdobyte przy stosowaniu rozporządzenia (WE) nr 73/2009 wykazały, że państwa członkowskie nie wykorzystywały całkowitej kwoty środków finansowych dostępnych w ramach pułapów krajowych ustanowionych w tym rozporządzeniu. Chociaż, w porównaniu z systemem obowiązującym na mocy tego rozporządzenia, niniejsze rozporządzenie zmniejsza ryzyko niewykorzystania środków finansowych, państwa członkowskie powinny mieć jednak możliwość rozdzielania uprawnień do płatności mających wartość wyższą niż kwota dostępna dla ich systemu płatności podstawowej, aby ułatwić skuteczniejsze wykorzystanie środków finansowych. Państwom członkowskim należy zatem zezwolić – w ramach pewnych wspólnych limitów i w odniesieniu do pułapów netto płatności bezpośrednich – na obliczanie niezbędnej kwoty, o którą może być zwiększony ich pułap płatności podstawowej.
- (26) Co do zasady wszelkie użytki rolne gospodarstwa rolnego wykorzystywane do działalności rolniczej – w tym obszary, które w dniu 30 czerwca 2003 r. nie były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w państwach członkowskich przystępujących do Unii w dniu 1 maja 2004 r., które zdecydowały się na stosowanie systemu jednolitej płatności obszarowej – kwalifikuje się do korzystania z płatności podstawowej. Z uwagi na to, że działalność pozarolnicza może przyczynić się do zróżnicowania dochodów gospodarstw rolnych i do żywotności obszarów wiejskich, użytki rolne gospodarstwa rolnego, które są wykorzystywane także do prowadzenia działalności pozarolniczej mają być uznawane za kwalifikujące się, pod warunkiem że są w przeważającym zakresie wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej. W celu oceny tej przewagi należy określić wspólne kryteria dla wszystkich państw członkowskich. W tym kontekście oraz aby zapewnić lepsze ukierunkowanie płatności bezpośrednich należy umożliwić państwom członkowskim sporządzanie, mając na uwadze pewność prawa i przejrzystość, wykazu obszarów, które są głównie wykorzystywane do prowadzenia działalności pozarolniczej i w związku z tym się nie kwalifikują. Ponadto w celu zachowania kwalifikowalności gruntów, które kwalifikowały się do celu aktywowania uprawnień z tytułu odłogowania przed zniesieniem obowiązku odłogowania, należy przewidzieć, że niektóre obszary zalesione, w tym obszary zalesione w ramach systemów krajowych zgodnych z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005⁽¹⁾ lub rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013⁽²⁾ lub obszary podlegające pewnym zobowiązaniom środowiskowym, kwalifikują się do korzystania z płatności podstawowej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 277z 21.10.2005, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Zob. s. 487 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (27) Aby uniknąć sytuacji, w której w danym państwie członkowskim wzrost kwalifikujących się obszarów nieproporcjonalnie zmniejsza kwotę płatności bezpośrednich na hektar i w ten sposób wpływa na proces wewnętrznego ujednoczenia, państwom członkowskim należy zezwolić na stosowanie współczynnika zmniejszenia do celów określenia kwalifikującego się obszaru trwałych użytków zielonych, w przypadku gdy trawy i inne pastewne rośliny zielne tradycyjnie nie są roślinnością dominującą na obszarach wypasu, lecz są objęte utrwalonymi lokalnymi praktykami.
- (28) Należy utrzymać środki specjalne w odniesieniu do konopi, aby zapewnić uniemożliwienie ukrywania nielegalnych upraw pomiędzy uprawami kwalifikującymi się do płatności podstawowej, tym samym negatywnie wpływając na rynek konopi. Należy zatem nadal przyznawać płatności jedynie dla obszarów obsiewanych odmianami konopi dającymi określone gwarancje w odniesieniu do ich zawartości substancji psychotropowych.
- (29) W celu zagwarantowania pewności prawa oraz wyjaśnienia określonych sytuacji, które mogą powstać w związku ze stosowaniem systemu płatności podstawowych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do przepisów dotyczących kwalifikowalności i dostępu rolników do systemu płatności podstawowych w przypadku dziedziczenia i przewidywanego dziedziczenia, dziedziczenia w trakcie dzierżawy, zmiany statusu prawnego lub nazwy, przekazania uprawnień do płatności oraz w przypadku połączenia lub podziału gospodarstwa rolnego, a także w przypadku klauzuli umownej dotyczącej prawa do otrzymania uprawnień do płatności w pierwszym roku przydziału uprawnień do płatności. Ponadto, przekazanie uprawnień powinno również objąć przepisy dotyczące obliczania wartości i liczby uprawnień do płatności lub dotyczące zmiany wartości uprawnień do płatności w związku z przydziałem uprawnień do płatności, w tym przepisy dotyczące możliwości określenia tymczasowej wartości i liczby lub tymczasowego zwiększenia uprawnień do płatności przydzielonych na podstawie wniosku złożonego przez rolnika, przepisy dotyczące warunków ustalania tymczasowej i ostatecznej wartości i liczby uprawnień do płatności oraz przepisy odnoszące się do sytuacji, w których umowa sprzedaży lub umowa dzierżawy mogłyby mieć wpływ na przydział uprawnień do płatności. Przekazanie uprawnień powinno również objąć przepisy dotyczące ustanawiania i obliczania wartości i liczby uprawnień do płatności otrzymanych z rezerwy krajowej lub z rezerwy regionalnych; przepisy dotyczące zmiany wartości jednostkowej uprawnień do płatności w przypadku ułamkowych części uprawnień oraz przekazania uprawnień do płatności bez gruntów. Ponadto przekazanie uprawnień powinno również objąć kryteria przydziału uprawnień do płatności rolnikom, którzy nie otrzymali płatności bezpośrednich w 2013 r. lub na podstawie stosowania rezerwy krajowej lub regionalnej; kryteria stosowania ograniczeń liczby przydzielanych uprawnień do płatności oraz kryteria ustalania współczynnika zmniejszenia do celów przekształcenia niektórych trwałych użytków zielonych w kwalifikujące się hektary.

- (30) Aby zapewnić właściwe zarządzanie uprawnieniami do płatności, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do przepisów dotyczących treści zgłoszenia i wymogów dotyczących aktywacji uprawnień do płatności.
- (31) W celu ochrony zdrowia publicznego należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów ustanawiających przepisy uzależniające przyznanie płatności od wykorzystania kwalifikowanych nasion niektórych odmian konopi oraz ustanawiających procedury określania odmian konopi i weryfikacji zawartości tetrahydrokanabinolu.
- (32) Z uwagi na znaczne trudności administracyjne, techniczne i logistyczne, jakie przejście do systemu płatności podstawowej sprawia państwom członkowskim stosującym system jednolitej płatności obszarowej na mocy rozporządzenia (WE) nr 73/2009, należy zezwolić im na dalsze stosowanie systemu jednolitej płatności obszarowej do celu przyznawania płatności podstawowej w okresie przejściowym najpóźniej do końca 2020 r. Jeżeli dane państwo członkowskie postanowi wprowadzić system płatności podstawowej do 2018 r., może wybrać zróżnicowanie płatności w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej z uwzględnieniem poziomu niektórych płatności przyznanych w 2014 r. w ramach systemów wsparcia specjalnego i płatności oddzielnych przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 73/2009 lub – w przypadku Cypru – w ramach sektorowych pul środków finansowych przeznaczonych na przejściowe wsparcie krajowe.
- (33) Aby zagwarantować ochronę praw beneficjentów oraz wyjaśnienia określonych sytuacji, które mogą powstać w związku ze stosowaniem systemu jednolitej płatności obszarowej, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania przepisów dotyczących kwalifikowalności i dostępu rolników do systemu jednolitej płatności obszarowej.
- (34) W państwach członkowskich stosujących system jednolitej płatności obszarowej, którym zezwolono na przyznawanie przejściowego wsparcia krajowego, pomoc taka odgrywała ważną rolę we wspieraniu dochodu rolników w określonych sektorach. Z tego względu oraz aby uniknąć nagłego i znacznego zmniejszenia wsparcia od 2015 r. w tych sektorach korzystających do 2014 r. z przejściowego wsparcia krajowego, należy przewidzieć w tych państwach członkowskich możliwość przyznawania tej pomocy jako uzupełnienia systemu jednolitej płatności obszarowej. Aby zapewnić ciągłość wsparcia udzielanego w ramach przyznanej do tej pory przejściowego wsparcia krajowego, należy ograniczyć warunki przyznawania wsparcia do warunków mających zastosowanie do udzielania pomocy krajowej w 2013 r. lub – w przypadku Bułgarii i Rumunii – do uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich, na które zezwoliła Komisja na wnioski państw członkowskich. Właściwe jest również ograniczenie maksymalnych sektorowych kwot pomocy w porównaniu do ich poziomów z 2013 r., aby zapewnić stałe zmniejszanie poziomów pomocy oraz zapewnić ich zgodność z mechanizmem ujednoczenia.
- (35) Należy określić szczegółowe przepisy w odniesieniu do pierwszego przydziału oraz obliczania wartości uprawnień do płatności w sytuacji gdy państwa członkowskie, które stosowały system jednolitej płatności obszarowej na podstawie niniejszego rozporządzenia wprowadzają system płatności podstawowej. Aby zapewnić sprawne przejście między tymi systemami, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do dalszych przepisów dotyczących wprowadzenia systemu płatności podstawowej w państwach członkowskich, które stosowały system jednolitej płatności obszarowej.
- (36) Uwzględniając potrzebę, aby jednolite wsparcie dla rolników posiadających małe gospodarstwa rolne było wystarczające, aby osiągnąć cel, jakim jest skuteczne wsparcie dochodu, należy zezwolić państwom członkowskim na ponowny rozdział wsparcia bezpośredniego między rolników poprzez przyznanie im dodatkowej płatności za pierwsze hektary.
- (37) Jednym z celów nowej WPR jest poprawa wyników w zakresie oddziaływania na środowisko poprzez obowiązkowy element „zazielenienia” zawarty w płatnościach bezpośrednich, który będzie wspierał w całej Unii praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska. W tym celu państwa członkowskie powinny przeznaczyć część pułapów krajowych dla płatności bezpośrednich, aby przyznawać, oprócz płatności podstawowej, płatność roczną, która może uwzględnić wewnętrzne ujednoczenie w danym państwie członkowskim lub regionie, z tytułu obowiązkowych praktyk rolniczych zgodnych z celami polityki dotyczącej zarówno klimatu, jak i środowiska. Praktyki te powinny polegać na prostych, ogólnych, pozaumownych i corocznych działaniach, które wykraczają poza zasadę wzajemnej zgodności i są związane z rolnictwem, takich jak dywersyfikacja upraw, utrzymywanie trwałych użytków zielonych, w tym tradycyjnych sadow, na których drzewa owocowe o niewielkim zagęszczeniu porastają powierzchnię użytku zielonego, oraz ustanowieniu obszarów proekologicznych. W celu lepszego osiągnięcia celów „zazielenienia” oraz aby umożliwić jego skuteczną administrację i kontrolę, praktyki takie powinny mieć zastosowanie na całym kwalifikującym się obszarze gospodarstwa rolnego. Obowiązkowy charakter tych praktyk powinien dotyczyć również rolników, których gospodarstwa rolne są w całości lub częściowo położone na obszarach sieci „Natura 2000” objętych dyrektywą Rady 92/43/EWG ⁽¹⁾ oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE ⁽²⁾, lub na obszarach objętych dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾, o ile takie praktyki są zgodne z celami tych dyrektyw.

(1) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

(2) Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

(3) Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

- (38) Z uwagi na udowodnione korzyści dla środowiska wynikające z systemów rolnictwa ekologicznego rolnicy, w odniesieniu do jednostek swoich gospodarstw rolnych, które spełniają warunki określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007⁽¹⁾, powinni korzystać z elementu „zazielnienia” bez konieczności spełnienia jakichkolwiek dalszych obowiązków.
- (39) Niespełnienie obowiązków wynikających z elementu „zazielnienia” powinno podlegać karom na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.
- (40) Aby uwzględnić różnorodność systemów rolniczych i zróżnicowanie środowiskowe w całej Unii, uzasadnione jest uznanie – oprócz trzech praktyk dotyczących „zazielnienia” ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu – praktyk objętych działaniami rolno-środowiskowo-klimatycznymi lub systemów certyfikacji, które są podobne do zazielnienia i które zapewniają równoważny lub wyższy poziom korzyści dla klimatu i środowiska. Dla zapewnienia przejrzystości prawnej praktyki te należy określić w załączniku do niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie powinny zdecydować, czy zaoferować rolnikom możliwość wykorzystywania praktyk równoważnych lub praktyk w zakresie zazielnienia ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu w celu zobowiązania danego rolnika, aby przestrzegał praktyk najodpowiedniejszych do zapewnienia celów danego środka; powinny także powiadomić Komisję o swoich decyzjach. Dla zapewnienia pewności prawa Komisja powinna ocenić, czy praktyki objęte równoważnymi zgłoszonymi środkami są objęte załącznikiem. Jeżeli Komisja uzna, że tak nie jest, powiadamia o tym odpowiednio państwa członkowskie w drodze aktów wykonawczych przyjmowanych bez stosowania przepisów rozporządzenia (UE) nr 182/2011. Aby umożliwić prostsze wdrożenie równoważności oraz do celów zapewnienia możliwości kontroli, należy określić zasady dotyczące zasięgu praktyk równoważnych, z uwzględnieniem szczególnych cech działań rolno-środowiskowo-klimatycznych i systemów certyfikacji. Aby zapewnić właściwe stosowanie praktyk równoważnych oraz unikanie podwójnego finansowania, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w celu dodania praktyk do wykazu praktyk równoważnych, ustanowienia wymogów dla krajowych lub regionalnych systemów certyfikacji oraz, w razie konieczności, ustanowienia szczegółowych przepisów dotyczących obliczania odpowiednich kwot.
- (41) Obowiązki dotyczące dywersyfikacji upraw należy stosować w sposób uwzględniający trudności mniejszych gospodarstw w zakresie dywersyfikacji, przy jednoczesnym dalszym dokonywaniu postępów w zakresie zwiększonej korzyści dla środowiska, a w szczególności polepszenia jakości gleby. Należy przewidzieć wyjątki dla gospodarstw, które już spełniają cele dywersyfikacji upraw na skutek tego, że ich znaczącą część stanowią użytki zielone lub grunty ugorowane, dla wyspecjalizowanych gospodarstw dokonujących corocznie rotacji swoich działek lub dla gospodarstw, które ze względu na swoje położenie geograficzne miałyby nadmierne trudności we wprowadzaniu trzeciej uprawy. W celu zapewnienia, aby obowiązki związane z praktyką w zakresie dywersyfikacji upraw stosowano w sposób proporcjonalny i niedyskryminacyjny oraz aby prowadziły one do zwiększonej ochrony środowiska, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do uznawania dalszych rodzajów i gatunków oraz ustanawiania przepisów dotyczących stosowania dokładnego obliczania udziału różnych upraw.
- (42) Z uwagi na korzyści dla środowiska wynikające z trwałych użytków zielonych, a w szczególności pochłanianie dwutlenku węgla, należy ustanowić przepis dotyczący utrzymywania trwałych użytków zielonych. Ochrona ta powinna polegać na zakazie orania i przekształcania obszarów najbardziej wrażliwych pod względem środowiskowym na obszarach „Natura 2000” objętych dyrektywami 92/43/EWG i 2009/147/WE oraz na ogólniejszym zabezpieczeniu – opartym na wskaźniku udziału trwałych użytków zielonych – przed zmianą sposobu użytkowania. Państwa członkowskie powinny być uprawnione do wyznaczania dalszego zakresu obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym nieobjętych tymi dyrektywami. Ponadto powinny wybrać, na jakim poziomie terytorialnym powinien być stosowany ten wskaźnik. Aby zapewnić skuteczną ochronę trwałych użytków zielonych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w celu określenia ram wyznaczenia przez państwa członkowskie trwałych użytków zielonych nieobjętych dyrektywami 92/43/EWG lub 2009/147/WE.
- (43) W celu zapewnienia, aby stosunek udziału trwałych użytków zielonych w całkowitej powierzchni użytków rolnych był prawidłowo określony i utrzymany, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania szczegółowych metod określania tego stosunku, szczegółowych przepisów dotyczących utrzymania trwałych użytków zielonych oraz odpowiednich ram czasowych odnoszących się do obowiązku rolników indywidualnych w zakresie ponownego przekształcenia gruntów.
- (44) Należy ustanowić obszary proekologiczne, aby w szczególności ochronić i zwiększyć różnorodność biologiczną w gospodarstwach. Obszary proekologiczne powinny zatem składać się z obszarów bezpośrednio wpływających na różnorodność biologiczną, takich jak grunty ugorowane, elementy krajobrazu, tarasy, strefy buforowe, obszary zalesione i obszary rolno-leśne, lub pośrednio wpływających na różnorodność biologiczną poprzez zmniejszone wykorzystanie środków w gospodarstwie, takich jak obszary objęte międzyplonami i zimową pokrywą zieloną. Obowiązki określone w odniesieniu do obszaru proekologicznego należy stosować w taki sposób, aby uniknąć nakładania nieproporcjonalnych obciążeń na mniejsze gospodarstwa w porównaniu ze zwiększoną korzyścią dla środowiska. Należy przewidzieć wyjątki dla gospodarstw, które już spełniają cele obszarów proekologicznych z uwagi na fakt, że ich

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1).

znaczącą część stanowią użytki zielone lub grunty ugorowane. Należy również przewidzieć wyjątki, w państwach członkowskich z przewagą lasów, dla rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą na obszarach o ograniczeniach naturalnych w niektórych obszarach z przewagą lasów, w przypadku gdy występuje znaczące ryzyko porzucania gruntów rolnych. Ponadto należy wprowadzić przepis umożliwiający państwu członkowskiemu i rolnikom realizację tego obowiązku na poziomie regionalnym lub zbiorowym, aby uzyskać przyległe obszary proekologiczne, które są korzystniejsze dla środowiska. Dla uproszczenia państwa członkowskie powinny mieć możliwość standaryzacji pomiaru obszarów proekologicznych.

- (45) Aby zapewnić skuteczne i spójne ustanawianie obszarów proekologicznych, przy jednoczesnym uwzględnieniu szczególnych cech państw członkowskich, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do określania dalszych kryteriów kwalifikowania obszarów jako obszarów proekologicznych; uznawania innych rodzajów obszarów proekologicznych; ustanawiania współczynników przekształcenia i współczynników ważenia dla niektórych rodzajów obszarów proekologicznych; ustanawiania przepisów dotyczących wdrażania przez państwa członkowskie części obszarów proekologicznych na poziomie regionalnym; ustanawiania przepisów dotyczących grupowej realizacji obowiązku utrzymywania obszarów proekologicznych przez gospodarstwa rolne znajdujące się w bliskiej odległości, ustanawiania ram kryteriów, które mają określić państwa członkowskie, dotyczących określenia takiej bliskiej odległości; oraz ustanawiania metod określania stosunku powierzchni lasu do gruntów rolnych. Przy dodawaniu innych rodzajów obszarów proekologicznych Komisja powinna zapewnić, aby służyło to poprawie ogólnych wyników w zakresie oddziaływania na środowisko gospodarstwa rolnego, w szczególności w odniesieniu do różnorodności biologicznej, poprawy jakości gleby i wody, zachowania krajobrazu oraz spełniania celów łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej.
- (46) Aby wesprzeć zrównoważony rozwój rolnictwa na obszarach o szczególnych ograniczeniach naturalnych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wykorzystania części pułapów dla płatności bezpośrednich na przyznawanie wszystkim rolnikom prowadzącym działalność na tych obszarach lub na niektórych z tych obszarów, w przypadku gdy postanowi o tym dane państwo członkowskie, rocznej płatności obszarowej oprócz płatności podstawowej. Taka płatność nie powinna zastąpić wsparcia przyznawanego na podstawie programów rozwoju obszarów wiejskich i nie powinna być przyznawana rolnikom na obszarach, które wyznaczono zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1698/2005, lecz których nie wyznaczono zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013.
- (47) Zakładanie i rozwój nowej działalności gospodarczej w sektorze rolnym przez młodych rolników wymaga środków finansowych i stanowi element, który należy rozważyć przy przydziale i ukierunkowywaniu płatności bezpośrednich. Rozwój ten ma zasadnicze znaczenie dla

konkurencyjności unijnego sektora rolnego i z tego powodu należy ustanowić wsparcie dochodu dla młodych rolników rozpoczynających działalność rolniczą, aby ułatwić im zakładanie działalności i dostosowanie strukturalne ich gospodarstw rolnych po rozpoczęciu działalności. W tym celu państwa członkowskie powinny wykorzystywać części pułapów krajowych dla płatności bezpośrednich na przyznawanie młodym rolnikom rocznej płatności, oprócz płatności podstawowej. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość decydowania o metodzie obliczania tej płatności, a jeżeli metoda ta będzie wiązać się z obowiązkiem ustalenia limitu płatności dla jednego rolnika, taki limit powinien zostać określony w odniesieniu do ogólnych zasad prawa unijnego. Ponieważ powinna ona obejmować jedynie początkowy etap działalności gospodarczej i nie powinna stać się pomocą operacyjną, płatność ta powinna być przyznawana jedynie przez okres maksymalnie pięciu lat. Powinna być dostępna dla młodych rolników rozpoczynających działalność rolniczą, którzy w roku pierwszego złożenia wniosku w systemie płatności podstawowej lub w systemie jednolitej płatności obszarowej mają nie więcej niż 40 lat.

- (48) Aby zagwarantować ochronę praw beneficjentów i uniknąć dyskryminacji wśród nich, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do określania warunków, zgodnie z którymi osobę prawną można uznać za kwalifikującą się do otrzymania płatności dla młodych rolników.
- (49) Należy zezwolić państwom członkowskim na wykorzystanie części pułapów krajowych dla płatności bezpośrednich na przyznawanie w niektórych sektorach lub regionach wsparcia związanego z produkcją w wyraźnie określonych przypadkach. Środki, które można wykorzystywać w celu przyznawania jakiegokolwiek wsparcia związanego z produkcją, należy ograniczyć do odpowiedniego poziomu, jednocześnie umożliwiając przyznawanie takiego wsparcia w państwach członkowskich w konkretnych sektorach lub regionach znajdujących się w szczególnej sytuacji, gdzie konkretne typy rolnicze lub konkretne sektory rolnictwa mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, środowiskowych lub społecznych. Państwom członkowskim należy zezwolić na przeznaczenie na taki rodzaj wsparcia do 8 % ich pułapów krajowych lub do 13 % w przypadku, gdy poziom wsparcia związanego z produkcją przekracza 5 % w co najmniej jednym roku w okresie 2010–2014 lub w przypadku gdy stosują one system jednolitej płatności obszarowej do dnia 31 grudnia 2014 r. Ponadto, w celu utrzymania niezależności sektora hodowlanego w zakresie pasz wysokobiałkowych, państwa członkowskie, które postanowią wykorzystać przynajmniej 2 % swoich pułapów krajowych na wsparcie produkcji roślin wysokobiałkowych, powinny mieć możliwość zwiększenia tych wartości procentowych maksymalnie o dwa punkty procentowe. W należyście uzasadnionych przypadkach, w których wykazano określone wyjątkowe potrzeby w danym sektorze lub regionie, oraz po zatwierdzeniu przez Komisję, państwom członkowskim należy zezwolić na wykorzystanie ponad 13 % ich pułapu krajowego. Jako alternatywę dla tych wartości procentowych państwa członkowskie mogą wybrać wykorzystanie do 3 mln EUR rocznie na finansowanie

wsparcia związanego z produkcją. Wsparcie związane z produkcją należy przyznawać jedynie w zakresie, który jest niezbędny, aby stworzyć zachętę do utrzymania aktualnych poziomów produkcji w danych sektorach lub regionach. Wsparcie to powinno być również dostępne dla rolników, którzy posiadają – w dniu 31 grudnia 2013 r. – specjalne uprawnienia do płatności przydzielone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz rozporządzenia (WE) nr 73/2009 i którzy nie posiadają kwalifikujących się hektarów w celu aktywacji uprawnień do płatności. W odniesieniu do zatwierdzania dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją przekraczającego 13 % rocznego pułapu krajowego ustalonego dla danego państwa członkowskiego, należy ponadto przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych bez stosowania przepisów rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

- (50) Aby zapewnić skuteczne i ukierunkowane wykorzystanie unijnych środków finansowych oraz uniknąć podwójnego finansowania na podstawie innych podobnych instrumentów wsparcia, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania warunków przyznawania dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, jak również przepisów dotyczących spójności z innymi środkami unijnymi i kumulacji wsparcia.
- (51) W celu zapobieżenia ryzyku zakłócenia produkcji w regionach produkcji bawełny, część wsparcia dla sektora bawełny na mocy rozporządzenia (WE) nr 73/2009 nadal pozostaje związana z uprawą bawełny poprzez płatność specyficzną na kwalifikujący się hektar, z uwzględnieniem wszystkich odpowiednich czynników. Sytuację tę należy utrzymać zgodnie z celami określonymi w protokole nr 4 dotyczącym bawełny dołączonym do Traktatu o przystąpieniu z 1979 r.
- (52) Aby zapewnić skuteczne stosowanie płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny i jej skuteczne zarządzanie, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania przepisów i warunków zatwierdzania gruntów i odmian do celów płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny; przepisów w zakresie warunków przyznawania tej płatności, wymogów kwalifikowalności i praktyk agronomicznych; kryteriów zatwierdzania organizacji międzybranżowych; obowiązków producentów; oraz przepisów regulujących sytuacje, w których zatwierdzona organizacja międzybranżowa nie spełnia tych kryteriów.
- (53) Zgodnie z rozdziałem 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 637/2008 ⁽¹⁾ każde państwo członkowskie będące producentem bawełny zobowiązane jest do przedłożenia Komisji projektu czteroletniego programu restrukturyzacyjnego – co cztery lata, a po raz pierwszy do dnia 1 stycznia 2009 r., albo – do dnia 31 grudnia 2009 r. – jeden projekt zmienionego ośmioletniego programu

restrukturyzacji. W świetle zgromadzonych doświadczeń restrukturyzację sektora bawełny można by lepiej wesprzeć za pomocą innych środków, w tym działań przewidzianych w programach rozwoju obszarów wiejskich finansowanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013. Takie środki pozwoliłyby również na lepszą koordynację ze środkami w innych sektorach. Należy jednak przestrzegać praw nabytych i uzasadnionych oczekiwań przedsiębiorstw zaangażowanych już w programy restrukturyzacji. Z tego względu należy zezwolić na kontynuację trwających programów cztero- lub ośmioletnich, bez możliwości ich przedłużania. Środki finansowe udostępnione w ramach programów czteroletnich można następnie włączyć do dostępnych unijnych środków finansowych przeznaczonych na działania w zakresie rozwoju obszarów wiejskich od 2014 r. Z uwagi na okres programowania środki finansowe dostępne po zakończeniu programów ośmioletnich nie byłyby przydatne w programach rozwoju obszarów wiejskich w 2018 r., i w związku z tym mogłyby zostać lepiej wykorzystane po przekazaniu do systemów wsparcia, jak już przewidziano w rozporządzeniu (WE) nr 637/2008. W związku z powyższym w odniesieniu do państw członkowskich, w których obowiązują programy cztero- lub ośmioletnie, rozporządzenie (WE) nr 637/2008 straci moc, odpowiednio, od dnia 1 stycznia 2014 r. lub 1 stycznia 2018 r., a zatem należy je uchylić.

- (54) Aby zmniejszyć koszty administracyjne związane z zarządzaniem wsparciem bezpośrednim i jego kontrolą, należy umożliwić państwom członkowskim ustanowienie prostego i ukierunkowanego systemu dla małych gospodarstw. W tym celu należy umożliwić państwom członkowskim ustanowienie płatności ryczałtowej zastępującej wszystkie płatności bezpośrednie, albo płatności opartej na kwocie należnej rolnikom każdego roku. Należy wprowadzić przepisy upraszczające formalności poprzez zmniejszenie między innymi nakładanych na małe gospodarstwa obowiązków związanych na przykład ze składaniem wniosków o przyznanie wsparcia, praktykami rolniczymi korzystnymi dla klimatu i środowiska, zasadą wzajemnej zgodności oraz kontrolami zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1306/2013, nie podważając przy tym ogólnych celów reformy, z zastrzeżeniem że do małych gospodarstw stosuje się prawodawstwo unijne, o którym mowa w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1306/2013. Celem tego systemu powinno być wsparcie istniejącej struktury rolniczej małych gospodarstw w Unii, nieutrudniające jednocześnie rozwoju w kierunku większej konkurencyjności. Z tego względu dostęp do systemu należy co do zasady ograniczyć do istniejących gospodarstw rolnych. Uczestnictwo rolników w systemie powinno być nieobowiązkowe, jednak aby jeszcze bardziej zwiększyć oddziaływanie systemu w kontekście uproszczenia, należy zezwolić państwom członkowskim na automatyczne włączanie niektórych rolników do systemu, z zastrzeżeniem możliwości wycofania się.
- (55) Aby zagwarantować pewność prawa, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania warunków uczestnictwa w systemie dla małych gospodarstw w przypadku zmiany sytuacji rolnika uczestniczącego w systemie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i ustanawiające krajowe programy restrukturyzacji sektora bawełny (Dz.U. L 178 z 5.7.2008, s. 1).

- (56) Z myślą o uproszczeniu oraz w celu uwzględnienia specyficznej sytuacji regionów najbardziej oddalonych, płatnościami bezpośrednimi w tych regionach należy zarządzać w ramach programów wsparcia ustanowionych rozporządzeniem (UE) nr 228/2013. W związku z tym do tych regionów nie należy stosować przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących systemu płatności podstawowej i powiązanych płatności, wsparcia związanego z produkcją oraz systemu dla małych gospodarstw.
- (57) Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia, a także monitorowania i analizowania płatności bezpośrednich oraz zarządzania nimi potrzebne są powiadomienia od państw członkowskich. Aby zapewnić właściwe stosowanie przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz aby powiadomienia takie były szybkie, skuteczne, dokładne, racjonalne pod względem kosztów i zgodne z ochroną danych osobowych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do wprowadzania niezbędnych środków dotyczących powiadomień, jakie mają być przekazywane Komisji przez państwa członkowskie do celów sprawdzania, kontrolowania, monitorowania, oceny i audytu płatności bezpośrednich oraz w celu spełniania wymogów określonych w umowach międzynarodowych, w tym wymogów dotyczących powiadomień na podstawie tych umów, oraz w odniesieniu do dalszych przepisów dotyczących charakteru i rodzaju informacji, które mają być przekazywane, kategorii danych, które mają być przetwarzane, oraz maksymalnego okresu przechowywania, praw dostępu do informacji lub systemów informacji oraz warunków publikacji informacji.
- (58) Dane osobowe gromadzone do celów stosowania płatności bezpośrednich powinny być przetwarzane w sposób zgodny z tymi celami. W przypadku przetwarzania do celów monitorowania i oceny dane te powinny być również zanonimizowane, przetwarzane w formie zagregowanej, oraz chronione zgodnie z prawem unijnym dotyczącym ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz swobodnego przepływu takich danych, w szczególności z dyrektywą 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ oraz z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾. Osoby, których dane dotyczą, należy poinformować o takim przetwarzaniu oraz o ich prawach w odniesieniu do ochrony danych.
- (59) Skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 14 grudnia 2011 r.⁽³⁾
- (60) Aby zapewnić sprawne przejście od przepisów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 73/2009 do przepisów niniejszego rozporządzenia, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania określonych aktów w odniesieniu do ustanawiania niezbędnych środków w zakresie ochrony wszelkich nabytych praw i uzasadnionych oczekiwań rolników.
- (61) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia oraz aby zapobiec nieuczciwej konkurencji lub dyskryminacji wśród rolników, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do: ustalenia kwoty, która ma zostać włączona do specjalnej krajowej rezerwy na rozminowywanie dla Chorwacji; ustalania rocznego pułapu krajowego dla systemu płatności podstawowej; przyjmowania przepisów dotyczących wniosków o przydział uprawnień do płatności; przyjmowania środków dotyczących zwrotu nieaktywowanych uprawnień do płatności do rezerwy krajowej; przyjmowania warunków powiadamiania organów krajowych o przekazaniu uprawnień do płatności oraz terminów, w których należy dokonywać takich powiadomień; ustalania rocznego pułapu krajowego dla systemu jednolitej płatności obszarowej; przyjmowania przepisów dotyczących wniosków o przydział uprawnień do płatności składanych w roku przydziału uprawnień do płatności, w przypadku gdy państwa członkowskie przechodzą na system płatności podstawowej; ustalania rocznych pułapów płatności redystrybucyjnej. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (62) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia oraz aby zapobiec nieuczciwej konkurencji lub dyskryminacji wśród rolników, należy również powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do: przyjmowania przepisów dotyczących procedur, w tym harmonogramów przekazywania, powiadomień przekazywanych przez państwa członkowskie oraz ocen Komisji w odniesieniu do praktyk równoważnych; przyjmowania określonych limitów, w obrębie których obowiązek utrzymywania trwałych użytków zielonych uznaje się za spełniony; określania pułapu rocznego dla płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska; określania pułapu rocznego dla płatności z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych; określania pułapu rocznego dla płatności dla młodych rolników. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (63) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia oraz aby zapobiec nieuczciwej konkurencji lub dyskryminacji wśród rolników, należy również powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do: określania pułapów rocznych dla dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją; przyjmowania przepisów dotyczących procedury oceny i zatwierdzania decyzji w ramach dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją; przyjmowania przepisów dotyczących procedury wydawania zezwoleń producentom oraz powiadamiania producentów, związanej z zatwierdzaniem gruntów i odmian do celów płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny; przyjmowania przepisów dotyczących obliczania zmniejszenia kwoty płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny; przyjmowania przepisów dotyczących ogólnych wymogów i metod w zakresie powiadamiania; oraz

(1) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

(2) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

(3) Dz.U. C 35 z 9.2.2012, s. 1.

przyjmowania niezbędnych i uzasadnionych środków rozwiązywania szczególnych problemów w sytuacji nadzwyczajnej. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.

- (64) W celu rozwiązania pilnych problemów w co najmniej jednym z państw członkowskich, przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości systemu płatności bezpośrednich, Komisja powinna przyjąć akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie jeżeli, w należycie uzasadnionych przypadkach, nadzwyczajne okoliczności mają wpływ na przyznanie wsparcia oraz zagrażają skutecznemu wykonaniu płatności w ramach systemów wsparcia wymienionych w niniejszym rozporządzeniu.
- (65) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na powiązania między niniejszym rozporządzeniem a innymi instrumentami WPR, różnice między różnymi obszarami rolnymi oraz ograniczenia środków finansowych państw członkowskich w rozszerzonej Unii, możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii poprzez wieloletnią gwarancję finansowania unijnego oraz skoncentrowanie się na wyraźnie określonych priorytetach, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (66) Ponieważ rozporządzenie (WE) nr 73/2009 będzie nadal stosowane w 2014 r., niniejsze rozporządzenie powinno co do zasady obowiązywać od dnia 1 stycznia 2015 r. Jednakże przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące elastyczności między filarami przewidują możliwość podejmowania przez państwa członkowskie decyzji i powiadamiania o nich Komisji do dnia 31 grudnia 2013 r. Ponadto, niektóre inne przepisy niniejszego rozporządzenia wymagają podjęcia działań w 2014 r. Przepisy te powinny zatem mieć zastosowanie od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (67) Z uwagi na pilną potrzebę przygotowania sprawnego wdrożenia przewidzianych środków, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres stosowania

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się:

- a) przepisy wspólne dotyczące płatności przyznawanych bezpośrednio rolnikom w ramach systemów wsparcia wymienionych w załączniku I („płatności bezpośrednie”);

b) przepisy szczegółowe dotyczące:

- (i) płatności podstawowej dla rolników („system płatności podstawowej” oraz przejściowego uproszczonego systemu „system jednolitej płatności obszarowej”);
- (ii) dobrowolnego przejściowego wsparcia krajowego dla rolników;
- (iii) dobrowolnej płatności redystrybucyjnej;
- (iv) płatności dla rolników przestrzegających praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska;
- (v) dobrowolnej płatności dla rolników na obszarach z ograniczeniami naturalnymi;
- (vi) płatności dla młodych rolników rozpoczynających działalność rolniczą;
- (vii) systemu dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją;
- (viii) płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny;
- (ix) dobrowolnego uproszczonego systemu dla małych gospodarstw;
- (x) ram, w których Bułgaria, Chorwacja i Rumunia mogą uzupełniać płatności bezpośrednio.

Artykuł 2

Zmiana załącznika I

Aby zagwarantować pewność prawa, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych zmieniających wykaz systemów wsparcia zawarty w załączniku I, w zakresie niezbędnym do uwzględnienia w tym wykazie wszelkich nowych aktów ustawodawczych dotyczących systemów wsparcia, które mogą zostać przyjęte po przyjęciu niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3

Stosowanie niniejszego rozporządzenia do regionów najbardziej oddalonych oraz mniejszych wysp Morza Egejskiego

Art. 11 nie stosuje się do regionów Unii, o których mowa w art. 349 TFUE („regiony najbardziej oddalone”) oraz do płatności bezpośrednich przyznawanych na mniejszych wyspach Morza Egejskiego zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 229/2013.

Do regionów najbardziej oddalonych nie stosuje się tytułów III, IV i V niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 4

Definicje i powiązane przepisy

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „rolnik” oznacza osobę fizyczną lub prawną bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, których gospodarstwo rolne jest położone na obszarze objętym zakresem terytorialnym Traktatów, określonym w art. 52 TUE w związku z art. 349 i 355 TFUE, oraz które prowadzą działalność rolniczą;
- b) „gospodarstwo rolne” oznacza wszystkie jednostki wykorzystywane do działalności rolniczej i zarządzane przez rolnika, znajdujące się na terytorium tego samego państwa członkowskiego;
- c) „działalność rolnicza” oznacza:
- (i) produkcję, hodowlę lub uprawę produktów rolnych, w tym zbiory, dojenie, hodowlę zwierząt oraz utrzymywanie zwierząt do celów gospodarskich;
  - (ii) utrzymywanie użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza zwykłe metody rolnicze i zwykły sprzęt rolniczy, w oparciu o kryteria określone przez państwa członkowskie na podstawie ram ustanowionych przez Komisję, lub
  - (iii) prowadzenie działań minimalnych, określanych przez państwa członkowskie, na użytkach rolnych utrzymujących się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy;
- d) „produkty rolne” oznaczają produkty - z wyjątkiem produktów rybołówstwa - wymienione w załączniku I do Traktatów, a także bawełnę;
- e) „użytki rolne” oznaczają każdy obszar zajmowany przez grunty orne, trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe lub uprawy trwałe;
- f) „grunty orne” oznaczają grunty uprawiane w celu produkcji roślinnej lub obszary dostępne dla produkcji roślinnej, ale ugorowane, w tym obszary odłogowane zgodnie z art. 22, 23 i 24 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999, art. 39 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 oraz art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, bez względu na to, czy grunty te znajdują się pod uprawą szklarniową lub pod stałym bądź ruchomym przykryciem;
- g) „uprawy trwałe” oznaczają uprawy niepodlegające płodozmianowi, inne niż trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe, które zajmują grunty przez okres pięciu lat lub dłużej i dają powtarzające się zbiory, w tym szkółki i zagajniki o krótkiej rotacji;
- h) „trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe”, (zwane dalej łącznie „trwałymi użytkami zielonymi”), oznaczają grunty wykorzystywane do uprawy traw lub innych pastewnych roślin zielnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych), które nie były objęte płodozmianem danego gospodarstwa rolnego przez okres pięciu lat lub dłużej; mogą one obejmować inne gatunki, takie jak krzewy lub drzewa, które mogą nadawać się do wypasu, pod warunkiem że zachowano przewagę traw i innych pastewnych roślin zielnych, a także – w przypadku gdy zadecydują tak państwa członkowskie – grunty, które mogą nadawać się do wypasu i które stanowią część utrwalonych praktyk lokalnych w przypadkach, gdy trawy i inne zielne rośliny pastewne tradycyjnie nie są roślinnością dominującą na obszarach wypasu;
- i) „trawy lub inne zielne rośliny pastewne” oznaczają wszystkie rośliny zielne, rosnące tradycyjnie na naturalnych pastwiskach lub zazwyczaj zawarte w mieszankach nasion przeznaczonych do zasiewania pastwisk lub łąk w państwie członkowskim, niezależnie od tego czy są wykorzystywane do wypasania zwierząt;
- j) „szkółki” oznaczają następujące obszary młodych drzewiastych (drzewnych) roślin uprawianych na otwartym powietrzu w celu późniejszego przesadzenia:
- szkółki winorośli oraz podkładek;
  - szkółki drzew i krzewów owocowych;
  - szkółki roślin ozdobnych;
  - komercyjne szkółki drzew leśnych z wyłączeniem rosnących w lesie szkółek przeznaczonych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego;
  - szkółki drzew i krzewów do sadzenia w ogrodach, parkach, na poboczach dróg i na wałach (na przykład sadzonki żywopłotu, róże i inne krzewy ozdobne, ozdobne drzewa i krzewy iglaste), w tym we wszystkich przypadkach ich kłącza, rozłogi i młode sadzonki;
- k) „zagajnik o krótkiej rotacji” oznacza obszar obsadzany określonymi przez państwa członkowskie gatunkami drzew objętymi kodem CN 0602 90 41, do których należą zdrewniałe uprawy wieloletnie, których korzenie lub podstawy łodyg pozostają w glebie po zbiorach, wraz z nowymi pędami wschodzącymi w następnym sezonie, o maksymalnym cyklu zbioru, który ma zostać określony przez państwa członkowskie;
- l) „sprzedaż” oznacza sprzedaż lub jakiegokolwiek inne ostateczne przekazanie własności gruntów lub uprawnień do płatności; definicja ta nie obejmuje sprzedaży gruntów w przypadku gdy prawa do gruntów przekazywane są na rzecz władz publicznych lub w celu wykorzystania tych gruntów w interesie publicznym oraz w przypadku gdy przekazanie dokonywane jest w celach nierolniczych;
- m) „dzierżawa” oznacza dzierżawę lub podobną transakcję tymczasową;

n) „przekazanie” oznacza dzierżawę lub sprzedaż lub faktyczne lub przewidywane dziedziczenie gruntów lub uprawnień do płatności lub wszelkie inne ostateczne przekazanie; definicja ta nie obejmuje zwrotu uprawnień po wygaśnięciu dzierżawy.

2. Państwa członkowskie:

- a) ustanawiają kryteria, jakie mają spełnić rolnicy, aby wywiązać się z obowiązku dotyczącego utrzymywania użytków rolnych w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy, o czym mowa w ust. 1 lit. c) ppkt (ii);
- b) w przypadku gdy ma to zastosowanie w danym państwie członkowskim - określają działania minimalne, które mają być prowadzone na użytkach rolnych utrzymujących się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy, o czym mowa w ust. 1 lit. c) ppkt (iii);
- c) określają, jakie gatunki drzew kwalifikują się jako zagajniki o krótkiej rotacji, i ustalają maksymalny cykl zbioru dla tych gatunków drzew, o czym mowa w ust. 1 lit. k).

Państwa członkowskie mogą zdecydować, że grunty, które mogą nadawać się do wypasu, na których trawy i inne zielne rośliny pastewne tradycyjnie nie są roślinnością dominującą, co stanowi część utrwalonych praktyk lokalnych, zostaną uznane za trwałe użytki zielone, o których mowa w ust. 1 lit. h).

3. Aby zagwarantować pewność prawa, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 70 ustanawiających:

- a) ramy, w których państwa członkowskie mają ustanowić kryteria, jakie rolnicy powinni spełnić, aby wywiązać się z obowiązku utrzymywania użytków rolnych w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy, o czym mowa w ust. 1 lit. c) ppkt (ii);
- b) ramy, w których państwa członkowskie określają działania minimalne, jakie mają być prowadzone na użytkach rolnych utrzymujących się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy, o czym mowa w ust. 1 lit. c) ppkt (iii);
- c) kryteria określania przewagi traw i innych zielnych roślin pastewnych oraz kryteria określania utrwalonych praktyk lokalnych, o których mowa w ust. 1 lit. h).

TYTUŁ II

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNICH

ROZDZIAŁ I

Przepisy wspólne dotyczące płatności bezpośrednich

Artykuł 5

Przepisy ogólne wspólnej polityki rolnej

Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 oraz przepisy przyjęte na jego podstawie mają zastosowanie do systemów przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 6

Pułapy krajowe

1. Pułapy krajowe dla każdego państwa członkowskiego i dla każdego roku obejmujące łączną wartość wszystkich przydzielonych uprawnień do płatności, rezerwy krajowej lub rezerwy regionalnych oraz pułapów ustalonych zgodnie z art. 42, 47, 49, 51 i 53 określono w załączniku II.

W przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 22 ust. 2, krajowy pułap określony w załączniku II dla tego państwa członkowskiego na odpowiedni rok może zostać przekroczony o kwotę obliczoną zgodnie z tym ustępem.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 dla każdego państwa członkowskiego stosującego system jednolitej płatności obszarowej i dla każdego roku pułap krajowy, obejmujący pułapy ustalone zgodnie z art. 36, 42, 47, 49, 51 i 53, określono w załączniku II.

3. Aby uwzględnić zmiany w łącznych maksymalnych kwotach płatności bezpośrednich, które mogą zostać przyznane, w tym zmiany wynikające z decyzji, jakie mają być podejmowane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 14 oraz wynikające ze stosowania art. 20 ust. 2, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących dostosowania pułapów krajowych określonych w załączniku II.

Artykuł 7

Pułapy netto

1. Bez uszczerbku dla art. 8, łączna kwota płatności bezpośrednich, którą można przyznać w danym państwie członkowskim na podstawie tytułów III, IV i V w odniesieniu do danego roku kalendarzowego, po zastosowaniu art. 11, nie może przekraczać odpowiadających im pułapów określonych w załączniku III.

W przypadku gdy łączna kwota płatności bezpośrednich, która ma zostać przyznana w danym państwie członkowskim, miałaby przekroczyć pułap określony w załączniku III, to państwo członkowskie dokonuje liniowego zmniejszenia kwot wszystkich płatności bezpośrednich z wyjątkiem płatności bezpośrednich przyznawanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 228/2013 oraz rozporządzenia (UE) nr 229/2013.

2. Dla każdego państwa członkowskiego i dla każdego roku kalendarzowego szacunkową kwotę wynikającą ze zmniejszenia płatności, o którym mowa w art. 11 (odpowiadającą różnicy między pułapem krajowym określonym w załączniku II, do którego dodaje się kwotę dostępną zgodnie z art. 58, a pułapem netto określonym w załączniku III) udostępnia się jako unijne wsparcie na rzecz działań w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013.

3. Aby uwzględnić zmiany w łącznych maksymalnych kwotach płatności bezpośrednich, które mogą zostać przyznane, w tym zmiany wynikające z decyzji podejmowanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 14, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących dostosowania pułapów określonych w załączniku III.

Artykuł 8

Dyscyplina finansowa

1. Wysokość dostosowania określona zgodnie z art. 26 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 ma zastosowanie jedynie do płatności bezpośrednich przekraczających 2 000 EUR, które mają zostać przyznane rolnikom w danym roku kalendarzowym.

2. W wyniku stopniowego wprowadzania płatności bezpośrednich przewidzianego w art. 16, ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się do Bułgarii i Rumunii od dnia 1 stycznia 2016 r.

W wyniku stopniowego wprowadzania płatności bezpośrednich przewidzianego w art. 17, ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się do Chorwacji od dnia 1 stycznia 2022 r.

3. W celu zapewnienia prawidłowego dostosowywania płatności bezpośrednich w odniesieniu do dyscypliny finansowej Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych określających przepisy dotyczące podstawy obliczania zmniejszeń, które państwa członkowskie mają stosować w odniesieniu do rolników na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu.

4. W przypadku osoby prawnej lub grupy osób fizycznych lub prawnych państwa członkowskie mogą stosować wysokość dostosowania, o której mowa w ust. 1, na poziomie członków tych osób prawnych lub grup, w przypadku gdy prawo krajowe przewiduje dla indywidualnych członków prawa i obowiązki porównywalne do praw i obowiązków rolników indywidualnych mających status rolników prowadzących gospodarstwo rolne, w szczególności w zakresie ich statusu gospodarczego, społecznego i podatkowego, pod warunkiem że przyczynili się oni do umocnienia struktur rolnych tych osób prawnych lub tych grup.

Artykuł 9

Rolnik aktywny zawodowo

1. Nie przyznaje się płatności bezpośrednich osobom fizycznym lub prawnym ani grupom osób fizycznych lub prawnych, których użytki rolne obejmują głównie obszary utrzymujące się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy i które nie prowadzą na tych obszarach działań minimalnych określonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. b).

2. Nie przyznaje się płatności bezpośrednich osobom fizycznym lub prawnym ani grupom osób fizycznych lub prawnych, które administrują portami lotniczymi, wodociągami, stałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi, jak również świadczą usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami.

W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów

zadecydować o uzupełnieniu przedsiębiorstw i rodzajów działalności wymienionych w akapicie pierwszym o wszelkie inne podobne nierolnicze przedsiębiorstwa lub rodzaje działalności, a następnie mogą zadecydować o usunięciu takich uzupełnień.

Osobę lub grupę osób objętych zakresem akapitu pierwszego lub drugiego, uważa się jednak za rolnika aktywnego zawodowo, jeżeli za pomocą możliwych do zweryfikowania dowodów, w formie wymaganej przez państwa członkowskie, udokumentuje ona, że

- a) roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5 % całości przychodów uzyskanych przez nią z działalności pozarolniczej w ostatnim roku obrotowym, za który dowody takie są dostępne;
- b) jej działalność rolnicza nie ma charakteru marginalnego; lub
- c) jej główną działalność gospodarczą lub przedmiot działalności stanowi wykonywanie działalności rolniczej.

3. Oprócz sytuacji określonych w ust. 1 i 2, państwa członkowskie mogą zadecydować na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, że nie przyznaje się płatności bezpośrednich osobom fizycznym lub prawnym lub grupom osób fizycznych lub prawnych:

- a) których działalność rolnicza stanowi tylko nieznaczącą część ogółu ich działalności gospodarczej; lub
- b) których główną działalność lub przedmiot działalności nie stanowi wykonywanie działalności rolniczej.

4. Ust. 2 i 3 nie mają zastosowania do rolników, którzy w poprzednim roku otrzymali tylko płatności bezpośrednie nieprzekraczające określonej kwoty. Kwotę tę określają państwa członkowskie na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak ich charakterystyczne cechy krajowe lub regionalne, i nie może być ona wyższa niż 5 000 EUR.

5. W celu zagwarantowania ochrony praw rolników, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych określających:

- a) kryteria ustalania przypadków, w których uznaje się, że użytki rolne danego rolnika stanowi głównie obszar utrzymujący się naturalnie w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy;
- b) kryteria ustanawiania rozróżnienia pomiędzy przychodami wynikającymi z działalności rolniczej i z działalności pozarolniczej;
- c) kryteria ustalania kwoty płatności bezpośrednich, o których mowa w ust. 2 i 4, w szczególności w odniesieniu do płatności bezpośrednich w pierwszym roku przydziału uprawnień do płatności, w przypadku gdy wartość uprawnień do płatności nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, jak również w odniesieniu do płatności bezpośrednich dla nowych rolników;

d) kryteriów, które mają spełnić rolnicy, aby udowodnić do celów ust. 2 i 3, że ich działalność rolnicza nie ma charakteru marginalnego i że ich główną działalność gospodarczą lub przedmiot działalności stanowi wykonywanie działalności rolniczej.

6. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 sierpnia 2014 r. o każdej decyzji, o której mowa w ust. 2, 3 lub 4, a w przypadku jej zmiany – w terminie dwóch tygodni od daty podjęcia każdej decyzji dotyczącej zmiany.

Artykuł 10

Minimalne wymogi dotyczące otrzymywania płatności bezpośrednich

1. Państwa członkowskie decydują o tym, w którym z poniższych przypadków rolnikowi nie są przyznawane płatności bezpośrednie:

a) w przypadku gdy łączna kwota płatności bezpośrednich, o które złożono wnioski lub które mają zostać przyznane, przed zastosowaniem art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, wynosi mniej niż 100 EUR w danym roku kalendarzowym;

b) w przypadku gdy kwalifikujący się obszar gospodarstwa rolnego, w odniesieniu do którego złożono wnioski o płatności bezpośrednie lub w odniesieniu do którego płatności te mają zostać przyznane, przed zastosowaniem art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, wynosi mniej niż jeden hektar.

2. Aby uwzględnić strukturę swoich gospodarstw rolnych, państwa członkowskie mogą dostosować progi określone w ust. 1 lit. a) i b), w granicach limitów określonych w załączniku IV.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało o stosowaniu progu obszarowego na podstawie ust. 1 lit. b), stosuje ono jednak lit. a) tego ustępu do tych rolników otrzymujących w odniesieniu do zwierząt wsparcie związane z produkcją określone w tytule IV, którzy posiadają mniejszą liczbę hektarów, niż wynosi próg obszarowy.

4. Zainteresowane państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu ust. 1 do regionów najbardziej oddalonych i mniejszych wysp Morza Egejskiego.

5. W Bułgarii i Rumunii dla 2015 r. kwotę, o którą złożono wnioski lub która ma zostać przyznana zgodnie z ust. 1 lit. a), oblicza się na podstawie odpowiedniej kwoty określonej w załączniku V pkt A.

W Chorwacji dla lat 2015–2021 kwotę, o którą złożono wnioski lub która ma zostać przyznana zgodnie z ust. 1 lit. a), oblicza się na podstawie kwoty określonej w załączniku VI pkt A.

Artykuł 11

Zmniejszanie płatności

1. Państwa członkowskie zmniejszają kwotę płatności bezpośrednich, która ma zostać przyznana rolnikowi na

podstawie tytułu III rozdział 1 za dany rok kalendarzowy, o co najmniej 5 % w odniesieniu do części kwoty przekraczającej 150 000 EUR.

2. Przed zastosowaniem ust. 1 państwa członkowskie mogą odjąć wynagrodzenia związane z działalnością rolniczą faktycznie wypłacone i zadeklarowane przez rolnika w poprzednim roku kalendarzowym, w tym podatki i składki na zabezpieczenie społeczne związane z zatrudnieniem, od kwoty płatności bezpośrednich, które mają zostać przyznane danemu rolnikowi w danym roku kalendarzowym na podstawie tytułu III rozdział 1. W przypadku braku danych na temat wynagrodzeń faktycznie wypłaconych i zadeklarowanych przez rolnika w poprzednim roku kalendarzowym, wykorzystuje się najbardziej aktualne dostępne dane.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało o przyznaniu rolnikom płatności redystrybucyjnej zgodnie z tytułem III rozdział 2 oraz o wykorzystaniu w tym celu więcej niż 5 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II, może ono zdecydować o niestosowaniu niniejszego artykułu.

W przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało o przyznaniu rolnikom płatności redystrybucyjnej zgodnie z tytułem III rozdział 2, a zastosowanie maksymalnych limitów określonych w art. 41 ust. 4 uniemożliwia mu wykorzystanie w tym celu więcej niż 5 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II, może ono zdecydować o niestosowaniu niniejszego artykułu.

4. Nie zapewnia się korzyści polegającej na uniknięciu zmniejszenia płatności rolnikom, w przypadku których stwierdzono, że w sztuczny sposób stworzyli – po dniu 18 października 2011 r. – warunki, które pozwalają im uniknąć skutków wynikających z niniejszego artykułu.

5. W przypadku osoby prawnej lub grupy osób fizycznych lub prawnych państwa członkowskie mogą stosować zmniejszenie, o którym mowa w ust. 1, na poziomie członków tych osób prawnych lub grup, w przypadku gdy prawo krajowe przewiduje dla indywidualnych członków prawa i obowiązki porównywalne do praw i obowiązków rolników indywidualnych mających status rolników prowadzących gospodarstwo rolne, w szczególności w zakresie ich statusu gospodarczego, społecznego i podatkowego, pod warunkiem że przyczynili się oni do umocnienia struktur rolnych tych osób prawnych lub tych grup.

6. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 sierpnia 2014 r. o decyzjach podjętych zgodnie z niniejszym artykułem oraz o każdej szacowanej kwocie zmniejszeń na lata 2015–2019.

Artykuł 12

Wnioski o większą liczbę płatności

Obszar odpowiadający liczbie kwalifikujących się hektarów, w odniesieniu do którego rolnik złożył wniosek o płatność podstawową na podstawie tytułu III rozdział 1, może stanowić podstawę do złożenia wniosku o każdą inną płatność bezpośrednią, jak również o każdą inną pomoc nieobjętą niniejszym rozporządzeniem, o ile przepisy niniejszego rozporządzenia wyraźnie nie stanowią inaczej.

*Artykuł 13***Pomoc państwa**

W drodze odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013⁽¹⁾ art. 107, 108 i 109 TFUE nie mają zastosowania do płatności dokonywanych przez państwa członkowskie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

*Artykuł 14***Elastyczność między filarami**

1. Do dnia 31 grudnia 2013 r. państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o udostępnieniu, jako wsparcie dodatkowe dla działań w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich finansowanych z EFRROW zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1305/2013, do 15 % ich rocznych pułapów krajowych na rok kalendarzowy 2014, określonych w załączniku VIII do rozporządzenia (WE) nr 73/2009 oraz ich rocznych pułapów krajowych na lata kalendarzowe 2015–2019, określonych w załączniku II do niniejszego rozporządzenia. W związku z tym odpowiednia kwota nie może już być dostępna na przyznanie płatności bezpośrednich.

O decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, powiadamia się Komisję do dnia 31 grudnia 2013 r. Decyzja ta określa wartość procentową, o której mowa w tym akapicie, która może różnić się w zależności od roku kalendarzowego.

Państwa członkowskie, które nie podejmą decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, w odniesieniu do roku kalendarzowego 2014 mogą do dnia 1 sierpnia 2014 r. podjąć tę decyzję w odniesieniu do lat kalendarzowych 2015–2019. Powiadamiają one Komisję o każdej takiej decyzji do tego dnia.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przeglądzie decyzji, o których mowa w niniejszym ustępie, ze skutkiem od roku kalendarzowego 2018. Jakikolwiek decyzje oparte na tym przeglądzie nie mogą prowadzić do zmniejszenia wartości procentowej, o której powiadomiono Komisję zgodnie z akapitem pierwszym, drugim i trzecim. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdej decyzji opartej na tym przeglądzie do dnia 1 sierpnia 2017 r.

2. Do dnia 31 grudnia 2013 r. państwa członkowskie, które nie podjęły decyzji, o której mowa w ust. 1, mogą podjąć decyzję o udostępnieniu w formie płatności bezpośrednich do 15 % lub – w przypadku Bułgarii, Estonii, Hiszpanii, Litwy, Łotwy, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Finlandii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa – do 25 % przydzielonej kwoty na wsparcie dla działań w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich finansowanych z EFRROW na okres 2015–2020, jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013. W związku z tym odpowiednia kwota nie może już być dostępna na wsparcie dla działań w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1601/96, (WE) nr 1037/2001 oraz (WE) nr 1234/2007 (Zob. s. 671 niniejszego Dziennika Urzędowego).

O decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, powiadamia się Komisję do dnia 31 grudnia 2013 r. Decyzja ta określa wartość procentową, o której mowa w tym akapicie, która może różnić się w zależności od roku kalendarzowego.

Państwa członkowskie, które nie podjęły decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym w odniesieniu do roku budżetowego 2015, mogą do dnia 1 sierpnia 2014 r. podjąć tę decyzję w odniesieniu do lat budżetowych 2016–2020. Powiadamiają Komisję o każdej decyzji podjętej przed tą datą.

Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przeglądzie decyzji, o których mowa w niniejszym ustępie, ze skutkiem na lata budżetowe 2019 i 2020. Jakikolwiek decyzje oparte na takim przeglądzie nie mogą prowadzić do zwiększenia wartości procentowej, o której powiadomiono Komisję zgodnie z akapitem pierwszym, drugim i trzecim. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdej decyzji opartej na takim przeglądzie do dnia 1 sierpnia 2017 r.

*Artykuł 15***Przegląd**

Systemy wsparcia wymienione w załączniku I stosuje się bez uszczerbku dla ewentualnego przeglądu, który można przeprowadzić w dowolnym czasie w świetle rozwoju sytuacji gospodarczej i budżetowej. W wyniku tego przeglądu mogą zostać przyjęte akty ustawodawcze, akty delegowane zgodnie z art. 290 TFUE lub akty wykonawcze zgodnie z art. 291 TFUE.

ROZDZIAŁ 2

Przepisy mające zastosowanie do Bułgarii, Chorwacji i Rumunii*Artykuł 16***Stopniowe wprowadzanie płatności bezpośrednich w Bułgarii i Rumunii**

W odniesieniu do Bułgarii i Rumunii, pułapy ustalone zgodnie z art. 42, 47, 49, 51, 53 i 65, ustanawia się dla 2015 r. na podstawie kwot określonych w załączniku V pkt A.

*Artykuł 17***Stopniowe wprowadzanie płatności bezpośrednich w Chorwacji**

W Chorwacji płatności bezpośrednie wprowadza się zgodnie z następującym harmonogramem przyrostów, wyrażonym jako wartość procentowa odpowiedniego poziomu płatności bezpośrednich, jaki będzie stosowany od 2022 r.:

25 % w 2013 r.,

30 % w 2014 r.,

35 % w 2015 r.,

40 % w 2016 r.,

50 % w 2017 r.,

60 % w 2018 r.,

70 % w 2019 r.,

80 % w 2020 r.,

90 % w 2021 r.,

100 % od 2022 r.

Artykuł 18

Uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie i płatności bezpośrednie w Bułgarii i Rumunii

1. W 2015 r. Bułgaria i Rumunia mogą stosować krajowe płatności bezpośrednie, aby uzupełnić płatności przyznawane w ramach systemu płatności podstawowej, o którym mowa w tytule III rozdział 1 sekcje 1, 2 i 3. Łączna kwota tych płatności nie może przekraczać odpowiedniej kwoty określonej w załączniku V pkt B.

2. W 2015 r. Bułgaria może stosować krajowe płatności bezpośrednie, aby uzupełnić przyznawane płatności specyficzne w odniesieniu do bawełny, o których mowa w tytule IV rozdział 2. Łączna kwota tych płatności nie może przekraczać kwoty określonej w załączniku V pkt C.

3. Uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie przyznaje się zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć zakłóceń rynku i konkurencji.

Artykuł 19

Uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie w odniesieniu do Chorwacji

1. W stosownych przypadkach Chorwacja może uzupełniać, pod warunkiem zatwierdzenia przez Komisję, wszelkie systemy wsparcia wymienione w załączniku I.

2. Kwota uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich, która może zostać przyznana w danym roku i dla danego systemu wsparcia, jest ograniczona do określonej puli środków finansowych. Pula ta jest ustalona na podstawie różnicy między:

- kwotą wsparcia bezpośredniego dostępną na dany system wsparcia, po pełnym wdrożeniu płatności bezpośrednich zgodnie z art. 17, na rok kalendarzowy 2022 oraz
- kwotą wsparcia bezpośredniego dostępną na dany system wsparcia, po zastosowaniu harmonogramu przyrostów zgodnie z art. 17, na dany rok kalendarzowy.

3. Łączna kwota przyznanych uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich nie może być wyższa niż pułap określony w załączniku VI pkt B dla odpowiedniego roku kalendarzowego.

4. Chorwacja może, na podstawie obiektywnych kryteriów i po zatwierdzeniu przez Komisję, podjąć decyzję o kwotach uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich, które mają zostać przyznane.

5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze zatwierdzające płatności na mocy niniejszego artykułu, określając odpowiednie

systemy wsparcia i określając poziom, do którego uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie mogą być wypłacane.

W przypadku uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich mających na celu uzupełnienie dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, o którym mowa w tytule IV rozdział 1, akty wykonawcze określają również konkretne typy rolnicze lub konkretne sektory rolnictwa, o których mowa w art. 52 ust. 3, do których mogą stosować się uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie.

Te akty wykonawcze przyjmuje się bez zastosowania procedury, o której mowa w art. 71 ust. 2 lub 3.

6. Warunki kwalifikowalności dotyczące uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich w odniesieniu do Chorwacji są identyczne jak warunki przyznawania wsparcia w ramach odpowiednich systemów wsparcia ustanowionych niniejszym rozporządzeniem.

7. Uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie w odniesieniu do Chorwacji podlegają wszelkim dostosowaniom, które mogą okazać się niezbędne w związku ze zmianami w WPR. Przyznaje się je zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć zakłóceń rynku i konkurencji.

8. Chorwacja składa sprawozdanie zawierające informacje na temat środków uruchomionych celem wdrożenia uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich do dnia 30 czerwca roku następującego po ich wdrożeniu. Sprawozdanie to obejmuje co najmniej następujące elementy:

- wszelkie zmiany sytuacji mające wpływ na uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie;
- w odniesieniu do każdej uzupełniającej krajowej płatności bezpośredniej: liczbę beneficjentów oraz łączną kwotę przyznanej uzupełniającej krajowej płatności bezpośredniej, jak również liczbę hektarów oraz liczbę zwierząt lub innych jednostek, w odniesieniu do których przyznano tę uzupełniającą krajową płatność bezpośrednią;
- sprawozdanie dotyczące środków kontroli zastosowanych w odniesieniu do uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich.

Artykuł 20

Specjalna krajowa rezerwa na rozminowywanie dla Chorwacji

1. Począwszy od 2015 r. Chorwacja powiadamia Komisję do dnia 31 stycznia każdego roku o obszarach, które w poprzednim roku kalendarzowym zostały zidentyfikowane zgodnie z art. 57a ust. 10 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 i które zostały przywrócone do wykorzystania w działalności rolniczej.

Chorwacja powiadamia również Komisję o liczbie uprawnień do płatności udostępnionych rolnikom w dniu 31 grudnia poprzedniego roku kalendarzowego, jak również o kwocie, która w tym samym dniu pozostała niewydana w specjalnej krajowej rezerwie na rozminowywanie.

W stosownych przypadkach, powiadomień, o których mowa w akapicie pierwszym i drugim, dokonuje się w podziale na regiony określone zgodnie z art. 23 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

2. Dostosowując załącznik II zgodnie z art. 6 ust. 3, Komisja oblicza corocznie kwotę, którą należy dodać do kwot przeznaczonych dla Chorwacji określonych w tym załączniku w celu finansowania wsparcia przyznawanego w ramach systemów wymienionych w załączniku I dla obszarów, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Kwota ta obliczana jest na podstawie danych przekazanych przez Chorwację zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu oraz wysokości szacowanych średnich płatności bezpośrednich na hektar w Chorwacji dla danego roku.

Maksymalna kwota, jaką należy dodać zgodnie z akapitem pierwszym, na podstawie wszystkich obszarów zgłoszonych przez Chorwację zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu do 2022 r., wynosi 9 600 000 EUR i podlega harmonogramowi wprowadzania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 17. Wynikające stąd roczne maksymalne kwoty określono w załączniku VII.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające udział kwoty, jaką należy dodać zgodnie z ust. 2, którą Chorwacja włącza do specjalnej krajowej rezerwy na rozminowywanie w celu przydzielenia uprawnień do płatności dla obszarów, o których mowa w ust. 1. Udział ten oblicza się na podstawie stosunku pułapu dla systemu płatności podstawowej do krajowego pułapu określonego w załączniku II przed zwiększeniem krajowego pułapu zgodnie z ust. 2. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

4. W odniesieniu do lat 2015–2022 Chorwacja stosuje specjalną krajową rezerwę na rozminowywanie do przydzielania rolnikom uprawnień do płatności na podstawie rozminowanych gruntów zadeklarowanych przez rolników w danym roku w przypadku gdy:

- a) grunty takie obejmują kwalifikujące się hektary w rozumieniu art. 32 ust. 2-5;
- b) dane grunty przywrócono do wykorzystania w działalności rolniczej w poprzednim roku kalendarzowym; oraz
- c) grunty zgłoszono Komisji zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

5. Wartość uprawnień do płatności ustanowionych na mocy niniejszego artykułu ustalana jest na podstawie krajowej lub regionalnej średniej wartości uprawnień do płatności w roku przydziału w granicach kwoty dostępnej w granicach limitów specjalnej krajowej rezerwy na rozminowywanie.

6. Aby móc uwzględnić konsekwencje, jakie wynikają ze zgłoszonego przez Chorwację zgodnie z niniejszym artykułem przywrócenia do wykorzystania w działalności rolniczej gruntów rozminowanych, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dostosowujących kwoty określone w załączniku VI.

TYTUŁ III

SYSTEM PŁATNOŚCI PODSTAWOWEJ, SYSTEM JEDNOLITEJ PŁATNOŚCI OBSZAROWEJ ORAZ POWIĄZANE PŁATNOŚCI

ROZDZIAŁ 1

System płatności podstawowej i system jednolitej płatności obszarowej

Sekcja 1

Ustanowienie systemu płatności podstawowej

Artykuł 21

Uprawnienia do płatności

1. Wsparcie w ramach systemu płatności podstawowej udostępnia się rolnikom, którzy:

- a) otrzymują uprawnienia do płatności na podstawie niniejszego rozporządzenia poprzez przydział zgodnie z art. 20 ust. 4, poprzez pierwszy przydział uprawnień na podstawie art. 24 lub art. 39, poprzez przydział z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych na podstawie art. 30 lub poprzez przekazanie na podstawie art. 34; lub
- b) spełniają wymogi art. 9 i posiadają, na własność lub w formie dzierżawy, uprawnienia do płatności w państwie członkowskim, które zgodnie z ust. 3 zdecydowało o utrzymaniu swoich istniejących uprawnień do płatności.

2. Uprawnienia do płatności otrzymane w ramach systemu płatności jednolitych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1782/2003 i rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 wygasają w dniu 31 grudnia 2014 r.

3. W drodze odstępstwa od ust. 2 państwa członkowskie, które ustanowiły system płatności jednolitych zgodnie z tytułem III rozdział 5 sekcja 1 lub z tytułem III rozdział 6 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub z tytułem III rozdział 3 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 mogą do dnia 1 sierpnia 2014 r. zdecydować o utrzymaniu istniejących uprawnień do płatności. Powiadamiają one Komisję o każdej takiej decyzji do tego dnia.

4. W odniesieniu do państw członkowskich, które podejmują decyzję, o której mowa w ust. 3, gdy liczba uprawnień do płatności, na własność lub w formie dzierżawy, ustanowionych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1782/2003 i z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009, które rolnik posiada w ostatecznym terminie składania wniosków, który ma zostać ustalony zgodnie z art. 78 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, przekracza liczbę kwalifikujących się hektarów, które dany rolnik deklaruje w swoim wniosku o przyznanie pomocy zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. a) akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 na 2015 r. i które są w jego dyspozycji w dniu określonym przez dane państwo członkowskie, który nie może przypadać później niż ustalona przez to państwo członkowskie data zmiany takiego wniosku o przyznanie pomocy, w dniu tym wygasa liczba uprawnień do płatności przekraczająca liczbę kwalifikujących się hektarów.

Artykuł 22

Pałap dla systemu płatności podstawowej

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające dla każdego państwa członkowskiego roczne pałapy krajowe dla systemu płatności podstawowej poprzez odjęcie od rocznego pałapu krajowego określonego w załączniku II pałapów ustalonych zgodnie z art. 42, 47, 49, 51 i 53. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

2. W odniesieniu do każdego z państw członkowskich kwota obliczana zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu może zostać podwyższona o maksymalnie 3% odpowiedniego rocznego pałapu krajowego określonego w załączniku II po odjęciu kwoty wynikającej z zastosowania art. 47 ust. 1 dla danego roku. W przypadku gdy państwo stosuje takie podwyższenie, podwyższenie to jest uwzględniane przez Komisję przy ustanawianiu rocznego pałapu krajowego dla systemu płatności podstawowej zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu. W tym celu państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 sierpnia 2014 r. o rocznych wartościach procentowych, o jakie należy podwyższyć kwotę obliczaną zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

3. Państwa członkowskie mogą dokonywać corocznie przeglądu swojej decyzji, o której mowa w ust. 2, i powiadamiają Komisję o każdej decyzji opartej na takim przeglądzie do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego jej stosowanie.

4. Dla każdego państwa członkowskiego i każdego roku łączna wartość wszystkich uprawnień do płatności oraz rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych jest równa odpowiedniemu rocznemu pałapowi krajowemu ustalonemu przez Komisję na podstawie ust. 1.

5. Jeżeli pałap dla państwa członkowskiego ustalony przez Komisję na podstawie ust. 1 różni się od pałapu z roku poprzedniego na skutek jakiegokolwiek decyzji podjętej przez to państwo członkowskie zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, art. 14 ust. 1 akapity trzeci i czwarty, art. 14 ust. 2 akapity trzeci i czwarty, art. 42 ust. 1, art. 49 ust. 1 akapit drugi, art. 51 ust. 1 akapit drugi lub art. 53, to państwo członkowskie dokonuje liniowego zmniejszenia lub podwyższenia wartości wszystkich uprawnień do płatności, aby zapewnić zgodność z ust. 4 niniejszego artykułu.

Artykuł 23

Regionalny przydział pałapów krajowych

1. Państwa członkowskie mogą do dnia 1 sierpnia 2014 r. podjąć decyzję o stosowaniu systemu płatności podstawowej na poziomie regionalnym. W takich przypadkach państwa członkowskie określają odnośne regiony zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami, takimi jak ich cechy agromiczne i społeczno-ekonomiczne, ich regionalny potencjał rolniczy lub ich struktura instytucjonalna bądź administracyjna.

Państwa członkowskie stosujące art. 36 mogą podjąć decyzję, o której mowa w akapicie pierwszym, do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok wdrażania systemu płatności podstawowej.

2. Państwa członkowskie dzielą roczny pałap krajowy dla systemu płatności podstawowej, o którym mowa w art. 22 ust. 1, między regiony zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami.

Państwa członkowskie niestosujące art. 30 ust. 2 dokonują tego podziału po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1.

3. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że pałapy regionalne podlegają stopniowym zmianom rocznym zgodnie z ustanowionymi wcześniej etapami rocznymi oraz obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami, takimi jak potencjał rolniczy lub kryteria środowiskowe.

4. W zakresie niezbędnym do przestrzegania mających zastosowanie pałapów regionalnych określonych zgodnie z ust. 2 lub 3, państwa członkowskie dokonują liniowego zmniejszenia lub podwyższenia wartości uprawnień do płatności w każdym z odnośnych regionów.

5. Państwa członkowskie stosujące ust. 1 mogą podjąć decyzję o zaprzestaniu stosowania systemu płatności podstawowej na poziomie regionalnym, począwszy od dnia przez nie określonego.

6. Państwa członkowskie stosujące ust. 1 akapit pierwszy powiadamiają Komisję o decyzji, o której mowa w tym akapicie, oraz o środkach podjętych w celu zastosowania ust. 2 i 3 do dnia 1 sierpnia 2014 r.

Państwa członkowskie stosujące ust. 1 akapit drugi powiadamiają Komisję o każdej decyzji, o której mowa w tym akapicie, oraz o środkach podjętych w celu zastosowania ust. 2 i 3 do dnia 1 sierpnia danego roku.

Państwa członkowskie stosujące ust. 1 powiadamiają Komisję o każdej decyzji, o której mowa w ust. 5, do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok wykonywania tej decyzji.

Artykuł 24

Pierwszy przydział uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności przydziela się rolnikom uprawnionym do otrzymania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że:

- a) złożą wniosek o przydział uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej przed ostatecznym terminem składania wniosków w 2015 r., który zostanie ustalony zgodnie z art. 78 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności; oraz

b) byli oni uprawnieni do otrzymania płatności przed zastosowaniem wszelkich zmniejszeń lub wyłączeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 w odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy dotyczącego płatności bezpośrednich, przejściowego wsparcia krajowego lub uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 na rok 2013.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania w państwach członkowskich stosujących art. 21 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

Państwa członkowskie mogą przydzielić uprawnienia do płatności rolnikom uprawnionym do otrzymania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia, którzy spełniają warunek przewidziany w akapicie pierwszym lit. a) i:

a) którzy nie otrzymali płatności na 2013 r. w odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy, o którym mowa w niniejszym ustępie akapit pierwszy, i którzy w dniu określonym przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1122/2009⁽¹⁾ na rok składania wniosków 2013:

(i) w państwach członkowskich stosujących system płatności jednolitych:

— produkowali owoce, warzywa, ziemniaki jadalne, sadzeniaki lub rośliny ozdobne, na minimalnym obszarze wyrażonym w hektarach, jeżeli dane państwo członkowskie zdecydowało o przyjęciu takiego wymogu; lub

— uprawiali winnice; lub

(ii) w państwach członkowskich stosujących system jednolitej płatności obszarowej posiadali jedynie grunty rolne, które w dniu 30 czerwca 2003 r. nie były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej, jak przewidziano w art. 124 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 73/2009; lub

b) którym w 2014 r. przydzielono uprawnienia do płatności z rezerwy krajowej w ramach systemu płatności jednolitych zgodnie z art. 41 lub 57 rozporządzenia (WE) nr 73/2009; lub

c) którzy nigdy nie posiadali, na własność lub w formie dzierżawy, uprawnień do płatności ustanowionych na podstawie

rozporządzenia (WE) nr 73/2009 lub rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i którzy przedstawią możliwe do zweryfikowania dowody na to, że w dniu określonym przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1122/2009 na rok składania wniosków 2013 zajmowali się produkcją, chowem lub uprawą produktów rolnych, w tym poprzez zbiory, dojenie, hodowlę zwierząt oraz utrzymywanie zwierząt do celów gospodarskich. Państwa członkowskie mogą ustanowić swoje własne dodatkowe obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do tej kategorii rolników w zakresie posiadania odpowiednich umiejętności, doświadczenia lub wykształcenia.

2. Z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności liczba uprawnień do płatności przydzielona rolnikowi w 2015 r. jest równa liczbie kwalifikujących się hektarów, które rolnik ten deklaruje w swoim wniosku o przyznanie pomocy zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 na 2015 r. i które są w jego dyspozycji w dniu określonym przez dane państwo członkowskie. Dzień ten nie może przypadać później niż ustalona w tym państwie członkowskim data zmiany wniosku o przyznanie pomocy.

3. Państwa członkowskie mogą zastosować jedno lub większą liczbę ograniczeń, jak określono w ust. 4-7, w odniesieniu do liczby uprawnień do płatności, które mają być przydzielone na mocy ust. 2.

4. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że liczba uprawnień do płatności, które mają być przydzielone, jest równa liczbie kwalifikujących się hektarów, które rolnik zadeklarował zgodnie z art. 34 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 w 2013 r., albo liczbie kwalifikujących się hektarów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zależnie od tego, która z tych liczb jest najniższa. W przypadku Chorwacji wykorzystywanie tej możliwości pozostaje bez uszczerbku dla przydziału uprawnień do płatności dla rozminowanych hektarów, zgodnie z art. 20 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

5. W przypadku gdy łączna liczba kwalifikujących się hektarów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zadeklarowanych w państwie członkowskim oznaczałaby podwyższenie o ponad 35 % łącznej liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 35 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 w 2009 r. lub – w przypadku Chorwacji – w 2013 r., państwa członkowskie mogą ograniczyć liczbę uprawnień do płatności, które mają być przydzielone w 2015 r., do minimalnego poziomu wynoszącego 135 % albo 145 % łącznej liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w 2009 r. lub – w przypadku Chorwacji – do łącznej liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w 2013 r., zgodnie z art. 35 rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

Korzystając z tej możliwości, państwa członkowskie przydzielają rolnikom zmniejszoną liczbę uprawnień do płatności. Liczbę tę oblicza się przez zastosowanie proporcjonalnego zmniejszenia dodatkowej liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych przez każdego rolnika w 2015 r. w porównaniu z liczbą kwalifikujących się hektarów w rozumieniu art. 34 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 73/2009, które rolnik ten zadeklarował w swoim wniosku o przyznanie pomocy w 2011 r. lub – w przypadku Chorwacji – w 2013 r., bez uszczerbku dla rozminowanych hektarów, w odniesieniu do których mają być przydzielone uprawnienia do płatności zgodnie z art. 20 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie komisji (WE) nr 1122/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz.U. L 316 z 2.12.2009, s. 65).

6. Państwa członkowskie mogą zdecydować o zastosowaniu – do celów ustalenia liczby uprawnień do płatności, które mają być przydzielone rolnikowi – współczynnika zmniejszenia w odniesieniu do tych kwalifikujących się hektarów, o których mowa w ust. 2, na które składają się trwałe użytki zielone znajdujące się na obszarach o trudnych warunkach klimatycznych, w szczególności z powodu wysokości, oraz o innych ograniczeniach naturalnych, takich jak słaba jakość gleby, nachylenie terenu i zaopatrzenie w wodę.

7. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że liczba uprawnień do płatności, które mają być przydzielone rolnikowi, jest równa liczbie kwalifikujących się hektarów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, które nie były hektarami pokrytymi winnicami w dniu ustalonym przez państwo członkowskie zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1122/2009 na rok składania wniosków 2013 lub hektarami gruntów ornych pod trwałą uprawą szklarniową.

8. W przypadku sprzedaży lub dzierżawy gospodarstwa rolnego lub jego części osoby fizyczne lub prawne spełniające warunki określone w ust. 1 niniejszego artykułu mogą – podpisując umowę przed ostatecznym terminem składania wniosków w 2015 r., która zostanie ustalona zgodnie z art. 78 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 – przekazać prawo do otrzymania uprawnień do płatności zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, jednemu rolnikowi lub większej ich liczbie, pod warunkiem że spełniają oni warunki określone w art. 9 niniejszego artykułu.

9. Państwo członkowskie może zdecydować o ustaleniu minimalnej wielkości przypadającej na gospodarstwo rolne, wyrażonej w kwalifikujących się hektarach, w odniesieniu do której rolnik może występować o przydział uprawnień do płatności. Ta minimalna wielkość nie może jednak być wyższa niż progi określone w art. 10 ust. 1 lit. b) w związku z ust. 2 tego artykułu.

10. Państwa członkowskie w stosownych przypadkach powiadamiają Komisję o decyzjach, o których mowa w niniejszym artykule, do dnia 1 sierpnia 2014 r.

11. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące wniosków o przydział uprawnień do płatności składanych w roku przydziału uprawnień do płatności, w przypadku gdy te uprawnienia do płatności nie mogą zostać jeszcze ostatecznie ustalone i w przypadku gdy na przydział mają wpływ szczególne okoliczności. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 25

Wartość uprawnień do płatności oraz ujednolicanie

1. W 2015 r. państwa członkowskie obliczą wartość jednostkową uprawnień do płatności, dzieląc stałą wartość procentową pułapu krajowego określonego w załączniku II dla każdego odnośnego roku przez liczbę uprawnień do płatności w 2015 r. na poziomie krajowym lub regionalnym, z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych w 2015 r.

Stają wartość procentową, o której mowa w akapicie pierwszym, oblicza się, dzieląc pułap krajowy lub regionalny dla systemu płatności podstawowej, który ma być ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na 2015 r., po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2, przez pułap krajowy na 2015 r. określony w załączniku II. Liczba uprawnień do płatności wyrażona jest jako liczba odpowiadająca liczbie hektarów.

2. W drodze odstępstwa od metody obliczania, o której mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą zdecydować o różnicowaniu wartości uprawnień do płatności w 2015 r., z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych w 2015 r., dla każdego odnośnego roku na podstawie ich początkowej wartości jednostkowej obliczonej zgodnie z art. 26.

3. Najpóźniej od roku składania wniosków 2019 wszystkie uprawnienia do płatności w danym państwie członkowskim lub – w przypadku stosowania art. 23 – w danym regionie mają jednakową wartość jednostkową.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 państwa członkowskie mogą zdecydować, że uprawnienia do płatności, których początkowa wartość jednostkowa obliczona zgodnie z art. 26, która jest niższa niż 90 % krajowej lub regionalnej wartości jednostkowej w roku 2019, będzie miała, najpóźniej za rok składania wniosków 2019, zwiększoną swoją wartość jednostkową co najmniej o jedną trzecią różnicy między swoją początkową wartością jednostkową a 90 % krajowej lub regionalnej wartości jednostkowej w 2019 r.

Państwa członkowskie mogą zdecydować o ustaleniu wartości procentowej, o której mowa w akapicie pierwszym, na poziomie wyższym niż 90 %, lecz nie wyższym niż 100 %.

Ponadto państwa członkowskie przewidują, że – najpóźniej za rok składania wniosków 2019 – żadne uprawnienie do płatności nie będzie miało wartości jednostkowej niższej niż 60 % krajowej lub regionalnej wartości jednostkowej w 2019 r., chyba że wynikiem tego byłby – w państwach członkowskich stosujących próg, o którym mowa w ust. 7 - maksymalny spadek przekraczający ten próg. W takich przypadkach minimalną wartość jednostkową ustala się na poziomie niezbędnym do przestrzegania tego progu.

5. Krajową lub regionalną wartość jednostkową w 2019 r., o której mowa w ust. 4, oblicza się dzieląc stałą wartość procentową pułapu krajowego określonego w załączniku II lub pułapu regionalnego, na rok kalendarzowy 2019, przez liczbę uprawnień do płatności w 2015 r. w danym państwie członkowskim lub regionie, z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych w 2015 r. Tą stałą wartość procentową oblicza się dzieląc krajowy lub regionalny pułap systemu płatności podstawowej, który ma zostać ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 na 2015 r., po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2, przez pułap krajowy określony w załączniku II lub przez pułap regionalny na 2015 r.

6. Pułapy regionalne, o których mowa w ust. 5, oblicza się przez zastosowanie stałej wartości procentowej do pułapu krajowego określonego w załączniku II na 2019 r. Tą stałą wartość procentową oblicza się dzieląc odpowiednie pułapy regionalne ustalone zgodnie z art. 23 ust. 2 na rok 2015 przez pułap krajowy, który ma zostać ustalony zgodnie z art. 22 ust. 1 na 2015 r., po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 23 ust. 2 akapit drugi.

7. Aby sfinansować wzrost wartości uprawnień do płatności, o których mowa w ust. 4, w przypadku uprawnień do płatności, których początkowa wartość jednostkowa jest wyższa od krajowej lub regionalnej wartości jednostkowej w 2019 r., różnica między ich początkową wartością jednostkową a ich krajową lub regionalną wartością jednostkową w 2019 r. zostanie zmniejszona na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które mają zostać określone przez państwa członkowskie. Takie kryteria mogą obejmować ustalenie maksymalnego zmniejszenia początkowej wartości jednostkowej o 30 %.

8. Przy stosowaniu ust. 2 niniejszego artykułu, przejście od początkowej wartości jednostkowej uprawnień do płatności obliczonej zgodnie z art. 26 do ich ostatecznej wartości jednostkowej w 2019 r. ustalonej zgodnie z ust. 3 lub ust. 4-7 niniejszego artykułu przeprowadza się w równych etapach, począwszy od 2015 r.

Aby zapewnić zgodność ze stałą wartością procentową, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, na każdy rok, dostosowuje się wartość uprawnień do płatności o początkowej wartości jednostkowej wyższej niż wartość jednostkowa krajowa lub regionalna w 2019 r.

9. W drodze odstępstwa od ust. 8 niniejszego artykułu, w przypadku gdy państwa członkowskie, które zgodnie z art. 21 ust. 3 zdecydowały o utrzymaniu istniejących uprawnień do płatności, stosują ust. 2 niniejszego artykułu, przejście od początkowej wartości jednostkowej uprawnień do płatności ustalonej zgodnie z art. 26 ust. 5 do ich ostatecznej wartości jednostkowej w 2019 r. ustalonej zgodnie z ust. 3 lub ust. 4-7 niniejszego artykułu, przeprowadza się, w stosownych przypadkach, w etapach, o których zdecydowano na poziomie krajowym zgodnie z art. 63 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

W celu zapewnienia zgodności ze stałymi wartościami procentowymi, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, dla każdego roku, wartość wszystkich uprawnień do płatności podlega liniowemu dostosowaniu.

10. W 2015 r. państwa członkowskie poinformują rolników o wartości ich uprawnień do płatności obliczonej zgodnie z niniejszym artykułem oraz art. 26 i 27 dla każdego roku okresu objętego niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 26

Obliczanie początkowej wartości jednostkowej

1. Początkową wartość jednostkową uprawnień do płatności, o której mowa w art. 25 ust. 2, w państwach członkowskich stosujących system płatności jednolitych w roku kalendarzowym 2014 i które nie zdecydowały o utrzymaniu swoich

istniejących uprawnień do płatności zgodnie z art. 21 ust. 3 ustala się zgodnie z jedną z metod określonych w ust. 2 lub 3.

2. Stała wartość procentowa płatności, które rolnik otrzymał na 2014 r. w ramach systemu płatności jednolitych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009, przed uwzględnieniem zmniejszeń i wyłączeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 tego rozporządzenia, dzieli się przez liczbę uprawnień do płatności, które przydzielono mu na 2015 r., z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych w 2015 r.

Tą stałą wartość procentową oblicza się dzieląc krajowy lub regionalny pułap systemu płatności podstawowej, który ma zostać ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na rok 2015, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2 niniejszego rozporządzenia, przez kwotę płatności na rok 2014 w ramach systemu płatności jednolitych w danym państwie członkowskim lub regionie, przed uwzględnieniem zmniejszeń i wyłączeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

3. Stałą wartość procentową wartości uprawnień, w tym szczególnych uprawnień, które rolnik posiadał w dniu złożenia swojego wniosku na 2014 r. w ramach systemu płatności jednolitych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009, dzieli się przez liczbę uprawnień do płatności, które przydzielono mu na 2015 r., z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych w 2015 r.

Tą stałą wartość procentową oblicza się dzieląc krajowy lub regionalny pułap systemu płatności podstawowej, który ma zostać ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na rok 2015, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2 niniejszego rozporządzenia, przez łączną kwotę wszystkich uprawnień, w tym uprawnień szczególnych, w danym państwie członkowskim lub regionie w 2014 r. w ramach systemu płatności jednolitych.

Na potrzeby niniejszego ustępu uważa się, że rolnik posiada uprawnienia do płatności w dniu złożenia swojego wniosku na 2014 r. w przypadku gdy uprawnienia do płatności zostały mu przydzielone lub ostatecznie przekazane przed tym dniem.

4. Państwa członkowskie, które stosują system jednolitej płatności obszarowej w roku kalendarzowym 2014, obliczają początkową wartość jednostkową uprawnień do płatności, o której mowa w art. 25 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, dzieląc stały odsetek łącznej wartości pomocy, którą rolnik otrzymał na 2014 r. w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 oraz na mocy art. 132 i 133a tego rozporządzenia, przed uwzględnieniem zmniejszeń i wyłączeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 tego rozporządzenia, przez liczbę uprawnień do płatności przydzielonych mu w 2015 r., z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych w 2015 r.

Tą stałą wartość procentową oblicza się dzieląc krajowy lub regionalny pułap systemu płatności podstawowej, który ma zostać ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na rok 2015, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w art. 30 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, przez łączną wartość pomocy przyznanej w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 i na mocy artykułów 132 i 133a tego rozporządzenia na 2014 r. w danym państwie członkowskim lub regionie, przed uwzględnieniem zmniejszeń i wykluczeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 tego rozporządzenia.

5. Państwa członkowskie, które stosują system płatności jednolitej w roku kalendarzowym 2014, i które zgodnie z art. 21 ust. 3 niniejszego rozporządzenia zadecydują o utrzymaniu swoich istniejących uprawnień do płatności, obliczają początkową wartość jednostkową uprawnień do płatności, o których mowa w art. 25 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, mnożąc jednostkową wartość uprawnień przez stałą wartość procentową. Tą stałą wartość procentową oblicza się dzieląc krajowy lub regionalny pułap systemu płatności podstawowej, który ma zostać ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na rok 2015, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2 niniejszego rozporządzenia, przez kwotę płatności na rok 2014 w ramach systemu płatności jednolitych w danym państwie członkowskim lub regionie, przed uwzględnieniem zmniejszeń i wykluczeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

6. Do celów metod obliczeń przewidzianych w niniejszym artykule, o ile dane sektory nie otrzymują jakiegokolwiek dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją na podstawie tytułu IV niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie mogą również uwzględnić wsparcie przyznane na rok kalendarzowy 2014 w ramach jednego systemu lub większej ich liczby zgodnie z art. 52, art. 53 ust. 1 i art. 68 ust. 1 lit. a) i lit. b) rozporządzenia (WE) nr 73/2009 oraz, w odniesieniu do państw członkowskich, które stosowały system jednolitej płatności obszarowej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009, zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. c), art. 126, 127 i 129 tego rozporządzenia.

Państwa członkowskie, które zadecydują o stosowaniu dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją na podstawie tytułu IV niniejszego rozporządzenia, mogą uwzględnić różnice między poziomem wsparcia przyznanego w roku kalendarzowym 2014 a poziomem wsparcia, które ma zostać przyznane zgodnie z tytułem IV niniejszego rozporządzenia, przy stosowaniu metody obliczania przewidzianej w niniejszym artykule, pod warunkiem że:

a) dobrowolne wsparcie związane z produkcją na podstawie tytułu IV niniejszego rozporządzenia przyznaje się sektorowi, któremu przyznano wsparcie w roku kalendarzowym 2014 zgodnie z art. 52, art. 53 ust. 1 i art. 68 ust. 1 lit. a) i lit. b), oraz w odniesieniu do państw członkowskich, które stosowały system jednolitej płatności obszarowej, zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. c) oraz art. 126, 127 i 129 rozporządzenia (WE) nr 73/2009; oraz

b) kwota na jednostkę dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją jest niższa niż kwota na jednostkę wsparcia w 2014 r.

Artykuł 27

Włączenie specjalnej krajowej rezerwy na rozminowywanie

W przypadku Chorwacji wszelkie odniesienia w art. 25 i 26 do rezerwy krajowej odczytuje się jako obejmujące specjalną krajową rezerwę na rozminowywanie, o której mowa w art. 20.

Ponadto kwotę pochodzącą ze specjalnej krajowej rezerwy na rozminowywanie odlicza się od pułapów systemu płatności podstawowej, o których mowa w art. 25 ust. 1, w art. 25 ust. 5 i 6 oraz w art. 26.

Artykuł 28

Nieuzasadnione zyski

Do celów art. 25 ust. 4-7 i art. 26, państwo członkowskie może postanowić, na podstawie obiektywnych kryteriów, że w przypadku sprzedaży lub przyznania lub wygaśnięcia całości lub części dzierżawy użytków rolnych po dacie ustalonej zgodnie z art. 35 lub art. 124 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 73/2009, jednak przed datą ustaloną zgodnie z art. 33 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, podwyższenie lub część podwyższenia wartości uprawnień do płatności, które zostałyby przydzielone danemu rolnikowi, zwracane jest do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, w przypadku gdy takie podwyższenie przyniosłoby rolnikowi nieuzasadnione zyski.

Takie obiektywne kryteria ustanawia się w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć zakłóceń rynku i konkurencji; obejmują one co najmniej:

- a) minimalny okres dzierżawy; oraz
- b) część otrzymanej płatności, którą zwraca się do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych.

Artykuł 29

Powiadomienia dotyczące wartości uprawnień do płatności i ujednolicania

Państwa członkowskie powiadomią Komisję o każdej decyzji, o której mowa w art. 25, 26 i 28, do dnia 1 sierpnia 2014 r.

Sekcja 2

Rezerwa krajowa i rezerwy regionalne

Artykuł 30

Ustanowienie i wykorzystywanie rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych

1. Każde państwo członkowskie ustanawia rezerwę krajową. W tym celu w pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej państwa członkowskie dokonują liniowego procentowego zmniejszenia pułapu dla systemu płatności podstawowej na poziomie krajowym, aby utworzyć rezerwę krajową.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 23 ust. 1 mogą ustanawiać rezerwy regionalne. W tym celu w pierwszym roku wdrażania systemu płatności podstawowej państwa członkowskie dokonują liniowego procentowego zmniejszenia odpowiedniego pułapu dla systemu płatności podstawowej na poziomie regionalnym, o którym mowa w art. 23 ust. 2 akapit pierwszy.

3. Zmniejszenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może być wyższe niż 3 %, chyba że wymagana jest wyższa wartość procentowa w celu pokrycia jakichkolwiek potrzeb związanych z przydziałem zgodnie z ust. 6 lub ust. 7 lit. a) i b) na 2015 r. lub, w odniesieniu do państw członkowskich stosujących art. 36, na pierwszy rok stosowania systemu płatności podstawowej.

4. Państwa członkowskie przydzielają uprawnienia do płatności ze swoich rezerw krajowych lub z rezerw regionalnych zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć zakłóceń rynku i konkurencji.

5. Uprawnienia do płatności, o których mowa w ust. 4, przyznaje się jedynie rolnikom uprawnionym do otrzymania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 9.

6. Państwa członkowskie wykorzystują swoje rezerwy krajowe lub regionalne, aby przydzielać uprawnienia do płatności na zasadzie priorytetu młodym rolnikom i rolnikom rozpoczynającym działalność rolniczą.

7. Państwa członkowskie mogą wykorzystywać swoje rezerwy krajowe lub regionalne w celu:

- a) przydzielania uprawnień do płatności rolnikom, aby zapobiec porzucaniu gruntów, w tym na obszarach objętych programami restrukturyzacji lub rozwoju związanymi z odnośną formą interwencji publicznej;
- b) przydzielania uprawnień do płatności rolnikom, aby zrekomensować im określone niekorzystne warunki;
- c) przydzielania uprawnień do płatności rolnikom, którzy nie mogli skorzystać z przydziału uprawnień do płatności na mocy niniejszego rozdziału na skutek działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych;
- d) przydzielania, w przypadkach gdy stosują art. 21 ust. 3 niniejszego rozporządzenia uprawnień do płatności rolnikom, których liczba kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych przez nich w 2015 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, które są w ich dyspozycji w dniu ustalonym przez dane państwo członkowskie, który nie może przypadać później niż ustalona przez to państwo członkowskie data zmiany wniosku o przyznanie pomocy, jest wyższa niż liczba uprawnień do

płatności, na własność lub w formie dzierżawy, ustanowionych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1782/2003 i z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009, będących w ich posiadaniu w dniu ostatecznego terminu składania wniosków, który ma być określony zgodnie z art. 78 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;

- e) liniowego trwałego podwyższenia wartości wszystkich uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej na poziomie krajowym lub regionalnym, jeżeli odpowiednia rezerwa krajowa lub regionalna przekracza 0,5 % rocznego krajowego lub regionalnego pułapu dla systemu płatności podstawowej, pod warunkiem że pozostały dostępne wystarczające kwoty na przydziały zgodnie z ust. 6 lit. a) i b) niniejszego ustępu oraz ust. 9 niniejszego artykułu;
- f) pokrycia rocznego zapotrzebowania na płatności, które mają być przyznane zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 65 ust. 1, 2 i 3 niniejszego rozporządzenia.

Do celu niniejszego ustępu państwa członkowskie podejmują decyzję, którym wymienionym w nim sposobom wykorzystania nadają priorytet.

8. Stosując ust. 6 i ust. 7 lit. a), b) i d), państwa członkowskie ustalają wartość uprawnień do płatności przydzielanych rolnikom na poziomie średniej wartości krajowej lub regionalnej uprawnień do płatności w roku przydziału.

Średnią wartość krajową lub regionalną oblicza się dzieląc pułap krajowy lub regionalny dla systemu płatności podstawowych ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 w odniesieniu do roku przydziału, z wyłączeniem kwoty rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, oraz – w przypadku Chorwacji – specjalnej rezerwy na rozminowywanie, przez liczbę przydzielonych uprawnień do płatności.

Państwa członkowskie ustalają etapy stopniowych rocznych zmian wartości uprawnień do płatności przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, uwzględniając zmiany krajowego lub regionalnego pułapu dla systemu płatności podstawowej ustalonego zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 2, wynikające ze zmienności poziomu pułapów krajowych ustalonych w załączniku II.

9. W przypadku gdy rolnik jest uprawniony do otrzymania uprawnień do płatności lub zwiększenia wartości istniejących uprawnień na mocy ostatecznego orzeczenia sądu lub wiążącego aktu administracyjnego właściwego organu państwa członkowskiego, otrzymuje on liczbę i wartość uprawnień do płatności określone we tym orzeczeniu lub akcie w dniu, który ma być ustalony przez państwo członkowskie. Jednakże dzień ten nie może przypaść później niż ostateczny termin złożenia wniosku w ramach systemu płatności podstawowej, który następuje po dacie orzeczenia sądu lub aktu administracyjnego, z uwzględnieniem stosowania art. 32 i 33.

10. Stosując ust. 6, ust.7 lit. a) i b) oraz ust. 9, państwa członkowskie mogą przydzielić nowe uprawnienia albo zwiększyć wartość jednostkową wszystkich istniejących uprawnień danego rolnika do średniej wartości krajowej lub regionalnej.

11. Do celów niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje:

- a) „młodzi rolnicy” oznaczają rolników spełniających warunki określone w art. 50 ust. 2 oraz, w stosownych przypadkach, warunki, o których mowa w art. 50 ust. 3 i 11;
- b) „rolnicy rozpoczynający działalność rolniczą” oznaczają osoby fizyczne lub prawne, które w okresie pięciu lat poprzedzających rozpoczęcie działalności rolniczej nie prowadziły żadnej działalności rolniczej w swoim własnym imieniu i na swoje własne ryzyko lub które nie sprawowały kontroli nad osobą prawną prowadzącą działalność rolniczą. W przypadku osoby prawnej, osoba lub osoby fizyczne sprawujące kontrolę nad osobą prawną, nie prowadziły żadnej działalności rolniczej w swoim własnym imieniu i na swoje własne ryzyko ani nie sprawowały kontroli nad osobą prawną prowadzącą działalność rolniczą w okresie pięciu lat poprzedzających rozpoczęcie działalności rolniczej przez osobę prawną. Państwa członkowskie mogą ustanowić swoje własne dodatkowe obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do tej kategorii rolników w zakresie posiadania odpowiednich umiejętności, doświadczenia lub wykształcenia.

Artykuł 31

Uzupełnianie rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych

1. Rezerwa krajowa lub rezerwy regionalne są uzupełniane kwotami wynikającymi z:

- a) uprawnień do płatności niezapewniających prawa do płatności w ciągu dwóch kolejnych lat z powodu stosowania:
- (i) art. 9;
  - (ii) art. 10 ust. 1; lub
  - (iii) art. 11 ust. 4 niniejszego rozporządzenia;
- b) liczby uprawnień do płatności odpowiadającej łącznej liczbie uprawnień do płatności, które nie zostały aktywowane przez rolników zgodnie z art. 32 niniejszego rozporządzenia w okresie dwóch kolejnych lat, z wyjątkiem przypadków gdy ich aktywacja została uniemożliwiona wskutek działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych; ustalając, które z uprawnień posiadanych przez rolnika, na własność lub w formie dzierżawy, zwraca się do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, na zasadzie priorytetu uwzględnia się uprawnienia o najniższej wartości;

- c) uprawnień do płatności zwróconych dobrowolnie przez rolników;
- d) stosowania art. 28 niniejszego rozporządzenia;
- e) nienależnie przydzielonych uprawnień do płatności zgodnie z art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
- f) liniowego zmniejszenia wartości uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej na poziomie krajowym lub regionalnym w przypadku gdy rezerwa krajowa lub rezerwy regionalne nie wystarczają do uwzględnienia przypadków, o których mowa w art. 30 ust. 9 niniejszego rozporządzenia;
- g) w przypadku gdy państwa członkowskie uznają to za niezbędne, z liniowego zmniejszenia wartości uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej na poziomie krajowym lub regionalnym, aby uwzględnić przypadki, o których mowa w art. 30 ust. 6 niniejszego rozporządzenia;
- h) stosowania art. 34 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające niezbędne środki dotyczące zwrotu nieaktywowanych uprawnień do płatności do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Sekcja 3

Wdrożenie systemu płatności podstawowej

Artykuł 32

Aktywacja uprawnień do płatności

1. Wsparcie w ramach systemu płatności podstawowej przyznaje się rolnikom po aktywacji – w formie zgłoszenia zgodnie z art. 33 ust. 1 – uprawnień do płatności na kwalifikujący się hektar w państwie członkowskim, w którym przydzielono uprawnienie. Aktywowane uprawnienia do płatności zapewniają prawo do rocznej płatności określonych w nich kwot, bez uszczerbku dla stosowania dyscypliny finansowej, zmniejszania płatności zgodnie z art. 11 oraz liniowych zmniejszeń zgodnie z art. 7, art. 51 ust. 2 i art. 65 ust. 2 lit. c) niniejszego rozporządzenia oraz dla stosowania art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

2. Do celów niniejszego tytułu „kwalifikujący się hektar” oznacza:

- a) wszelkie użytki rolne gospodarstwa rolnego, w tym obszary, które w dniu 30 czerwca 2003 r. nie były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w państwach członkowskich przystępujących do Unii w dniu 1 maja 2004 r., które w momencie przystąpienia zdecydowały się na stosowanie systemu jednolitej płatności obszarowej, wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej lub – w przypadku gdy obszar wykorzystuje się także do prowadzenia działalności pozarolniczej – wykorzystywane w przeważającym zakresie do prowadzenia działalności rolniczej; lub

b) każdy obszar, który zapewnił rolnikowi prawo do płatności w 2008 r. w ramach systemu płatności jednolitych lub systemu jednolitej płatności obszarowej określonych, odpowiednio, w tytule III oraz IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i który:

- (i) nie jest już zgodny z definicją „kwalifikującego się hektara” na mocy lit. a) w wyniku wdrożenia dyrektywy 92/43/EWG, dyrektywy 2000/60/WE oraz dyrektywy 2009/147/WE;
- (ii) w okresie, w którym mają zastosowanie odnośne zobowiązania danego rolnika, jest zalesiony zgodnie z art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999 lub art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub art. 22 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 lub w ramach systemu krajowego, którego warunki są zgodne z art. 43 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub art. 22 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013; lub
- (iii) w okresie, w którym mają zastosowanie odnośne zobowiązania danego rolnika, jest obszarem odłogowanym zgodnie z art. 22, 23 i 24 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999, art. 39 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

3. Do celów ust. 2 lit. a):

- a) w przypadku gdy użytki rolne gospodarstwa rolnego wykorzystywane są także do prowadzenia działalności pozarolniczej, obszar ten uznaje się za wykorzystywany głównie do prowadzenia działalności rolniczej, pod warunkiem że jej prowadzenie nie jest znacząco utrudnione przez intensywność, charakter, okres trwania i harmonogram działalności pozarolniczej;
- b) państwa członkowskie mogą sporządzić wykaz obszarów, które są wykorzystywane głównie do prowadzenia działalności pozarolniczej.

Państwa członkowskie ustanawiają kryteria wykonania niniejszego ustępu na swoim terytorium.

4. Obszary uznaje się za kwalifikujące się hektary jeśli są one zgodne z definicją kwalifikującego się hektara przez cały rok kalendarzowy, z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych.

5. Do celów określenia „kwalifikującego się hektara” państwa członkowskie, które podjęły decyzję, o której mowa w art. 4 ust. 2 akapit drugi, mogą stosować współczynnik zmniejszenia, aby przekształcić dane hektary w „kwalifikujące się hektary”.

6. Obszary wykorzystywane do produkcji konopi stanowią kwalifikujące się hektary tylko jeżeli stosowane odmiany zawierają maksymalnie 0,2 % tetrahydrokanabinolu.

Artykuł 33

Zadeklarowanie kwalifikujących się hektarów

1. Do celów aktywacji uprawnień do płatności przewidzianej w art. 32 ust. 1 rolnik zgłasza działki, które odpowiadają kwalifikującym się hektarom powiązanim z każdym uprawnieniem do płatności. Z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych zgłoszone działki muszą pozostać w dyspozycji rolnika w dniu ustalonym przez państwo członkowskie, który nie może przypadać później niż ustalona przez to państwo członkowskie data zmiany wniosku o przyznanie pomocy zgodnie z art. 72 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

2. Państwa członkowskie mogą w należycie uzasadnionych okolicznościach zezwolić rolnikowi na zmianę jego zgłoszenia, pod warunkiem że zachowa on liczbę hektarów odpowiadającą co najmniej jego uprawnieniom do płatności oraz przestrzega warunków przyznawania płatności w ramach systemu płatności podstawowej dla danego obszaru.

Artykuł 34

Przekazywanie uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności mogą zostać przekazane jedynie rolnikowi, który jest uprawniony do otrzymania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 9, prowadzącemu działalność w tym samym państwie członkowskim, z wyjątkiem przekazania w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia.

Uprawnienia do płatności, w tym w przypadku faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia, mogą być aktywowane jedynie w państwie członkowskim, w którym zostały przydzielone.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianej w art. 23 ust. 1, uprawnienia do płatności mogą zostać przekazane lub aktywowane jedynie w tym samym regionie, z wyjątkiem przekazania w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia.

Uprawnienia do płatności, także w przypadku faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia, mogą być aktywowane jedynie w regionie, w którym zostały przydzielone.

3. Państwa członkowskie, które nie korzystają z możliwości przewidzianej w art. 23 ust. 1 mogą zdecydować, że uprawnienia do płatności mogą zostać przekazane lub aktywowane jedynie w tym samym regionie, z wyjątkiem przekazania w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia.

Regiony takie określa się na odpowiednim poziomie terytorialnym zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć zakłócenia rynku i konkurencji.

4. W przypadku gdy uprawnienia do płatności są przekazane bez gruntów, państwa członkowskie, działając zgodnie z zasadami ogólnymi prawa unijnego, mogą podjąć decyzję o zwrocie części przekazanych uprawnień do płatności do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych lub o zmniejszeniu ich wartości jednostkowej na korzyść rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych. Takie zmniejszenie można zastosować do jednego lub większej liczby rodzajów przekazania.

5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające szczegółowe przepisy regulujące powiadamianie organów krajowych przez rolników o przekazaniu uprawnień do płatności oraz terminy, w których należy dokonywać takiego powiadamiania. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 35

Przekazane uprawnienia

1. W celu zagwarantowania pewności prawa i wyjaśnienia szczególnych sytuacji, które mogą zaistnieć podczas stosowania systemu płatności podstawowej, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących:

- a) przepisów odnoszących się do kwalifikowalności i dostępu rolników do systemu płatności podstawowej w przypadku dziedziczenia i przewidywanego dziedziczenia, dziedziczenia w trakcie dzierżawy, zmiany statusu prawnego lub nazwy, przekazania uprawnień do płatności, połączenia lub podziału gospodarstwa rolnego oraz w przypadku stosowania klauzuli umownej, o której mowa w art. 24 ust. 8;
- b) przepisów odnoszących się do obliczania wartości i liczby uprawnień do płatności lub podwyższenia bądź zmniejszenia wartości uprawnień do płatności w związku z przydziałem uprawnień do płatności na podstawie któregośkolwiek przepisu niniejszego tytułu, w tym:
  - (i) możliwości określania tymczasowej wartości i liczby uprawnień do płatności lub tymczasowego zwiększenia uprawnień do płatności przydzielonych na podstawie wniosku rolnika,
  - (ii) warunków ustalania tymczasowej i ostatecznej wartości oraz liczby uprawnień do płatności,
  - (iii) przypadków, w których umowa sprzedaży lub umowa dzierżawy może mieć wpływ na przydział uprawnień do płatności;
- c) przepisów odnoszących się do ustanawiania i obliczania wartości i liczby uprawnień do płatności otrzymanych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych;
- d) przepisów odnoszących się do zmiany wartości jednostkowej uprawnień do płatności w przypadku ułamkowych części uprawnień oraz w przypadku przeniesienia uprawnień do płatności, o którym mowa w art. 34 ust. 4;
- e) kryteriów stosowania możliwości przewidzianych w art. 24 ust. 1 akapit trzeci lit. a), b) i c);
- f) kryteriów stosowania ograniczeń w odniesieniu do liczby przydzielanych uprawnień do płatności zgodnie z art. 24 ust. 4-7;
- g) kryteriów przydziału uprawnień do płatności zgodnie z art. 30 ust. 6 i 7;

h) kryteriów ustalania współczynnika zmniejszenia, o którym mowa w art. 32 ust. 5.

2. Aby zapewnić należyte zarządzanie uprawnieniami do płatności, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających przepisy dotyczące treści zgłoszenia i wymogów dotyczących aktywacji uprawnień do płatności.

3. W celu ochrony zdrowia publicznego Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających przepisy uzależniające przyznanie płatności od wykorzystania kwalifikowanego materiału siewnego określonych odmian konopi oraz ustanawiających procedurę określania odmian konopi i weryfikacji zawartości tetrahydrokanabinolu w konopiach, o której mowa w art. 32 ust. 6.

Sekcja 4

System jednolitej płatności obszarowej

Artykuł 36

System jednolitej płatności obszarowej

1. Państwa członkowskie stosujące w 2014 r. system jednolitej płatności obszarowej ustanowiony w tytule V rozdział 2 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 mogą zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozporządzeniu zadecydować o kontynuowaniu stosowania tego systemu najpóźniej do dnia 31 grudnia 2020 r. Do dnia 1 sierpnia 2014 r. powiadamiają one Komisję o swojej decyzji i o dacie zakończenia stosowania tego systemu.

Przez okres stosowania systemu jednolitej płatności obszarowej do tych państw członkowskich nie stosuje się sekcji 1, 2 i 3 niniejszego rozdziału, z wyjątkiem art. 23 ust. 1 akapit drugi, art. 23 ust. 6 i art. 32 ust. 2-6.

2. Jednolita płatność obszarowa przyznawana jest w ujęciu rocznym do każdego kwalifikującego się hektara zadeklarowanego przez rolnika zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013. Jest ona obliczana każdego roku poprzez podzielenie rocznej puli środków finansowych ustanowionej zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu przez łączną liczbę kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w danym państwie członkowskim zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

3. W drodze odstępstwa od ust. 2 niniejszego artykułu państwa członkowskie, które zadecydują o stosowaniu art. 38 niniejszego rozporządzenia najpóźniej od dnia 1 stycznia 2018 r., mogą wykorzystywać w okresie stosowania tego artykułu, do 20 % rocznej puli środków finansowych, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, aby zróżnicować jednolitą płatność obszarową na hektar.

Korzystając z takiej możliwości uwzględniają one wsparcie przyznane na rok kalendarzowy 2014 w ramach jednego systemu lub większej ich liczby zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. a), b) i c), art. 126, 127 i 129 rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

Cypr może różnicować pomoc z uwzględnieniem sektorowych pul środków finansowych określonych w załączniku XVIII do rozporządzenia (WE) nr 73/2009, zmniejszonych o wszelką pomoc przyznaną temu samemu sektorowi zgodnie z art. 37 niniejszego rozporządzenia.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające dla każdego państwa członkowskiego roczne pułapy krajowe dla systemu jednolitej płatności obszarowej poprzez odjęcie od rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II pułapów ustalonych zgodnie z art. 42, 47, 49, 51 i 53. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

5. Z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych hektary, o których mowa w ust. 2, muszą pozostawać w posiadaniu rolnika w dniu ustalonym przez państwo członkowskie, który nie może przypadać później niż ustalona przez to państwo członkowskie data zmiany wniosku o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 72 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących przepisów odnoszących się do kwalifikowalności i dostępu rolników do systemu jednolitej płatności obszarowej.

Artykuł 37

Przejęciowe wsparcie krajowe

1. Państwa członkowskie stosujące system jednolitej płatności obszarowej zgodnie z art. 36 mogą podjąć decyzję o przyznaniu przejściowego wsparcia krajowego w latach 2015–2020.

2. Przejściowe wsparcie krajowe może zostać przyznane rolnikom z sektorów, dla których to wsparcie lub – w przypadku Bułgarii i Rumunii – uzupełniające krajowe płatności bezpośrednie, zostały przyznane w 2013 r.

3. Warunki przyznania przejściowego wsparcia krajowego są identyczne do tych, które zostały zatwierdzone dla przyznawania płatności zgodnie z art. 132 ust. 7 lub art. 133a rozporządzenia (WE) nr 73/2009 w odniesieniu do 2013 r., z wyjątkiem zmniejszenia płatności wynikającego z zastosowania art. 132 ust. 2 w związku z art. 7 i 10 tego rozporządzenia.

4. Łączna kwota przejściowego wsparcia krajowego, która może zostać przyznana rolnikom w którymkolwiek z sektorów, o których mowa w ust. 2, ograniczona jest następującą wartością procentową sektorowych pul środków finansowych zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z art. 132 ust. 7 lub art. 133a ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 73/2009 w 2013 r.:

— 75 % w 2015 r.,

— 70 % w 2016 r.,

— 65 % w 2017 r.,

— 60 % w 2018 r.,

— 55 % w 2019 r.,

— 50 % w 2020 r.

W przypadku Cypru ta wartość procentowa obliczana jest na podstawie sektorowych pul środków finansowych określonych w załączniku XVIII do rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

5. Ust. 2 i 3 nie mają zastosowania do Cypru.

6. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdej decyzji, o której mowa w ust. 1, do dnia 31 marca każdego roku. Powiadomienie zawiera następujące informacje:

a) sektorową pulę środków finansowych;

b) w stosownych przypadkach maksymalną stawkę przejściowego wsparcia krajowego.

7. Państwa członkowskie mogą zdecydować, na podstawie obiektywnych kryteriów i w granicach limitów ustalonych zgodnie z ust. 4, o kwotach przejściowego wsparcia krajowego, które mają zostać przyznane.

Sekcja 5

Stosowanie systemu płatności podstawowej w państwach członkowskich, które zastosowały system jednolitej płatności obszarowej

Artykuł 38

Wprowadzenie systemu płatności podstawowej w państwach członkowskich, które zastosowały system jednolitej płatności obszarowej

O ile przepisy niniejszej sekcji nie stanowią inaczej, niniejszy tytuł stosuje się do państw członkowskich, które zastosowały system jednolitej płatności obszarowej przewidziany w niniejszym rozdziale sekcja 4.

Art. 24–29 nie mają zastosowania do tych państw członkowskich.

Artykuł 39

Pierwszy przydział uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności przydziela się rolnikom, którzy są uprawnieni do otrzymania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że:

a) złożą wniosek o przydział uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej przed ostatecznym terminem składania wniosków, który ma być określony zgodnie z art. 78 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 w pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej, z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych; oraz

b) byli uprawnieni do otrzymywania płatności przed zastosowaniem jakichkolwiek zmniejszeń lub wyłączeń przewidzianych w tytule II rozdział 4 rozporządzenia (WE) nr 73/2009, w odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy w ramach płatności bezpośrednich lub przejściowego wsparcia krajowego lub uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 na 2013 r.

Państwa członkowskie mogą przydzielić uprawnienia do płatności rolnikom uprawnionym do otrzymania płatności bezpośrednich zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia, którzy spełniają warunek przewidziany w akapicie pierwszym lit. a) i którzy za 2013 r. nie otrzymali płatności w odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu, i którzy do dnia określonego przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1122/2009 w roku składania wniosków 2013 posiadali jedynie grunty rolne, które w dniu 30 czerwca 2003 r. nie były utrzymane w dobrej kulturze rolnej, jak przewidziano w art. 124 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 73/2009.

2. Z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych liczba uprawnień do płatności przydzielonych rolnikowi w pierwszym roku wdrażania systemu płatności podstawowej jest równa liczbie kwalifikujących się hektarów, które rolnik deklaruje w swoim wniosku o przyznanie pomocy zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 w pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej i które są w jego posiadaniu w dniu ustalonym przez dane państwo członkowskie. Data ta nie może być późniejsza niż ustalona w tym państwie członkowskim data zmiany wniosku o przyznanie pomocy.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających dalsze przepisy dotyczące wprowadzenia systemu płatności podstawowej w państwach członkowskich, które zastosowały system jednolitej płatności obszarowej.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące wniosków o przydział uprawnień do płatności składanych w roku przydziału uprawnień do płatności, w przypadku gdy te uprawnienia do płatności nie mogą być jeszcze ostatecznie ustalone i w przypadku gdy na przydział mają wpływ szczególne okoliczności.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 40

Wartość uprawnień do płatności

1. W pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej państwa członkowskie obliczają wartość jednostkową uprawnień do płatności dzieląc stałą wartość procentową pułapu krajowego ustalonego w załączniku II dla każdego odnośnego roku przez liczbę uprawnień do płatności w

pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej, z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych.

Stają wartość procentową, o której mowa w akapicie pierwszym oblicza się dzieląc pułap krajowy lub regionalny dla systemu płatności podstawowej, który ma być ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na pierwszy rok stosowania systemu płatności podstawowej, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2, przez pułap krajowy określony w załączniku II w odniesieniu do pierwszego roku stosowania systemu płatności podstawowej. Liczba uprawnień do płatności odpowiada liczbie hektarów.

2. W drodze odstępstwa od metody obliczania, o której mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą zdecydować o różnicowaniu wartości uprawnień do płatności w pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej, z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, dla każdego odnośnego roku, na podstawie ich początkowej wartości jednostkowej.

3. Początkową wartość jednostkową uprawnień do płatności, o której mowa w ust. 2, ustala się dzieląc stałą wartość procentową łącznej wartości pomocy, z wyłączeniem pomocy na podstawie art. 41, 43, 48 i 50 oraz tytułu IV niniejszego rozporządzenia, którą rolnik otrzymał zgodnie z niniejszym rozporządzeniem na rok kalendarzowy bezpośrednio poprzedzający wdrożenie systemu płatności podstawowej, przed zastosowaniem art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, przez liczbę uprawnień do płatności przydzielonych temu rolnikowi w pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej, z wyłączeniem uprawnień przydzielonych z rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych.

Tę stałą wartość procentową oblicza się dzieląc krajowy lub regionalny pułap dla systemu płatności podstawowej, który ma zostać ustalony zgodnie z, odpowiednio, art. 22 ust. 1 lub art. 23 ust. 2 niniejszego rozporządzenia na pierwszy rok stosowania systemu płatności podstawowej, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 lub, w stosownych przypadkach, w ust. 2, przez łączną wartość pomocy, z wyłączeniem pomocy na podstawie art. 41, 43, 48 i 50 oraz tytułu IV niniejszego rozporządzenia, przyznanej na rok kalendarzowy bezpośrednio poprzedzający wdrożenie systemu płatności podstawowej w danym państwie członkowskim lub regionie, przed zastosowaniem art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

4. Stosując ust. 2, państwa członkowskie, działając zgodnie z ogólnymi zasadami prawa unijnego, dążą do zbliżenia wartości uprawnień do płatności na poziomie krajowym lub regionalnym. W tym celu do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego wdrożenie systemu płatności podstawowej państwa członkowskie określają działania, jakie należy podjąć, oraz metodę obliczania, która będzie stosowana, oraz powiadamiają o nich Komisję. Działania te obejmują stopniowe roczne zmiany początkowej wartości jednostkowej uprawnień do płatności, o której mowa w ust. 3, zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami, począwszy od pierwszego roku stosowania systemu płatności podstawowej.

W pierwszym roku stosowania systemu płatności podstawowej państwa członkowskie informują rolników o wartości ich uprawnień obliczonej zgodnie z niniejszym artykułem dla każdego roku w okresie objętym niniejszym rozporządzeniem.

5. Do celów ust. 3, na podstawie obiektywnych kryteriów, państwo członkowskie może zdecydować, że w odniesieniu do sprzedaży lub przyznania lub wygaśnięcia całości lub części dzierżawy użytków rolnych po dacie ustalonej zgodnie z art. 36 ust. 5, ale przed datą ustaloną zgodnie z art. 33 ust. 1, podwyższenie lub część podwyższenia wartości uprawnień do płatności, które zostałyby przydzielone danemu rolnikowi, zwracane jest do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych, jeżeli takie zwiększenie przyniosłoby danemu rolnikowi nieuzasadnione zyski.

Takie obiektywne kryteria ustanawia się w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz uniknąć zakłócenia rynku i konkurencji; obejmują one co najmniej:

- a) minimalny okres dzierżawy;
- b) część otrzymanej płatności, która ma być zwrócona do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych.

ROZDZIAŁ 2

Płatność redystrybucyjna

Artykuł 41

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie mogą do dnia 1 sierpnia każdego roku zdecydować o przyznaniu od kolejnego roku corocznej płatności rolnikom, którzy są uprawnieni do otrzymywania płatności w ramach systemu płatności podstawowej, o którym mowa w rozdziale 1 sekcje 1, 2, 3 i 5, lub w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej, o którym mowa w rozdziale 1 sekcja 4 („płatność redystrybucyjna”).

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdej takiej decyzji w terminie, o którym mowa w akapicie pierwszym.

2. Państwa członkowskie, które zdecydowały o stosowaniu systemu płatności podstawowej na poziomie regionalnym zgodnie z art. 23, mogą stosować płatność redystrybucyjną na poziomie regionalnym.

3. Bez uszczerbku dla stosowania dyscypliny finansowej, zmniejszania płatności zgodnie z art. 11, liniowych zmniejszeń, o których mowa w art. 7 niniejszego rozporządzenia, oraz stosowania art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, płatność redystrybucyjna przydzielana jest co roku po aktywowaniu przez rolnika uprawnień do płatności lub, w państwach członkowskich stosujących art. 36 niniejszego rozporządzenia, po zadeklarowaniu przez rolnika kwalifikujących się hektarów.

4. Płatność redystrybucyjna obliczana jest co roku przez państwa członkowskie poprzez pomnożenie liczby, która ma być ustalona przez państwo członkowskie i która nie może przekraczać 65 % średniej krajowej lub regionalnej płatności na hektar, przez liczbę uprawnień do płatności aktywowanych przez rolnika zgodnie z art. 33 ust. 1 lub przez liczbę kwalifikowalnych hektarów zadeklarowanych przez rolnika zgodnie z art. 36 ust. 2. Liczba takich uprawnień do płatności lub hektarów nie może przekraczać wielkości maksymalnej, która ma być ustalona przez państwa członkowskie i która nie może przekraczać 30 hektarów lub średniej wielkości gospodarstwa rolnego określonej w załączniku VIII, jeżeli ta średnia wielkość przekracza 30 hektarów w danym państwie członkowskim.

5. O ile maksymalne limity ustalone w ust. 4 są przestrzegane, państwa członkowskie mogą ustalić na poziomie krajowym gradację w odniesieniu do liczby hektarów ustalonej zgodnie z tym ustępem, która będzie stosowana w ten sam sposób do wszystkich rolników.

6. Średnia krajowa płatność na hektar, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, jest ustalana przez państwa członkowskie na podstawie krajowego pułapu ustalonego w załączniku II na rok kalendarzowy 2019 oraz liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2 w 2015 r.

Średnia regionalna płatność na hektar, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, ustalana jest przez państwa członkowskie na podstawie części pułapu krajowego ustalonego w załączniku II na rok kalendarzowy 2019 oraz liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 w 2015 r. w danym regionie. Dla każdego regionu część tę oblicza się dzieląc odpowiedni regionalny pułap ustalony zgodnie z art. 23 ust. 2 przez krajowy pułap ustalony zgodnie z art. 22 ust. 1, po zastosowaniu liniowego zmniejszenia przewidzianego w art. 30 ust. 1 w przypadku gdy nie stosuje się ust. 2 tego artykułu.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby rolnicy, w odniesieniu do których ustalono, że po dniu 18 października 2011 r. podzielili swoje gospodarstwo rolne wyłącznie w celu skorzystania z płatności redystrybucyjnej, nie zapewnić jakichkolwiek korzyści przewidzianych w niniejszym rozdziale. Ma to również zastosowanie do rolników, których gospodarstwa rolne są wynikiem takiego podziału.

8. W przypadku osoby prawnej lub grupy osób fizycznych lub prawnych państwa członkowskie mogą stosować maksymalną liczbę uprawnień do płatności lub hektarów, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, na poziomie członków tych osób prawnych lub grup, w przypadku gdy prawo krajowe przewiduje dla indywidualnych członków prawa i obowiązki porównywalne do praw i obowiązków rolników indywidualnych mających status rolników prowadzących gospodarstwo rolne, w szczególności w zakresie ich statusu gospodarczego, społecznego i podatkowego, pod warunkiem że przyczynili się oni do umocnienia struktur rolnych tych osób prawnych lub tych grup.

Artykuł 42

Przepisy finansowe

1. W celu sfinansowania płatności redystrybucyjnej, państwa członkowskie mogą zdecydować do dnia, o którym mowa w art. 41 ust. 1, o wykorzystaniu do 30 % rocznego pułapu krajowego ustalonego w załączniku II. Powiadamiają one Komisję o każdej takiej decyzji do tego dnia.

2. Na podstawie wartości procentowej pułapu krajowego, który ma zostać wykorzystany przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje co roku akty wykonawcze określające odpowiednie pułapy dla płatności redystrybucyjnej. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

ROZDZIAŁ 3

Płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska

Artykuł 43

Przepisy ogólne

1. Na wszystkich kwalifikujących się hektarach w rozumieniu art. 32 ust. 2-5 rolnicy uprawnieni do płatności w ramach systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej muszą przestrzegać praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, lub praktyk równoważnych, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska są następujące:

- a) dywersyfikacja upraw;
- b) utrzymywanie istniejących trwałych użytków zielonych; oraz
- c) utrzymywanie na użytkach rolnych obszaru proekologicznego.

3. Praktyki równoważne obejmują praktyki podobne, które skutkują równoważnym lub większym poziomem korzyści dla klimatu i środowiska w porównaniu do jednej lub kilku praktyk, o których mowa w ust. 2. Te praktyki równoważne oraz praktyka lub praktyki, o których mowa w ust. 2, którym są one równoważne, wymienione są w załączniku IX i są objęte:

- a) zobowiązaniami podjętymi zgodnie z art. 39 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 albo art. 28 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013;
- b) krajowymi lub regionalnymi systemami certyfikacji środowiskowej, w tym systemami certyfikacji przestrzegania prawodawstwa krajowego w zakresie środowiska, wykraczającymi poza odpowiednie normy obowiązkowe ustanowione zgodnie z tytułem VI rozdział I rozporządzenia (UE)

nr 1306/2013, które zmierzają do osiągnięcia celów odnoszących się do jakości gleby i wody, różnorodności biologicznej, zachowania krajobrazu oraz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Te systemy certyfikacji mogą obejmować praktyki wymienione w załączniku IX do niniejszego rozporządzenia, praktyki, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, lub połączenie tych praktyk.

4. Praktyki równoważne, o których mowa w ust. 3, nie mogą być przedmiotem podwójnego finansowania.

5. Państwa członkowskie mogą zdecydować, w tym w stosownych przypadkach na poziomie regionalnym, o ograniczeniu wyboru przez rolników możliwości, o których mowa w ust. 3 lit. a) i b).

6. Państwa członkowskie mogą zdecydować, w tym w stosownych przypadkach na poziomie regionalnym, że rolnicy wykonują wszystkie swoje odnośne obowiązki w ramach ust. 1 zgodnie z krajowymi lub regionalnymi systemami certyfikacji środowiskowej, o których mowa w ust. 3 lit. b).

7. Z zastrzeżeniem decyzji państw członkowskich, o których mowa w ust. 5 i 6, rolnik może przestrzegać jednej lub kilku praktyk, o których mowa w ust. 3 lit. a), tylko jeżeli praktyki te w pełni zastępują odnośną praktykę lub praktyki, o których mowa w ust. 2. Rolnik może wykorzystać systemy certyfikacji, o których mowa w ust. 3 lit. b), tylko jeżeli obejmują one cały obowiązek, o którym mowa w ust. 1.

8. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o swoich decyzjach, o których mowa w ust. 5 i 6, oraz o poszczególnych zobowiązaniach lub systemach certyfikacji, które zamierzają stosować jako praktyki równoważne w rozumieniu ust. 3.

Komisja ocenia, czy praktyki zawarte w poszczególnych zobowiązaniach lub systemach certyfikacji są objęte wykazem w załączniku IX, a jeżeli uzna, że tak nie jest, powiadamia państwa członkowskie w drodze aktu wykonawczego przyjętego bez zastosowania procedury, o której mowa w art. 71 ust. 2 lub 3. W przypadku gdy Komisja powiadomi państwo członkowskie, że praktyki te nie są objęte wykazem w załączniku IX, to państwo członkowskie nie może uznać za praktyki równoważne w rozumieniu ust. 3 niniejszego artykułu poszczególnych zobowiązań lub systemów certyfikacji, których dotyczy powiadomienie Komisji.

9. Bez uszczerbku dla ust. 10 i 11 niniejszego artykułu, dla stosowania dyscypliny finansowej oraz zmniejszeń liniowych zgodnie z art. 7 niniejszego rozporządzenia oraz stosowania art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, państwa członkowskie przyznają płatność, o której mowa w niniejszym rozdziale, rolnikom, którzy przestrzegają praktyk, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, które mają w ich przypadku zastosowanie, oraz w zakresie, w jakim rolnicy ci przestrzegają art. 44, 45 i 46 niniejszego rozporządzenia.

Płatność ta stanowi płatność roczną na kwalifikujący się hektar zadeklarowany zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2, której kwotę oblicza się rocznie, dzieląc kwotę wynikającą ze stosowania art. 47 przez łączną liczbę kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2 w danym państwie członkowskim lub regionie.

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego państwa członkowskie, które podjęły decyzję o zastosowaniu art. 25 ust. 2, mogą zdecydować o przyznaniu płatności, o której mowa w niniejszym ustępie, w postaci wielkości procentowej łącznej sumy uprawnień do płatności, które rolnik aktywował zgodnie z art. 33 ust. 1 na każdy odpowiedni rok.

Dla każdego roku i każdego państwa członkowskiego lub regionu tę wielkość procentową oblicza się dzieląc kwotę wynikającą ze stosowania art. 47 przez łączną wartość wszystkich uprawnień do płatności aktywowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 w danym państwie członkowskim lub regionie.

10. Rolnicy, których gospodarstwa rolne są w całości lub częściowo położone na obszarach objętych dyrektywami 92/43/EWG, 2000/60/WE lub 2009/147/WE, są uprawnieni do płatności, o której mowa w niniejszym rozdziale, pod warunkiem że przestrzegają praktyk, o których mowa w niniejszym rozdziale, w zakresie, w jakim praktyki te są w danym gospodarstwie rolnym zgodne z celami tych dyrektyw.

11. Rolnicy spełniający wymogi określone w art. 29 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do rolnictwa ekologicznego są tym samym uprawnieni do płatności, o której mowa w niniejszym rozdziale.

Akapit pierwszy ma zastosowanie jedynie do jednostek gospodarstwa rolnego wykorzystywanych do produkcji ekologicznej zgodnie z art. 11 rozporządzenia (WE) nr 834/2007.

12. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 70 w celu:

- a) dodania praktyk równoważnych do wykazu w załączniku IX;
- b) ustanowienia odpowiednich wymogów mających zastosowanie do krajowych lub regionalnych systemów certyfikacji, o których mowa w ust. 3 lit. b) niniejszego artykułu, w tym poziomu gwarancji, jakie systemy te mają zapewniać;
- c) ustanowienia szczegółowych zasad obliczania kwoty, o której mowa w art. 28 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do praktyk, o których mowa w sekcji I pkt 3 i 4 oraz w sekcji III pkt 7 załącznika IX do niniejszego rozporządzenia, oraz wszelkich dalszych praktyk równoważnych dodanych do tego załącznika zgodnie z lit. a) niniejszego ustępu, w odniesieniu do których potrzebne jest specyficzne obliczenie, aby uniknąć podwójnego finansowania.

13. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące procedury powiadomień, w tym harmonogram ich przedkładania, oraz oceny przeprowadzanej przez Komisję, o których mowa w ust. 8. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 44

Dywersyfikacja upraw

1. W przypadku gdy grunty orne rolnika obejmują od 10 do 30 hektarów i nie są w całości objęte uprawami rosnącymi pod wodą przez znaczącą część roku lub przez znaczącą część cyklu uprawowego, na gruntach tych muszą występować co najmniej dwie różne uprawy. Uprawa główna nie może zajmować więcej niż 75 % tych gruntów ornych.

W przypadku gdy grunty orne rolnika obejmują więcej niż 30 hektarów i nie są w całości objęte uprawami rosnącymi pod wodą przez znaczącą część roku lub przez znaczącą część cyklu uprawowego, na gruntach tych muszą występować co najmniej trzy różne uprawy. Uprawa główna nie może zajmować więcej niż 75 % tych gruntów ornych, a dwie uprawy główne łącznie nie mogą zajmować więcej niż 95 % tych gruntów ornych.

2. Bez uszczerbku dla liczby upraw wymaganych zgodnie z ust. 1, maksymalne progi, które są w nich określone nie mają zastosowania do gospodarstw rolnych, w których trawa lub inne pastewne rośliny zielne lub grunt ugorowany zajmują więcej niż 75 % gruntów ornych. W takich przypadkach główna uprawa na pozostałych gruntach ornych nie może zajmować więcej niż 75 % tego pozostałego gruntu ornego, z wyjątkiem przypadku, gdy ten pozostały obszar jest pokryty trawą lub innymi pastewnymi roślinami zielnymi lub stanowi grunt ugorowany.

3. Ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do gospodarstw rolnych:

- a) w których więcej niż 75 % gruntów ornych jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych pastewnych roślin zielnych, jest ugorowane lub jest połączeniem tych zastosowań, pod warunkiem że grunty orne nieobjęte tymi zastosowaniami nie przekraczają 30 hektarów;
- b) w których więcej niż 75 % kwalifikującej się powierzchni użytków rolnych stanowią trwałe użytki zielone, jest wykorzystywane do produkcji traw lub innych pastewnych roślin zielnych lub do upraw rosnących pod wodą przez znaczącą część roku lub przez znaczącą część cyklu uprawowego, lub jest połączeniem tych zastosowań, pod warunkiem że grunty orne nieobjęte tymi zastosowaniami nie przekraczają 30 hektarów;
- c) w których więcej niż 50 % obszarów w ramach zadeklarowanych gruntów ornych nie zostało zadeklarowanych przez rolnika w jego wniosku o pomoc za poprzedni rok oraz, na podstawie porównania geoprzestrzennych wniosków o pomoc, wszystkie grunty orne uprawiane są przy wykorzystaniu innej uprawy w porównaniu z uprawą w poprzednim roku kalendarzowym;

d) które są położone na obszarach na północ od 62. równoleżnika lub niektórych obszarach przyległych. W przypadku gdy grunty orne takich gospodarstw rolnych obejmują więcej niż 10 hektarów, na gruntach tych muszą występować co najmniej dwie różne uprawy, a żadna z tych upraw nie może przekraczać 75 % gruntów ornich, chyba że uprawa główna to trawy lub inne pastewne rośliny zielne lub grunty ugorowane.

4. Do celów niniejszego artykułu „uprawa” oznacza:

- a) uprawę dowolnego z różnych rodzajów zdefiniowanych w klasyfikacji botanicznej upraw;
- b) uprawę dowolnego gatunku w przypadku *Brassicaceae*, *Solanaceae* i *Cucurbitaceae*;
- c) grunt ugorowany;
- d) trawę lub inne pastewne rośliny zielne.

Uprawy ozime i uprawy jare uważa się za odrębne, nawet jeśli należą do tego samego rodzaju.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 70 w celu:

- a) uznawania innych rodzajów i gatunków niż te, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu; oraz
- b) ustanawiania przepisów dotyczących stosowania dokładnego obliczania udziału różnych upraw.

Artykuł 45

Trwałe użytki zielone

1. Państwa członkowskie wyznaczają trwałe użytki zielone, które są wrażliwe pod względem środowiskowym na obszarach objętych dyrektywami 92/43/EWG lub 2009/147/WE, w tym na glebach torfowych i terenach podmokłych znajdujących się na tych obszarach, i które wymagają ścisłej ochrony, aby spełnić cele tych dyrektyw.

Państwa członkowskie mogą w celu zapewnienia ochrony wartościowych pod względem środowiskowym trwałych użytków zielonych zdecydować o wyznaczeniu dalszych obszarów wrażliwych pod względem środowiskowym położonych poza obszarami objętymi dyrektywami 92/43/EWG lub 2009/147/WE, w tym trwałych użytków zielonych na glebach zasobnych w węgiel.

Rolnicy nie mogą przekształcać ani zaorywać trwałych użytków zielonych położonych na obszarach wyznaczonych przez państwa członkowskie na podstawie akapitu pierwszego oraz, w stosownych przypadkach, akapitu drugiego.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby stosunek obszarów trwałych użytków zielonych do całkowitej powierzchni użytków rolnych zadeklarowanych przez rolników zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 nie zmniejszył się o więcej niż 5 % w porównaniu ze wskaźnikiem referencyjnym ustanowionym przez państwa członkowskie w 2015 r., będącym wynikiem dzielenia powierzchni trwałych użytków zielonych, o którym mowa

w akapicie drugim lit. a) niniejszego ustępu, przez całkowitą powierzchnię użytków rolnych, o której mowa w lit. b) tego akapitu.

Do celów ustanowienia wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w akapicie pierwszym:

- a) „powierzchnia trwałych użytków zielonych” oznacza grunt, na którym występują trwałe użytki zielone zadeklarowane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 73/2009 w 2012 r. lub w 2013 r. w przypadku Chorwacji, przez rolników podlegających obowiązkowi na podstawie niniejszego rozdziału, a także obszary trwałych użytków zielonych zadeklarowane w 2015 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 przez rolników podlegających obowiązkowi na podstawie niniejszego rozdziału, który nie został zadeklarowany jako grunt pod pastwiska trwałe w 2012 r. lub w 2013 r. przypadku Chorwacji;
- b) „całkowita powierzchnia użytków rolnych” oznacza powierzchnię użytków rolnych zadeklarowaną w 2015 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 przez rolników podlegających obowiązkowi na podstawie niniejszego rozdziału.

Wskaźnik referencyjny trwałych użytków zielonych jest ponownie obliczany w przypadkach, gdy rolnicy podlegający obowiązkowi na podstawie niniejszego rozdziału mają obowiązek ponownego przekształcenia gruntu w trwałe użytki zielone w 2015 r. lub w 2016 r. zgodnie z art. 93 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013. W takich przypadkach, obszary te dodaje się do powierzchni trwałych użytków zielonych, o których mowa w akapicie drugim lit. a) niniejszego ustępu.

Wskaźnik trwałych użytków zielonych ustanawia się każdego roku na podstawie obszarów zadeklarowanych przez rolników podlegających obowiązkowi na podstawie niniejszego rozdziału dla tego roku zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) 1306/2013.

Obowiązek w ramach niniejszego ustępu ma zastosowanie na poziomie krajowym, regionalnym lub na odpowiednim poziomie podregionalnym. Państwa członkowskie mogą zdecydować o stosowaniu obowiązku utrzymywania trwałych użytków zielonych na poziomie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia, aby wskaźnik trwałych użytków zielonych nie zmniejszył się o więcej niż 5 %. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o każdej takiej decyzji do dnia 1 sierpnia 2014 r.

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wskaźniku referencyjnym oraz o wskaźniku, o którym mowa w niniejszym ustępie.

3. W przypadku stwierdzenia, że wskaźnik, o którym mowa w ust. 2, zmniejszył się o ponad 5 % na poziomie regionalnym lub na poziomie podregionalnym, lub, w stosownych przypadkach, na poziomie krajowym, dane państwo członkowskie nakłada obowiązki na poziomie gospodarstwa rolnego w zakresie ponownego przekształcenia gruntu w trwałe użytki zielone, w odniesieniu do tych rolników, którzy mają w swojej dyspozycji grunt przekształcony z pastwiska trwałego lub trwałych użytków zielonych, w grunt o innym rodzaju użytkowania w okresie w przeszłości.

Jeśli jednak ilość obszarów trwałych użytków zielonych wyrażona w liczbach bezwzględnych, ustalona zgodnie z ust. 2 akapit drugi lit. a), utrzymana jest w pewnych limitach, obowiązek określony w ust. 2 akapit pierwszy uznaje się za spełniony.

4. Ust. 3 nie ma zastosowania w przypadku gdy zmniejszenie poniżej progu jest skutkiem zalesiania, które jest zgodne z zasadami ochrony środowiska i nie obejmuje zagajników o krótkiej rotacji, choinek lub szybko rosnących drzew z przeznaczeniem na produkcję energii.

5. Aby zapewnić utrzymanie wskaźnika trwałych użytków zielonych, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych określających szczegółowe przepisy dotyczące utrzymywania trwałych użytków zielonych, w tym przepisy dotyczące ponownego przekształcania w przypadku nieprzestrzegania obowiązku określonego w ust. 1 niniejszego artykułu, przepisy mające zastosowanie do państw członkowskich w odniesieniu do ustanawiania obowiązków na poziomie gospodarstw rolnych w zakresie utrzymywania trwałych użytków zielonych, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz wszelkiego dostosowania wskaźnika referencyjnego, o którym mowa w ust. 2, które może okazać się niezbędne.

6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych:

- a) określających ramy, w których należy dokonywać wyznaczenia dalszych obszarów wrażliwych, o których mowa w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu;
- b) ustanawiających szczegółowe metody określania wskaźnika trwałych użytków zielonych oraz całkowitej powierzchni użytków rolnych, którą należy utrzymać zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu;
- c) określających okres w przeszłości, o którym mowa w ust. 3 akapit pierwszy niniejszego artykułu.

7. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustalające limity, o których mowa w ust. 3 akapit drugi niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 46

Obszar proekologiczny

1. W przypadku gdy grunty orne gospodarstwa rolnego obejmują więcej niż 15 hektarów, rolnik zapewnia, aby od dnia 1 stycznia 2015 r. obszar odpowiadający przynajmniej 5 % gruntów ornych gospodarstwa rolnego, które rolnik zadeklarował zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 oraz, jeżeli są one uznawane za obszary proekologiczne przez państwo członkowskie zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, z uwzględnieniem obszarów wymienionych lit. c), d), g) i h) tego ustępu, był obszarem proekologicznym.

Wielkość procentową, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu, zwiększa się z 5 % do 7 % z zastrzeżeniem aktu ustawodawczego Parlamentu Europejskiego i Rady zgodnie z art. 43 ust. 2 TFUE.

Do dnia 31 marca 2017 r. Komisja przedstawi sprawozdanie oceniające w sprawie wdrażania akapitu pierwszego niniejszego ustępu wraz z towarzyszącym mu w stosownych przypadkach wnioskiem w sprawie aktu ustawodawczego, o którym mowa w akapicie drugim.

2. Do dnia 1 sierpnia 2014 r. państwa członkowskie zdecydowały, że jeden lub większa liczba następujących obszarów mają być uważane za obszary proekologiczne:

- a) grunty ugorowane;
- b) tarasy;
- c) elementy krajobrazu, w tym takie elementy przylegające do gruntów ornych gospodarstwa, które w drodze odstępstwa od art. 43 ust. 1 niniejszego rozporządzenia mogą obejmować elementy krajobrazu, które nie zostały uwzględnione w obszarze kwalifikującym się zgodnie z art. 76 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013;
- d) strefy buforowe, w tym strefy buforowe pod trwałymi użytkami zielonymi, pod warunkiem że różnią się one od przylegającej kwalifikującej się powierzchni użytków rolnych;
- e) hektary rolno-leśne, które otrzymują lub otrzymywały wsparcie na mocy art. 44 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub art. 23 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013;
- f) pasy kwalifikujących się hektarów wzdłuż obrzeży lasu;
- g) obszary z zagajnikami o krótkiej rotacji bez stosowania nawozów mineralnych lub środków ochrony roślin;
- h) obszary zalesione, o których mowa w art. 32 ust. 2 lit. b) ppkt (ii) niniejszego rozporządzenia;
- i) obszary z międzyplonami lub pokrywą zieloną utworzone poprzez sadzenie i kiełkowanie nasion, do których stosuje się współczynniki ważenia, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu;
- j) obszary objęte uprawami wiążącymi azot.

Z wyjątkiem obszarów gospodarstwa rolnego, o których mowa w akapicie czwartym lit. g) i h) niniejszego ustępu, obszary proekologiczne znajdują się na gruntach ornych danego gospodarstwa rolnego. W przypadku obszarów wymienionych w akapicie czwartym lit. c) i d) niniejszego ustępu obszary proekologiczne mogą również przylegać do gruntów ornych gospodarstwa rolnego zadeklarowanych przez rolnika zgodnie z art. 72 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1306/2013.

3. Aby uprościć administrację i uwzględnić charakterystykę poszczególnych rodzajów obszarów proekologicznych wymienionych w ust. 2 akapit pierwszy, a także ułatwić ich pomiar, państwa członkowskie mogą, przy obliczaniu łącznej liczby hektarów stanowiących obszary proekologiczne danego gospodarstwa rolnego, wykorzystać współczynniki przekształcenia lub współczynniki ważenia określone w załączniku X. Jeżeli państwo członkowskie za obszary proekologiczne postanowi uznawać obszary wymienione w ust. 2 akapit pierwszy lit. i) lub jakikolwiek inny obszar, dla którego współczynnik ważenia wynosi mniej niż 1, stosowanie współczynników ważenia określonych w załączniku X jest obowiązkowe.

4. Ust. 1 nie stosuje się do gospodarstw rolnych:

a) w których więcej niż 75 % gruntów ornych jest wykorzystywane do produkcji traw lub innych pastewnych roślin zielnych, ugorowane, wykorzystywane do uprawy roślin strączkowych, lub będące połączeniem tych zastosowań, pod warunkiem że grunty orne nieobjęte tymi zastosowaniami nie przekraczają 30 hektarów;

b) w których więcej niż 75 % kwalifikujących się użytków rolnych stanowią trwałe użytki zielone wykorzystywane do produkcji traw lub innych pastewnych roślin zielnych lub wykorzystywane do uprawy roślin rosnących pod wodą przez znaczącą część roku albo znaczącą część cyklu uprawowego, lub będące połączeniem tych zastosowań, pod warunkiem że grunty orne nieobjęte tymi zastosowaniami nie przekraczają 30 hektarów.

5. Państwa członkowskie mogą zdecydować o wdrożeniu na poziomie regionalnym do połowy punktów procentowych obszarów proekologicznych, o których mowa w ust. 1, aby uzyskać przyległe obszary proekologiczne. Państwa członkowskie wyznaczają obszary i obowiązki dla uczestniczących rolników lub grup rolników. Obszary i obowiązki określa się w celu wsparcia procesu wdrażania unijnych polityk w zakresie środowiska, klimatu i różnorodności biologicznej.

6. Państwa członkowskie mogą zdecydować o zezwoleniu rolnikom, których gospodarstwa rolne znajdują się w bliskiej odległości, na wspólną realizację obowiązku, o którym mowa w ust. 1 („wspólna realizacja”), pod warunkiem że obszary proekologiczne przylegają do siebie. Aby wesprzeć wdrażanie unijnych polityk w zakresie środowiska, klimatu i różnorodności biologicznej, państwa członkowskie mogą wyznaczyć obszary, na których możliwa będzie wspólna realizacja, oraz mogą nałożyć dalsze obowiązki na rolników lub grupy rolników uczestniczących w takiej wspólnej realizacji.

Każdy rolnik uczestniczący we wspólnej realizacji zapewnia, aby przynajmniej 50 % obszaru objętego obowiązkiem określonym w ust. 1, było położone na terenie jego gospodarstwa rolnego oraz zgodnie z ust. 2 akapit drugi. Liczba rolników uczestniczących w takiej wspólnej realizacji nie może przekraczać dziesięciu.

7. Państwa członkowskie, których ponad 50 % całkowitej powierzchni pokrytych jest lasami, mogą zdecydować, że ust.

1 niniejszego artykułu nie dotyczy gospodarstw rolnych położonych na obszarach wyznaczonych przez te państwa członkowskie jako obszary o ograniczeniach naturalnych zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. a) lub b) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, pod warunkiem że więcej niż 50 % powierzchni jednostki, o której mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, jest pokrytych lasem, a stosunek lasów do gruntów rolnych jest wyższy niż 3:1.

Obszary pokryte lasem oraz stosunek obszarów leśnych do gruntów rolnych ocenia się na poziomie obszaru równoważnego poziomowi LAU2 lub na poziomie innej wyraźnie wytyczonej jednostki, która obejmuje jeden wyraźny ciągły obszar geograficzny o podobnych warunkach rolnych.

8. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o decyzjach, o których mowa w ust. 2, do dnia 1 sierpnia 2014 r., a o wszelkich decyzjach, o których mowa w ust. 3, 5, 6 lub 7 – do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego ich stosowanie.

9. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych:

a) ustanawiających dalsze kryteria dla rodzajów obszarów, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, aby mogły kwalifikować się jako obszary proekologiczne;

b) dodających inne rodzaje obszarów niż te, o których mowa w ust. 2, i które można brać pod uwagę w celu wypełniania wielkości procentowej, o której mowa w ust. 1;

c) dostosowujących załącznik X w celu ustanowienia współczynników przekształcenia i współczynników ważenia, o których mowa w ust. 3, oraz w celu uwzględnienia kryteriów lub rodzajów obszarów, które mają zostać określone przez Komisję na mocy lit. a) i b) niniejszego ustępu;

d) określających zasady realizacji, o których mowa w ust. 5 i 6, w tym minimalne wymogi takiej realizacji;

e) ustanawiających ramy, w których państwa członkowskie mają określić kryteria uznania gospodarstw rolnych za znajdujące się w bliskiej odległości do celów ust. 6;

f) ustanawiających metody określania wielkości procentowej całkowitej powierzchni obszarów pokrytych lasem oraz stosunku obszarów leśnych do gruntów rolnych, o którym mowa w ust. 7.

Artykuł 47

Przepisy finansowe

1. Aby sfinansować płatność, o której mowa w niniejszym rozdziale, państwa członkowskie wykorzystują 30 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II.

2. Państwa członkowskie stosują płatność, o której mowa w niniejszym rozdziale, na poziomie krajowym.

Stosując art. 23, państwa członkowskie mogą zdecydować o stosowaniu płatności na poziomie regionalnym. W takim przypadku wykorzystują w każdym regionie część pułapu ustalonego w ust. 3 niniejszego artykułu. Dla każdego regionu część taką oblicza się dzieląc odpowiedni pułap regionalny ustalony zgodnie z art. 23 ust. 2 przez krajowy pułap ustalony zgodnie z art. 22 ust. 1, po zastosowaniu zmniejszenia liniowego przewidzianego w art. 30 ust. 1 w przypadku gdy nie stosuje się art. 30 ust. 2.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustalające co roku odpowiedni pułap dla płatności, o której mowa w niniejszym rozdziale. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

ROZDZIAŁ 4

Płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych

Artykuł 48

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie mogą przyznawać płatność rolnikom, którzy są uprawnieni do płatności w ramach systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej, o których mowa w rozdziale 1, i których gospodarstwa rolne są w całości lub częściowo położone na wyznaczonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 obszarach o ograniczeniach naturalnych („płatności z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych”).

2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przyznaniu płatności z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych w odniesieniu do wszystkich obszarów objętych zakresem ust. 1 lub o ograniczeniu płatności do niektórych takich obszarów na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów.

3. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, dla stosowania dyscypliny finansowej, zmniejszania płatności zgodnie z art. 11 i liniowego zmniejszenia zgodnie z art. 7 niniejszego rozporządzenia, oraz stosowania art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych przyznaje się rocznie na kwalifikujący się hektar położony na obszarach, w odniesieniu do których państwo członkowskie zdecydowało o przyznaniu płatności zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. Wypłaca się ją po aktywacji uprawnień do płatności w odniesieniu do tych hektarów posiadanych przez danego rolnika lub – w państwach członkowskich stosujących art. 36 niniejszego rozporządzenia – po zadeklarowaniu tych kwalifikujących się hektarów przez danego rolnika.

4. Płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych, na hektar, oblicza się dzieląc kwotę wynikającą ze stosowania art. 49 przez liczbę kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 lit. 2, położonych na obszarach, w odniesieniu do których państwo członkowskie zdecydowało o przyznaniu płatności zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie mogą w oparciu o obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria ustalić również maksymalną liczbę hektarów na gospodarstwo rolne, w odniesieniu do której można przyznać wsparcie na mocy niniejszego rozdziału.

5. Państwa członkowskie mogą stosować płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych na poziomie regionalnym na warunkach określonych w niniejszym ustępie, pod warunkiem że określiły odnośne regiony zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami, a w szczególności ich cechy w zakresie ograniczeń naturalnych, w tym dotkliwość tych ograniczeń, i ich warunki agronomiczne.

Państwa członkowskie dzielą pułap krajowy, o którym mowa w art. 49 ust. 1, między regiony zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami.

Płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych na poziomie regionalnym oblicza się dzieląc pułap regionalny obliczony zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu przez liczbę kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w danym regionie zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2, położonych na obszarach, w odniesieniu do których państwo członkowskie zdecydowało o przyznaniu płatności zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 49

Przepisy finansowe

1. Aby sfinansować płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych, państwa członkowskie mogą zdecydować do dnia 1 sierpnia 2014 r. o wykorzystaniu do 5 % swojego rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II. Powiadamiają one Komisję o każdej takiej decyzji do tego dnia.

Do dnia 1 sierpnia 2016 r. państwa członkowskie mogą dokonać przeglądu swojej decyzji i zmienić ją ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2017 r. Powiadamiają one Komisję o każdej takiej decyzji do dnia 1 sierpnia 2016 r.

2. Na podstawie wielkości procentowej pułapu krajowego, który ma zostać wykorzystany przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1, Komisja przyjmuje co roku akty wykonawcze ustalające odpowiednie pułapy dla płatności z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

ROZDZIAŁ 5

Płatność dla młodych rolników

Artykuł 50

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie przyznają roczną płatność młodym rolnikom, którzy są uprawnieni do płatności w ramach systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej, o których mowa w rozdziale 1 („płatność dla młodych rolników”).

2. Do celów niniejszego rozdziału „młodzi rolnicy” oznaczają osoby fizyczne:

a) które po raz pierwszy rozpoczynają działalność w gospodarstwie rolnym jako kierujący tym gospodarstwem rolnym lub które rozpoczęły już działalność w gospodarstwie rolnym w ciągu pięciu lat przed pierwszym złożeniem wniosku w ramach systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej, o którym mowa w art. 72 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, oraz

b) których wiek w roku składania wniosku, o którym mowa w lit. a), nie przekracza 40 lat.

3. Państwa członkowskie mogą określić dalsze obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria dla młodych rolników składających wnioski o płatność dla młodych rolników w zakresie posiadania odpowiednich umiejętności lub spełniania wymogów w zakresie szkolenia.

4. Bez uszczerbku dla stosowania dyscypliny finansowej, zmniejszania płatności zgodnie z art. 11 i liniowych zmniejszeń zgodnie z art. 7 niniejszego rozporządzenia, oraz stosowania art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013, płatność dla młodych rolników, przydzielana jest co roku po aktywowaniu przez rolnika uprawnień do płatności lub – w państwach członkowskich stosujących art. 36 niniejszego rozporządzenia – po zadeklarowaniu przez rolnika kwalifikujących się hektarów.

5. Płatność dla młodych rolników przyznaje się na rolnika na okres maksymalnie pięciu lat. Okres ten zostaje skrócony o liczbę lat, które upłynęły między rozpoczęciem działalności, o którym mowa w ust. 2 lit. a), a pierwszym złożeniem wniosku o płatność dla młodych rolników.

6. Każdego roku państwa członkowskie, które nie stosują art. 36 obliczają kwotę płatności dla młodych rolników mnożąc liczbę uprawnień, które dany rolnik aktywował zgodnie z art. 32 ust. 1, przez liczbę odpowiadającą:

a) 25 % średniej wartości uprawnień do płatności posiadanych, na własność lub w formie dzierżawy, przez danego rolnika; lub

b) 25 % kwoty obliczonej poprzez podzielenie stałej wartości procentowej pułapu krajowego na rok kalendarzowy 2019 określonego w załączniku II przez liczbę wszystkich kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w 2015 r. zgodnie z art. 33 ust. 1. Ta stała wartość procentowa jest równa udziałowi pułapu krajowego pozostałego dla systemu płatności podstawowej zgodnie z art. 22 ust. 1 na 2015 r.

7. Państwa członkowskie stosujące art. 36 obliczają każdego roku kwotę płatności dla młodych rolników mnożąc liczbę odpowiadającą 25 % jednolitej płatności obszarowej obliczonej

zgodnie z art. 36 przez liczbę kwalifikujących się hektarów, które rolnik zadeklarował zgodnie z art. 36 ust. 2.

8. W drodze odstępstwa od ust. 6 i 7 państwa członkowskie mogą co roku obliczać kwotę płatności dla młodych rolników mnożąc liczbę odpowiadającą 25 % średniej krajowej płatności na hektar przez liczbę uprawnień, które rolnik aktywował zgodnie z art. 32 ust. 1, lub przez liczbę kwalifikujących się hektarów, które rolnik zadeklarował zgodnie z art. 36 ust. 2.

Średnią krajową płatność na hektar oblicza się dzieląc krajowy pułap na rok kalendarzowy 2019 określony w załączniku II przez liczbę kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w 2015 r. zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2.

9. Państwa członkowskie ustalają jeden maksymalny limit stosowany do liczby uprawnień do płatności aktywowanych przez rolnika lub liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych przez rolnika. Limit ten nie może być niższy niż 25 ani wyższy niż 90. Stosując ust. 6, 7 i 8 państwa członkowskie przestrzegają tego limitu.

10. Zamiast stosowania ust. 6-9, państwa członkowskie mogą przyznać roczną kwotę ryczałtową na rolnika obliczaną przez pomnożenie określonej liczby hektarów przez liczbę odpowiadającą 25 % średniej krajowej płatności na hektar ustalonej zgodnie z ust. 8.

Określoną liczbę hektarów, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, oblicza się dzieląc łączną liczbę kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2 przez młodych rolników wnioskujących w 2015 r. o płatność dla młodych rolników przez łączną liczbę młodych rolników wnioskujących o tę płatność w 2015 r.

Państwo członkowskie może jednak przeliczyć tę określoną liczbę hektarów w każdym roku po 2015 r. w przypadku znaczących zmian w liczbie młodych rolników wnioskujących o tę płatność lub w wielkości gospodarstw rolnych młodych rolników, lub w obu tych przypadkach.

Roczna ryczałtowa kwota, która może zostać przyznana rolnikowi, nie może przekraczać łącznej kwoty należnej mu płatności podstawowej przed zastosowaniem art. 63 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 w danym roku.

11. Aby zagwarantować ochronę praw beneficjentów i uniknąć dyskryminacji między nimi, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących warunków, zgodnie z którymi osobę prawną można uznać za kwalifikującą się do otrzymania płatności dla młodych rolników.

Artykuł 51

Przepisy finansowe

1. Aby sfinansować płatność dla młodych rolników, państwa członkowskie wykorzystują wielkość procentową, która nie może być wyższa niż 2 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 31 sierpnia 2014 r. o szacunkowej wielkości procentowej niezbędnej do sfinansowania tej płatności.

Każdego roku do dnia 1 sierpnia państwa członkowskie mogą zmienić wysokość szacunkowej wielkości procentowej ze skutkiem od następnego roku. Powiadamiają one Komisję o zmiennej wielkości procentowej do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego rok jego stosowania.

2. Bez uszczerbku dla maksymalnej wysokości 2 % ustanowionej w ust. 1 niniejszego artykułu, w przypadku gdy łączna kwota płatności dla młodych rolników, w odniesieniu do której złożono wnioski w państwie członkowskim w danym roku, przewyższa pułap ustalony zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, oraz w przypadku gdy pułap ten jest niższy niż ta maksymalna wysokość, państwo członkowskie finansuje różnicę poprzez zastosowanie art. 30 ust. 7 akapit pierwszy lit. f) w odnośnym roku, poprzez liniowe zmniejszenie wszystkich płatności przyznawanych wszystkim rolnikom zgodnie z art. 32 lub art. 36 ust. 2, lub poprzez obydwa środki.

3. W przypadku gdy łączna kwota płatności dla młodych rolników, w odniesieniu do której złożono wnioski w państwie członkowskim w danym roku, przewyższa pułap ustalony zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, oraz w przypadku gdy pułap ten wynosi 2 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II, państwa członkowskie dokonują liniowego zmniejszenia kwot wypłacanych zgodnie z art. 50, aby zachować zgodność z tym pułapem.

4. Na podstawie wielkości procentowej zgłoszonej przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustalające co roku odpowiednie pułapy płatności dla młodych rolników.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

TYTUŁ IV

WSPARCIE ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ

ROZDZIAŁ 1

Dobrowolne wsparcie związane z produkcją

Artykuł 52

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie mogą przyznawać rolnikom wsparcie związane z produkcją na warunkach określonych w niniejszym rozdziale (w niniejszym rozdziale zwane dalej „wsparciem związanym z produkcją”).

2. Wsparcie związane z produkcją można przyznawać następującym sektorom i rodzajom produkcji: zboża, nasiona oleiste, rośliny wysokobiałkowe, rośliny strączkowe, len, konopie, ryż, orzechy, ziemniak skrobiowy, mleko i przetwory mleczne, nasiona, mięso baranie i mięso kozie, wołowina i cielęcina, oliwa z oliwek, jedwabniki, susz paszowy, chmiel, burak cukrowy, trzcina cukrowa i cykoria, owoce i warzywa oraz zagajniki o krótkiej rotacji.

3. Wsparcie związane z produkcją można przyznawać jedynie tym sektorom lub tym regionom państwa członkowskiego, w których określone typy rolnicze lub określone sektory rolnictwa, które mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych i znajdują się w trudnej sytuacji.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 wsparcie związane z produkcją można również przyznawać rolnikom, którzy:

a) w dniu 31 grudnia 2014 r. mieli uprawnienia do płatności przyznane zgodnie z tytułem III rozdział 3 sekcja 2 i art. 71m rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz zgodnie z art. 60 i art. 65 akapit czwarty rozporządzenia (WE) nr 73/2009; oraz

b) nie mają w swojej dyspozycji kwalifikujących się hektarów w celu aktywacji uprawnień do płatności w ramach systemu płatności podstawowej, o którym mowa w tytule III rozdział 1 niniejszego rozporządzenia.

5. Wsparcie związane z produkcją można przyznawać jedynie w zakresie, który jest niezbędny, aby zapewnić zachętę do utrzymania aktualnych poziomów produkcji w danych sektorach lub regionach.

6. Wsparcie związane z produkcją ma formę płatności rocznej i jest przyznawane w granicach określonych limitów ilościowych oraz oparte na ustalonych obszarach i plonach lub na ustalonej liczbie zwierząt.

7. W przypadku osoby prawnej lub grupy osób fizycznych lub prawnych państwa członkowskie mogą stosować limity, o których mowa w ust. 6, na poziomie członków tych osób prawnych lub grup, w przypadku gdy prawo krajowe przewiduje dla indywidualnych członków prawa i obowiązki porównywalne do praw i obowiązków rolników indywidualnych mających status rolników prowadzących gospodarstwo rolne, w szczególności w zakresie ich statusu gospodarczego, społecznego i podatkowego, pod warunkiem że przyczynili się oni do umocnienia struktur rolnych tych osób prawnych lub tych grup.

8. Wszelkie wsparcie związane z produkcją przyznawane na podstawie niniejszego artykułu musi być zgodne z innymi środkami i politykami unijnymi.

9. Aby zapewnić skuteczne i ukierunkowane wykorzystanie unijnych środków finansowych oraz uniknąć podwójnego finansowania w ramach innych podobnych instrumentów wsparcia, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających:

a) warunki przyznawania wsparcia związanego z produkcją;

b) przepisy dotyczące spójności z innymi środkami unijnymi oraz kumulacji wsparcia.

Artykuł 53

Przepisy finansowe

1. Aby sfinansować wsparcie związane z produkcją, państwa członkowskie mogą zdecydować, do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok realizacji takiego wsparcia, o wykorzystaniu do 8 % ich rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wykorzystaniu do 13 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II, pod warunkiem że:

a) do dnia 31 grudnia 2014 r.:

(i) stosują system jednolitej płatności obszarowej określony w tytule V rozporządzenia (WE) nr 73/2009,

(ii) finansują środki na podstawie art. 111 tego rozporządzenia, lub

(iii) objęte są odstępstwem przewidzianym w art. 69 ust. 5 lub – w przypadku Malty – w art. 69 ust. 1 tego rozporządzenia; lub

b) przydzieliły łącznie, w ciągu co najmniej jednego roku w okresie 2010–2014, więcej niż 5 % swojej kwoty dostępnej na przyznawanie płatności bezpośrednich określonych w tytule III, w tytule IV, z wyjątkiem jego rozdziału 1 sekcja 6, oraz w tytule V rozporządzenia (WE) nr 73/2009, na sfinansowanie:

(i) środków określonych w tytule III rozdział 2 sekcja 2 rozporządzenia (WE) nr 73/2009,

(ii) wsparcia przewidzianego w art. 68 ust. 1 lit. a) ppkt (i)–(iv) oraz lit. b) i e) tego rozporządzenia, lub

(iii) środków zgodnie z rozdziałem 1, z wyjątkiem tytułu IV sekcja 6, tego rozporządzenia.

3. Wielkości procentowe rocznego pułapu krajowego, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą zostać zwiększone o nie więcej 2 punkty procentowe w przypadku tych państw członkowskich, które postanowią wykorzystać co najmniej 2 % swojego rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II na wsparcie produkcji roślin wysokobiałkowych na mocy niniejszego rozdziału.

4. W drodze odstępstwa od ust. 1 i 2 państwa członkowskie przydzielające łącznie w ciągu co najmniej jednego roku w okresie 2010–2014 więcej niż 10 % swojej kwoty dostępnej na przyznawanie płatności bezpośrednich określonych w tytule III, tytule IV, z wyjątkiem jego rozdziału 1 sekcja 6, oraz w tytule V rozporządzenia (WE) nr 73/2009 na sfinansowanie:

a) środków określonych w tytule III rozdział 2 sekcja 2 rozporządzenia (WE) nr 73/2009;

b) wsparcia przewidzianego w art. 68 ust. 1 lit. a) ppkt (i)–(iv) oraz lit. b) i e) tego rozporządzenia;

c) środków zgodnie z tytułem IV rozdział 1, z wyjątkiem sekcji 6, tego rozporządzenia,

mogą zdecydować o wykorzystaniu ponad 13 % rocznego pułapu krajowego określonego w załączniku II do niniejszego rozporządzenia, po zatwierdzeniu przez Komisję zgodnie z art. 55 niniejszego rozporządzenia.

5. W drodze odstępstwa od wielkości procentowych określonych w ust. 1–4 państwa członkowskie mogą wybrać wykorzystanie do 3 mln EUR rocznie na finansowanie wsparcia związanego z produkcją.

6. Do dnia 1 sierpnia 2016 r. państwa członkowskie mogą dokonać przeglądu swojej decyzji na podstawie ust. 1–4 oraz zdecydować, ze skutkiem od 2017 r., o:

a) pozostawieniu bez zmian, zwiększeniu lub zmniejszeniu wielkości procentowej ustalonej zgodnie z ust. 1, 2 i 3 w granicach limitów określonych w tych ustępach w stosownych przypadkach lub o pozostawieniu bez zmian lub zmniejszeniu wartości procentowej ustalonej zgodnie z ust. 4;

b) zmianie warunków przyznawania tego wsparcia;

c) zaprzestaniu przyznawania wsparcia na podstawie niniejszego rozdziału.

7. Na podstawie decyzji podjętej przez każde z państw członkowskich zgodnie z ust. 1–6 niniejszego artykułu, Komisja przyjmuje co roku akty wykonawcze ustalające odpowiednie pułapy dla wsparcia związanego z produkcją. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 54

Powiadomienie

1. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o decyzjach, o których mowa w art. 53, w terminach, o których mowa w tym artykule. Z wyjątkiem decyzji, o której mowa w art. 53 ust. 6 lit. c), powiadomienie zawiera informacje o docelowych regionach, wybranych typach rolniczych lub sektorach oraz o wysokości wsparcia, które ma zostać przyznane.

2. Decyzje, o których mowa w art. 53 ust. 2 i 4 lub, w stosownych przypadkach, w art. 53 ust. 6 lit. a), obejmują szczegółowy opis konkretnej sytuacji w docelowym regionie oraz opis konkretnych cech typów rolniczych lub określonych sektorów rolnictwa, które sprawiają, że wielkość procentowa, o której mowa w art. 53 ust. 1 jest niewystarczająca, aby zaradzić trudnościom, o których mowa w art. 52 ust. 3 i które uzasadniają większą wysokość wsparcia.

Artykuł 55

Zatwierdzenie przez Komisję

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze bez stosowania procedury, o której mowa w art. 71 ust. 2 lub 3, zatwierdzające decyzję, o której mowa w art. 53 ust. 4 lub, w stosownych przypadkach, w art. 53 ust. 6 lit. a), w przypadku gdy w danym sektorze lub regionie wykazano jedną z następujących potrzeb:

- a) potrzebę utrzymania określonego poziomu konkretnej produkcji z uwagi na brak alternatyw oraz w celu zmniejszenia ryzyka wstrzymania produkcji i wystąpienia problemów społecznych lub środowiskowych w jego wyniku;
- b) potrzebę zapewnienia stałej podaży dla lokalnego przemysłu przetwórczego, aby w ten sposób zapobiec niekorzystnym skutkom społeczno-ekonomicznym związanym z ewentualną restrukturyzacją;
- c) potrzebę zrekompensowania rolnikom w określonym sektorze niekorzystnej sytuacji, która jest wynikiem trwających zakłóceń na odnośnym rynku;
- d) potrzebę interwencji, w przypadku gdy wszelkie inne wsparcie dostępne na podstawie niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 lub zatwierzonego programu pomocy państwa uznano za niewystarczające, aby zaspokoić potrzeby określone w lit. a), b) i c) niniejszego ustępu.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące procedury oceny i zatwierdzania decyzji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

ROZDZIAŁ 2

Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny

Artykuł 56

Zakres stosowania

Rolnikom produkującym bawełnę objętą kodem CN 5201 00 przyznaje się pomoc na warunkach określonych w niniejszym rozdziale („płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny”).

Artykuł 57

Kwalifikowalność

1. Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny jest przyznawana na hektar kwalifikującego się obszaru uprawy bawełny. Obszar jest kwalifikowalny jeśli znajduje się w granicach gruntów rolnych zatwierdzonych przez państwo członkowskie do produkcji bawełny, obsiany odmianami zatwierdzonymi przez państwo członkowskie i na którym rzeczywiście zbierane są plony w normalnych warunkach wzrostu.

Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny jest wypłacana w odniesieniu do bawełny o dobrej, należytej i przyjętej w handlu jakości.

2. Państwa członkowskie zatwierdzają grunty i odmiany, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami i warunkami, które mają być przyjęte zgodnie z ust. 3.

3. Aby zapewnić skuteczne zarządzanie płatnością specyficzną w odniesieniu do bawełny, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących przepisów i warunków zatwierdzania gruntów i odmian do celów płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące procedury zatwierdzania gruntów i odmian do celów płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny oraz powiadamiania producentów w związku z tym zatwierdzeniem. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 58

Obszary bazowe, stałe wielkości plonów i kwoty referencyjne

1. Ustanawia się następujące krajowe obszary bazowe:

- Bułgaria: 3 342 ha,
- Grecja: 250 000 ha,
- Hiszpania: 48 000 ha,
- Portugalia: 360 ha.

2. Ustanawia się następujące stałe wielkości plonów w okresie referencyjnym:

- Bułgaria: 1,2 tony/ha,
- Grecja: 3,2 tony/ha,
- Hiszpania: 3,5 tony/ha,
- Portugalia: 2,2 tony/ha.

3. Kwotę płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny na hektar kwalifikującego się obszaru oblicza się przez pomnożenie wielkości plonów ustanowionej w ust. 2 przez następujące kwoty referencyjne:

- Bułgaria: 584,88 EUR w 2015 r.; oraz 649,45 EUR na 2016 r. i lata późniejsze,
- Grecja: 234,18 EUR,
- Hiszpania: 362,15 EUR,
- Portugalia: 228,00 EUR.

4. Jeżeli w danym roku powierzchnia kwalifikującego się obszaru bawełny w danym państwie członkowskim przekracza powierzchnię obszaru bazowego ustanowioną w ust. 1, kwotę, o której mowa w ust. 3, dla tego państwa członkowskiego zmniejsza się proporcjonalnie do wielkości, o jaką przekroczone obszar bazowy.

5. Aby umożliwić stosowanie płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny, Komisja jest uprawniona zgodnie z art. 70 do przyjmowania aktów delegowanych dotyczących przepisów w zakresie warunków przyznawania tej płatności, wymogów kwalifikowalności i praktyk agronomicznych.

6. Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające przepisy dotyczące obliczania zmniejszenia przewidzianego w ust. 4. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 59

Zatwierdzone organizacje międzybranżowe

1. Do celów niniejszego rozdziału „zatwierdzona organizacja międzybranżowa” oznacza podmiot prawny, który zrzesza rolników produkujących bawełnę i co najmniej jeden podmiot zajmujący się odziarnianiem bawełny oraz prowadzi taką działalność, jak:

- a) pomoc, w szczególności poprzez badania naukowe i badania rynkowe, na rzecz lepszej koordynacji wprowadzania bawełny do obrotu;
- b) sporządzanie znormalizowanych formularzy umów zgodnych z przepisami unijnymi;
- c) ukierunkowywanie produkcji na produkty, które są lepiej dostosowane do potrzeb rynkowych i popytu konsumentów, szczególnie pod względem jakości i ochrony konsumentów;
- d) aktualizacja metod i środków mających na celu poprawę jakości produktów;
- e) opracowywanie strategii marketingowych służących promowaniu bawełny za pośrednictwem systemów certyfikacji jakości.

2. Państwo członkowskie, na którego terytorium mają siedzibę podmioty zajmujące się odziarnianiem bawełny, zatwierdza organizacje międzybranżowe spełniające kryteria ustanowione zgodnie z ust. 3.

3. Aby zapewnić skuteczne stosowanie płatności specyficznej w odniesieniu do bawełny, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających:

- a) kryteria zatwierdzania organizacji międzybranżowych;
- b) obowiązki producentów;
- c) przepisy regulujące sytuacje, w których zatwierdzona organizacja międzybranżowa nie spełnia kryteriów, o których mowa w lit. a).

Artykuł 60

Przyznawanie płatności

1. Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny przyznawana jest rolnikom na kwalifikujący się hektar zgodnie z art. 58.

2. W przypadku rolników, którzy są członkami zatwierdzonej organizacji międzybranżowej, płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny na kwalifikujący się hektar w ramach obszaru bazowego określonego w art. 58 ust. 1, zostaje zwiększona o kwotę 2 EUR.

TYTUŁ V

SYSTEM DLA MAŁYCH GOSPODARSTW

Artykuł 61

Przepisy ogólne

1. Państwa członkowskie mogą ustanowić system dla małych gospodarstw zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym tytule („system dla małych gospodarstw”).

Rolnicy, którzy w 2015 r., posiadają, na własność lub w formie dzierżawy, uprawnienia do płatności lub, w państwach członkowskich stosujących art. 36, składają wnioski w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej oraz spełniają minimalne wymogi przewidziane w art. 10 ust. 1, mogą wybrać uczestnictwo w systemie dla małych gospodarstw.

2. Płatności w ramach systemu dla małych gospodarstw zastępują płatności, które mają zostać przyznane na podstawie tytułów III i IV.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania w przypadku gdy państwo członkowskie wybiera metodę płatności określoną w art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. a). W takim przypadku płatność jest uzależniona od odpowiednich warunków określonych w tytułach III i IV, bez uszczerbku dla ust. 3 niniejszego artykułu.

3. Rolnicy uczestniczący w systemie dla małych gospodarstw są zwolnieni z praktyk rolniczych przewidzianych w tytule III rozdział 3.

4. Nie zapewnia się korzyści na mocy niniejszego tytułu rolnikom, w przypadku których stwierdzono, że po dniu 18 października 2011 r. w sztuczny sposób stworzyli warunki pozwalające im skorzystać z systemu dla małych gospodarstw.

Artykuł 62

Uczestnictwo

1. Rolnicy, którzy chcą uczestniczyć w systemie dla małych gospodarstw, składają wniosek w terminie, który ma być ustalony przez państwa członkowskie, który nie może być późniejszy niż 15 października 2015 r. Termin ustalony przez państwa członkowskie nie może jednakże przypadać wcześniej niż w ostatnim dniu składania wniosku w ramach systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej.

Rolnicy, którzy nie złożyli wniosku o uczestnictwo w systemie dla małych gospodarstw w terminie ustalonym przez państwo członkowskie lub postanowili wystąpić z niego po tym terminie lub których wybrano w celu przyznania wsparcia na podstawie art. 19 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, nie są już uprawnieni do uczestnictwa w tym systemie.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zdecydować, że rolnicy, w przypadku których kwota płatności bezpośrednich na mocy tytułów III i IV jest niższa niż maksymalna kwota ustalona przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 63, mają zostać automatycznie włączeni do systemu dla małych gospodarstw, chyba że w terminie ustalonym przez dane państwo członkowskie zgodnie z ust. 1, lub w którymkolwiek z kolejnych lat, wyraźnie wystąpią z tego systemu. Państwa członkowskie korzystające z tej możliwości informują odnośnych rolników we właściwym czasie o ich prawie do wystąpienia z systemu.

3. Każde z państw członkowskich zapewnia, aby szacunkowa kwota płatności, o której mowa w art. 63, została podana do wiadomości rolników we właściwym czasie przed terminem składania wniosku lub wystąpienia ustalonym przez dane państwo członkowskie.

Artykuł 63

Kwota płatności

1. Państwa członkowskie ustalają kwotę rocznej płatności dla każdego rolnika uczestniczącego w systemie dla małych gospodarstw na jednym z następujących poziomów:

- a) kwota nieprzekraczająca 25 % średniej płatności krajowej na beneficjenta, która ustalana jest przez państwa członkowskie na podstawie pułapu krajowego określonego w załączniku II na rok kalendarzowy 2019 oraz na podstawie liczby rolników, którzy zadeklarowali kwalifikujące się hektary, zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2, w 2015 r.;
- b) kwota odpowiadająca średniej płatności krajowej na hektar pomnożona przez liczbę odpowiadającą liczbie hektarów nieprzekraczającej pięciu, która ma być ustalona przez państwa członkowskie. Średnia płatność krajowa na hektar jest ustalana przez państwa członkowskie na podstawie krajowego pułapu określonego w załączniku II na rok kalendarzowy 2019 oraz liczby kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych zgodnie z art. 33 ust. 1 lub art. 36 ust. 2 w 2015 r.

Kwota, o której mowa w akapicie pierwszym lit. a) lub b), nie może być niższa niż 500 EUR i nie może być wyższa niż 1 250 EUR.

W przypadku gdy zastosowanie akapitu pierwszego lit. a) i b) powoduje, że kwota wynosi mniej niż 500 EUR lub więcej niż 1 250 EUR, kwotę zaokrągla się odpowiednio w górę lub w dół do tej kwoty minimalnej lub maksymalnej.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwo członkowskie może zdecydować o przyznaniu rolnikom uczestniczącym w systemie:

- a) kwoty równej łącznej wartości płatności, które mają zostać przydzielone danemu rolnikowi każdego roku na mocy tytułu III i IV; lub
- b) kwoty równej łącznej wartości płatności, które mają zostać przydzielone danemu rolnikowi w 2015 r. na mocy tytułu III i IV, którą państwo członkowskie może dostosować w kolejnych latach, aby proporcjonalnie uwzględnić zmiany w pułapie krajowym określonym w załączniku II.

Kwota, o której mowa w akapicie pierwszym lit. a) lub b) nie może być wyższa niż kwota ustalona przez dane państwo członkowskie, która mieści się w przedziale między 500 EUR a 1 250 EUR.

W przypadku gdy zastosowanie akapitu pierwszego lit. a) lub b) powoduje, że uzyska się kwotę niższą niż 500 EUR, dane państwo członkowskie może zdecydować o zaokrągleniu tej kwoty w górę do 500 EUR.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 i 2, na Cyprze, w Chorwacji, na Malcie i w Słowenii kwota, o której mowa w tych ustępach, może zostać ustalona na poziomie niższym niż 500 EUR; poziom ten nie może być jednak niższy niż 200 EUR, a w przypadku Malty – niż 50 EUR.

Artykuł 64

Warunki specjalne

1. W okresie uczestnictwa w systemie dla małych gospodarstw rolnicy:

- a) utrzymują co najmniej liczbę kwalifikujących się hektarów odpowiadającą liczbie posiadanych, na własność lub w formie dzierżawy, uprawnień lub liczbie kwalifikujących się hektarów zadeklarowanych w 2015 r. zgodnie z art. 36 ust. 2;
- b) spełniają minimalny wymóg przewidziany w art. 10 ust. 1 lit. b).

2. Uprawnienia do płatności aktywowane w 2015 r. zgodnie z art. 32 i 33 przez rolnika uczestniczącego w systemie dla małych gospodarstw uważa się za uprawnienia aktywowane na okres uczestnictwa rolnika w tym systemie.

Uprawnień do płatności posiadanych, na własność lub w formie dzierżawy, przez rolnika w okresie uczestnictwa w tym systemie nie uważa się za niewykorzystane uprawnienia do płatności, które należy zwrócić do rezerwy krajowej lub rezerw regionalnych zgodnie z art. 31 ust. 1 lit. b).

W państwach członkowskich stosujących art. 36 kwalifikujące się hektary zadeklarowane w 2015 r. zgodnie z art. 36 ust. 2 przez rolnika uczestniczącego w systemie dla małych gospodarstw uważa się za zadeklarowane na okres uczestniczenia rolnika w tym systemie.

3. W drodze odstępstwa od art. 34 uprawnienia do płatności posiadane przez rolnika uczestniczącego w systemie dla małych gospodarstw nie są przekazywalne, z wyjątkiem przypadków dziedziczenia lub przewidywanego dziedziczenia.

Rolnicy, którzy wskutek dziedziczenia lub przewidywanego dziedziczenia otrzymali uprawnienia do płatności od rolnika uczestniczącego w systemie dla małych gospodarstw, kwalifikują się do uczestnictwa w tym systemie, o ile spełniają wymogi umożliwiające korzystanie z systemu płatności podstawowej i jeżeli odziedziczyli wszystkie uprawnienia do płatności posiadane przez rolnika, od którego otrzymali uprawnienia do płatności.

4. W przypadku gdy państwo członkowskie wybierze metodę płatności określoną w art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) bez stosowania art. 63 ust. 2 akapit trzeci, ust. 1 i 2, a także ust. 3 akapit pierwszy niniejszego artykułu nie mają zastosowania.

5. Aby zagwarantować pewność prawa, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych określających warunki uczestnictwa w systemie w przypadku gdy sytuacja rolnika uczestniczącego w systemie uległa zmianie.

Artykuł 65

Przepisy finansowe

1. Aby sfinansować płatność, o której mowa w niniejszym tytule, państwa członkowskie odejmują od łącznych kwot dostępnych na odnośne płatności kwoty, do których małe gospodarstwa byłyby uprawnione:

- a) na mocy systemu płatności podstawowej lub systemu jednolitej płatności obszarowej, o których mowa w tytule III rozdział 1;
- b) w ramach płatności redystrybucyjnej, o której mowa w tytule III rozdział 2;
- c) w ramach płatności za praktyki rolnicze korzystne dla klimatu i środowiska, o której mowa w tytule III rozdział 3;
- d) w ramach płatności z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych, o której mowa w tytule III rozdział 4;
- e) w ramach płatności dla młodych rolników, o której mowa w tytule III rozdział 5; oraz
- f) w ramach wsparcia związanego z produkcją, o którym mowa w tytule IV.

W przypadku państwa członkowskich, które wybrały obliczanie kwoty płatności zgodnie z art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), w przypadku gdy suma tych kwot w odniesieniu do indywidualnego rolnika przekracza maksymalną kwotę przez nie ustaloną, każda kwota jest proporcjonalnie zmniejszana.

2. Różnicę między sumą wszystkich płatności należnych w ramach systemu dla małych gospodarstw a łączną kwotą finansowaną zgodnie z ust. 1 finansuje się w jeden lub kilka następujących sposobów:

- a) poprzez zastosowanie art. 30 ust. 7 w danym roku;
- b) poprzez wykorzystanie środków finansowych na finansowanie płatności dla młodych rolników określonych w tytule III rozdział 5, które pozostały niewykorzystane w danym roku;
- c) poprzez zastosowanie liniowego zmniejszenia do wszystkich płatności, jakie mają zostać przyznane zgodnie z art. 32 lub art. 36.

3. Z wyjątkiem przypadków gdy państwo członkowskie wybrało ustalenie kwoty rocznej płatności zgodnie z art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), elementy, na podstawie których ustala się kwoty określone w ust. 1 niniejszego artykułu, pozostają takie same przez cały okres uczestnictwa rolnika w systemie dla małych gospodarstw.

4. Jeżeli łączna kwota płatności należnych w ramach systemu dla małych gospodarstw przekracza 10 % rocznego krajowego pułapu określonego w załączniku II, państwa członkowskie dokonują liniowego zmniejszenia kwot wypłacanych zgodnie z niniejszym tytułem, aby zachować zgodność z tą wartością procentową, chyba że ustaliły kwotę płatności zgodnie z art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) bez stosowania art. 63 ust. 2 akapit trzeci.

Ten sam wyjątek ma zastosowanie do państw członkowskich, które ustaliły kwotę płatności zgodnie z art. 63 ust. 2 akapit pierwszy lit. b) bez stosowania art. 63 ust. 2 akapit trzeci, których pułap krajowy określony w załączniku II na 2019 r. jest wyższy niż na 2015 r. i które stosują metodę obliczania określoną w art. 25 ust. 1 lub w art. 36 ust. 2.

TYTUŁ VI

KRAJOWE PROGRAMY RESTRUKTURYZACYJNE SEKTORA BAWELNY

Artykuł 66

Wykorzystanie budżetu rocznego na programy restrukturyzacji

1. W przypadku państw członkowskich, które stosują art. 4 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 637/2008, odpowiedni budżet roczny dostępny zgodnie z art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia zostaje przekazany ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r. i stanowi dodatkowe środki finansowe Unii na środki w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich finansowanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1305/2013.

2. W przypadku państw członkowskich, które stosują art. 4 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 637/2008, odpowiedni budżet roczny dostępny zgodnie z art. 5 ust. 1 tego rozporządzenia, uwzględnia się ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2017 r. w pułapach krajowych określonych w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

ROZDZIAŁ 1

Powiadomienia i sytuacje nadzwyczajne

Artykuł 67

Wymogi dotyczące powiadomień

1. Aby zapewnić właściwe stosowanie przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych do odniesienia do niezbędnych środków dotyczących powiadomień przekazywanych Komisji przez państwa członkowskie do celów niniejszego rozporządzenia lub do celów sprawdzania, kontrolowania, monitorowania, oceny i audytu płatności bezpośrednich oraz w celu spełniania wymogów określonych w umowach międzynarodowych, które zostały zawarte na mocy decyzji Rady, w tym wymogów dotyczących powiadomień w ramach tych umów. Komisja uwzględni przy tym zapotrzebowanie na dane oraz synergie między potencjalnymi źródłami danych.

Uzyskane informacje można w stosownych przypadkach przekazywać lub udostępniać organizacjom międzynarodowym i właściwym organom państw trzecich oraz można upowszechniać, z zastrzeżeniem ochrony danych osobowych i uzasadnionego interesu przedsiębiorstw w zakresie ochrony tajemnic przedsiębiorstwa.

2. Aby powiadomienia, o których mowa w ust. 1, były szybkie, skuteczne, dokładne i racjonalne pod względem kosztów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających dalsze przepisy dotyczące:

- a) charakteru i rodzaju informacji, które mają być przedmiotem powiadomień;
- b) kategorii danych, które mają być przetwarzane, oraz maksymalnych okresów zatrzymywania;
- c) praw dostępu do informacji lub udostępnianych systemów informacyjnych;
- d) warunków publikacji informacji.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające:

- a) metody powiadamiania;
- b) przepisy dotyczące dostarczania informacji niezbędnych do stosowania niniejszego artykułu;
- c) uzgodnienia w zakresie zarządzania informacjami, które mają być przedmiotem powiadomień, oraz przepisy dotyczące treści, formy, harmonogramu, częstotliwości i terminów powiadamiania;
- d) zasady przekazywania lub udostępniania informacji i dokumentów państwom członkowskim, organizacjom międzynarodowym, właściwym organom państw trzecich lub społeczeństwu, z zastrzeżeniem ochrony danych osobowych i uzasadnionego interesu rolników i przedsiębiorstw w zakresie ochrony tajemnic przedsiębiorstwa.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

Artykuł 68

Przetwarzanie i ochrona danych osobowych

1. Państwa członkowskie i Komisja gromadzą dane osobowe do celów określonych w art. 67 ust. 1. Nie mogą przetwarzać tych danych w sposób niezgodny z tymi celami.

2. W przypadku gdy dane osobowe przetwarzane są do celów monitorowania i oceny, o których mowa w art. 67 ust. 1, zapewnia się ich anonimowość i przetwarza jedynie w formie zbiorczej.

3. Dane osobowe przetwarza się zgodnie z dyrektywą 95/46/WE i rozporządzeniem (WE) nr 45/2001. W szczególności danych tych nie przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie osób, których dotyczą dane, przez czas dłuższy, niż jest to konieczne do celów, dla których dane te były gromadzone lub dla których są one przetwarzane dalej, z uwzględnieniem minimalnych okresów zatrzymywania określonych w mającym zastosowanie prawie krajowym i prawie unijnym.

4. Państwa członkowskie informują osoby, których dotyczą dane, że ich dane osobowe mogą być przetwarzane przez organy krajowe i unijne zgodnie z ust. 1 i że w tym zakresie korzystają one z praw określonych, odpowiednio, w dyrektywie 95/46/WE i rozporządzeniu (WE) nr 45/2001.

5. Niniejszy artykuł podlega przepisom art. 111–114 w rozporządzeniu (UE) nr 1306/2013.

Artykuł 69

Środki rozwiązywania szczególnych problemów

1. W celu rozwiązywania szczególnych problemów Komisja przyjmuje akty wykonawcze niezbędne i uzasadnione w sytuacji nadzwyczajnej. Takie akty wykonawcze mogą stanowić odstępstwo od przepisów niniejszego rozporządzenia w zakresie i przez taki okres, w jakim jest to ściśle niezbędne. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 71 ust. 2.

2. W przypadku konieczności uzasadnionej pilnej potrzeby oraz w celu rozwiązania takich szczególnych problemów, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości systemu płatności bezpośrednich w przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 71 ust. 3.

3. Środki przyjęte na podstawie ust. 1 lub 2 pozostają w mocy przez okres nieprzekraczający dwunastu miesięcy. Jeśli po tym okresie szczególne problemy, o których mowa w tych ustępach, utrzymują się, Komisja może przedłożyć odpowiednie wnioski ustawodawcze, aby ustanowić trwałe rozwiązanie.

4. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o wszelkich środkach przyjętych na podstawie ust. 1 lub 2 w terminie dwóch dni roboczych od ich przyjęcia.

ROZDZIAŁ 2

Przekazanie uprawnień i przepisy wykonawcze

Artykuł 70

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 2, art. 4 ust. 3, art. 6 ust. 3, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 3, art. 9 ust. 5, art. 20 ust. 6, art. 35, art. 36 ust. 6, art. 39 ust. 3, art. 43 ust. 12, art. 44 ust. 5, art. 45 ust. 5 i 6, art. 46 ust. 9, art. 50 ust. 11, art. 52 ust. 9, art. 57 ust. 3, art. 58 ust. 5, art. 59 ust. 3, art. 64 ust. 5, art. 67 ust. 1 i 2 oraz art. 73, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od dnia 1 stycznia 2014 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu siedmiu lat. Przekazanie uprawnień jest automatycznie przedłużane na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 2, art. 4 ust. 3, art. 6 ust. 3, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 3, art. 9 ust. 5, art. 20 ust. 6, art. 35, art. 36 ust. 6, art. 39 ust. 3, art. 43 ust. 12, art. 44 ust. 5, art. 45 ust. 5 i 6, art. 46 ust. 9, art. 50 ust. 11, art. 52 ust. 9, art. 57 ust. 3, art. 58 ust. 5, art. 59 ust. 3, art. 64 ust. 5, art. 67 ust. 1 i 2 oraz art. 73, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 2, art. 4 ust. 3, art. 6 ust. 3, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 3, art. 9 ust. 5, art. 20 ust. 6, art. 35, art. 36 ust. 6, art. 39 ust. 3, art. 43 ust. 12, art. 44 ust. 5, art. 45 ust. 5 i 6, art. 46 ust. 9, art. 50 ust. 11, art. 52 ust. 9, art. 57 ust. 3, art. 58 ust. 5, art. 59 ust. 3, art. 64 ust. 5, art. 67 ust. 1 i 2 oraz art. 73 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania takiego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 71

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet zwany „Komitetem ds. Płatności Bezpośrednich”. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku aktów, o których mowa w art. 24 ust. 11, art. 31 ust. 2 i art. 67 ust. 3, gdy komitet nie wyda opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

ROZDZIAŁ 3

Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 72

Uchylenia

1. Rozporządzenie (WE) nr 637/2008 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.

Rozporządzenie ma jednak nadal zastosowanie do dnia 31 grudnia 2017 r. w odniesieniu do państw członkowskich, które korzystają z możliwości określonej w art. 4 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia.

2. Rozporządzenie (WE) nr 73/2009 traci moc.

Bez uszczerbku dla ust. 3, odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia lub rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 i odczytuje się zgodnie z tabelą korelacji w załączniku XI do niniejszego rozporządzenia.

3. Odesłania w niniejszym rozporządzeniu do rozporządzeń (WE) nr 73/2009 oraz (WE) nr 1782/2003 odczytuje się jako odesłania do tych rozporządzeń w wersji obowiązującej przed ich uchyleniem.

Artykuł 73

Przepisy przejściowe

Aby zapewnić sprawne przejście od przepisów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 73/2009 do przepisów niniejszego rozporządzenia, Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych dotyczących niezbędnych środków w zakresie ochrony wszelkich nabytych praw i uzasadnionych oczekiwań rolników.

Artykuł 74

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2015 r.

Jednakże art. 8, art. 9 ust. 6, art. 11 ust. 6, art. 14, art. 16, art. 21 ust. 2 i 3, art. 22 ust. 2, art. 23 ust. 1 akapit pierwszy, art. 23 ust. 6, art. 24 ust. 10, art. 29, art. 36 ust. 1 akapit pierwszy, art. 41 ust. 1, art. 42 ust. 1, art. 43 ust. 8 i 13, art. 45 ust. 2 akapit czwarty, art. 46 ust. 2 i 8, art. 49 ust. 1, art. 51 ust. 1, art. 53, 54 art. 66 ust. 1, art. 67 i 70 oraz art. 72 ust. 1 stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady

V. JUKNA
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Wykaz systemów wsparcia

Sektor	Podstawa prawna	Uwagi
System płatności podstawowej	Tytuł III rozdział 1 sekcje 1, 2, 3 i 5 niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
System jednolitej płatności obszarowej	Art. 36 niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
Płatność redystrybucyjna	Tytuł III rozdział 2 niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
Płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska	Tytuł III rozdział 3 niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
Płatność z tytułu obszarów o ograniczeniach naturalnych	Tytuł III rozdział 4 niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
Płatność dla młodych rolników	Tytuł III rozdział 5 niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
Dobrowolne wsparcie związane z produkcją	Tytuł IV rozdział 1 niniejszego rozporządzenia	
Płatność specyficzna w odniesieniu do bawełny	Tytuł IV rozdział 2 niniejszego rozporządzenia	Płatność obszarowa
System dla małych gospodarstw	Tytuł V niniejszego rozporządzenia	Płatność niezwiązana z produkcją
Posei	Rozdział IV rozporządzenia (UE) nr 228/2013	Płatności bezpośrednie w ramach środków określonych w programach
Wyspy Morza Egejskiego	Rozdział IV rozporządzenia (UE) nr 229/2013	Płatności bezpośrednie w ramach środków określonych w programach

ZAŁĄCZNIK II

Pułapy krajowe, o których mowa w art. 6

(w tys. EUR)

Rok kalendarzowy	2015	2016	2017	2018	2019 r. i rok następny
Belgia	536 076	528 124	520 170	512 718	505 266
Bułgaria	721 251	792 449	793 226	794 759	796 292
Republika Czeska	874 484	873 671	872 830	872 819	872 809
Dania	916 580	907 108	897 625	889 004	880 384
Niemcy	5 144 264	5 110 446	5 076 522	5 047 458	5 018 395
Estonia	121 870	133 701	145 504	157 435	169 366
Irlandia	1 215 003	1 213 470	1 211 899	1 211 482	1 211 066
Grecja	2 039 122	2 015 116	1 991 083	1 969 129	1 947 177
Hiszpania	4 842 658	4 851 682	4 866 665	4 880 049	4 893 433
Francja	7 553 677	7 521 123	7 488 380	7 462 790	7 437 200
Chorwacja (*)	130 550	149 200	186 500	223 800	261 100
Włochy	3 902 039	3 850 805	3 799 540	3 751 937	3 704 337
Cypr	50 784	50 225	49 666	49 155	48 643
Łotwa	195 649	222 363	249 020	275 887	302 754
Litwa	417 890	442 510	467 070	492 049	517 028
Luksemburg	33 603	33 545	33 486	33 459	33 431
Węgry	1 271 593	1 270 410	1 269 187	1 269 172	1 269 158
Malta	5 127	5 015	4 904	4 797	4 689
Niderlandy	780 815	768 340	755 862	744 116	732 370
Austria	693 065	692 421	691 754	691 746	691 738
Polska	2 987 267	3 004 501	3 021 602	3 041 560	3 061 518
Portugalia	565 816	573 954	582 057	590 706	599 355
Rumunia	1 629 889	1 813 795	1 842 446	1 872 821	1 903 195
Słowenia	137 987	136 997	136 003	135 141	134 278
Słowacja	380 680	383 938	387 177	390 781	394 385
Finlandia	523 333	523 422	523 493	524 062	524 631
Szwecja	696 890	697 295	697 678	698 723	699 768
Zjednoczone Królestwo	3 555 915	3 563 262	3 570 477	3 581 080	3 591 683

(*) W przypadku Chorwacji pułap krajowy w odniesieniu do roku kalendarzowego 2020 wynosi 298 400 000 EUR, w odniesieniu do roku 2021 – 335 700 000 EUR, a w odniesieniu do roku 2022 – 373 000 000 EUR.

ZAŁĄCZNIK III

Pułapy netto, o których mowa w art. 7

(w mln EUR)

Rok kalendarzowy	2015	2016	2017	2018	2019 r. i rok następny
Belgia	536,1	528,1	520,2	512,7	505,3
Bułgaria	723,6	795,1	795,8	797,4	798,9
Republika Czeska	874,5	873,7	872,8	872,8	872,8
Dania	916,6	907,1	897,6	889,0	880,4
Niemcy	5 144,3	5 110,4	5 076,5	5 047,5	5 018,4
Estonia	121,9	133,7	145,5	157,4	169,4
Irlandia	1 215,0	1 213,5	1 211,9	1 211,5	1 211,1
Grecja	2 227,0	2 203,0	2 178,9	2 157,0	2 135,0
Hiszpania	4 903,6	4 912,6	4 927,6	4 941,0	4 954,4
Francja	7 553,7	7 521,1	7 488,4	7 462,8	7 437,2
Chorwacja (*)	130,6	149,2	186,5	223,8	261,1
Włochy	3 902,0	3 850,8	3 799,5	3 751,9	3 704,3
Cypr	50,8	50,2	49,7	49,2	48,6
Łotwa	195,6	222,4	249,0	275,9	302,8
Litwa	417,9	442,5	467,1	492,0	517,0
Luksemburg	33,6	33,5	33,5	33,5	33,4
Węgry	1 271,6	1 270,4	1 269,2	1 269,2	1 269,2
Malta	5,1	5,0	4,9	4,8	4,7
Niderlandy	780,8	768,3	755,9	744,1	732,4
Austria	693,1	692,4	691,8	691,7	691,7
Polska	2 987,3	3 004,5	3 021,6	3 041,6	3 061,5
Portugalia	566,0	574,1	582,2	590,9	599,5
Rumunia	1 629,9	1 813,8	1 842,4	1 872,8	1 903,2
Słowenia	138,0	137,0	136,0	135,1	134,3
Słowacja	380,7	383,9	387,2	390,8	394,4
Finlandia	523,3	523,4	523,5	524,1	524,6
Szwecja	696,9	697,3	697,7	698,7	699,8
Zjednoczone Królestwo	3 555,9	3 563,3	3 570,5	3 581,1	3 591,7

(*) W przypadku Chorwacji pułap netto w odniesieniu do roku kalendarzowego 2020 wynosi 298 400 000 EUR, w odniesieniu do roku 2021 – 335 700 000 EUR, a w odniesieniu do roku 2022 – 373 000 000 EUR.

ZAŁĄCZNIK IV

Limity dostosowania progów, o których mowa w art. 10 ust. 2

Państwo członkowskie	Limit progu w EUR (art. 10 ust. 1 lit. a))	Limit progu w hektarach (art. 10 ust. 1 lit. b))
Belgia	400	2
Bułgaria	200	0,5
Republika Czeska	200	5
Dania	300	5
Niemcy	300	4
Estonia	100	3
Irlandia	200	3
Grecja	400	0,4
Hiszpania	300	2
Francja	300	4
Chorwacja	100	1
Włochy	400	0,5
Cypr	300	0,3
Łotwa	100	1
Litwa	100	1
Luksemburg	300	4
Węgry	200	0,3
Malta	500	0,1
Niderlandy	500	2
Austria	200	2
Polska	200	0,5
Portugalia	200	0,3
Rumunia	200	0,3
Słowenia	300	0,3
Słowacja	200	2
Finlandia	200	3
Szwecja	200	4
Zjednoczone Królestwo	200	5

ZAŁĄCZNIK V

Przepisy finansowe, o których mowa w art. 10, 16 i 18, mające zastosowanie do Bułgarii i Rumunii

- A. Kwoty służące do stosowania art. 10 ust. 1 lit. a) oraz do obliczania pułapów krajowych dla płatności, o których to pułapach mowa w art. 16, w 2015 r.:

Bułgaria: 790 909 000 EUR

Rumunia: 1 783 426 000 EUR.

- B. Łączna kwota krajowych płatności bezpośrednich uzupełniających system płatności podstawowej, o której to kwocie mowa w art. 18 ust. 1, w 2015 r.:

Bułgaria: 69 657 000 EUR

Rumunia: 153 536 000 EUR.

- C. Łączna kwota krajowych płatności bezpośrednich uzupełniających płatność specyficzną w odniesieniu do bawełny, o której to kwocie mowa w art. 18 ust. 2, w 2015 r.:

Bułgaria: 258 952 EUR.

ZAŁĄCZNIK VI

Przepisy finansowe, o których mowa w art. 10 i 19, mające zastosowanie do Chorwacji

A. Kwota służąca do stosowania art. 10 ust. 1 lit. a):

373 000 000 EUR.

B. Łączne kwoty uzupełniających krajowych płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 19 ust. 3:

(w tys. EUR)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
242 450	223 800	186 500	149 200	111 900	74 600	37 300

ZAŁĄCZNIK VII

Maksymalne kwoty, jakie mają być dodawane do kwot określonych w załączniku II zgodnie z art. 20 ust. 2

(w tys. EUR)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3 360	3 840	4 800	5 760	6 720	7 680	8 640	9 600

ZAŁĄCZNIK VIII

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego, o której mowa w art. 41 ust. 4

Państwo członkowskie	Średnia wielkość gospodarstwa rolnego (w hektarach)
Belgia	29
Bułgaria	6
Republika Czeska	89
Dania	60
Niemcy	46
Estonia	39
Irlandia	32
Grecja	5
Hiszpania	24
Francja	52
Chorwacja	5,9
Włochy	8
Cypr	4
Łotwa	16
Litwa	12
Luksemburg	57
Węgry	7
Malta	1
Niderlandy	25
Austria	19
Polska	6
Portugalia	13
Rumunia	3
Słowenia	6
Słowacja	28
Finlandia	34
Szwecja	43
Zjednoczone Królestwo	54

ZAŁĄCZNIK IX

Wykaz praktyk równoważnych, o których mowa w art. 43 ust. 3

I. Praktyki równoważne do dywersyfikacji upraw:

1) Dywersyfikacja upraw

Wymóg: przynajmniej trzy uprawy, główna uprawa obejmująca maksymalnie 75 % oraz zastosowanie jednego lub kilku następujących elementów:

- są przynajmniej cztery uprawy,
- stosuje się niższe progi minimalne,
- właściwszy dobór upraw, takich jak na przykład rośliny strączkowe, rośliny białkowe, uprawy niewymagające nawadniania lub, w stosownych przypadkach, stosowania pestycydów,
- uwzględnienie regionalnych odmian dawnych, tradycyjnych lub zagrożonych rodzajów upraw na przynajmniej 5 % obszaru objętego płodozmianem.

2) Płodozmian

Wymóg: przynajmniej trzy uprawy, główna uprawa obejmująca maksymalnie 75 % oraz zastosowane jednego lub obu następujących elementów:

- prowadzona jest korzystniejsza dla środowiska wieloletnia sekwencja upraw lub odłogowania,
- są przynajmniej cztery uprawy.

3) Zimowa pokrywa glebowa (*)

4) Międzyplony (*)

II. Praktyki równoważne do utrzymywania trwałych użytków zielonych:

1) Gospodarowanie łąkami lub pastwiskami

Wymóg: utrzymywanie trwałych użytków zielonych oraz zastosowanie jednego lub kilku następujących elementów:

- system koszenia lub odpowiednie koszenie (daty, metody, ograniczenia),
- utrzymanie cech krajobrazu na trwałych użytkach zielonych oraz powstrzymywanie ekspansji zarośli,
- określone rodzaje traw lub system obsiewania gwarantujący odnowienie w zależności od rodzaju użytku zielonego, przy braku zniszczeń wysokiej wartości naturalnej,
- usuwanie paszy lub siana,
- odpowiednie gospodarowanie stromymi zboczami,
- system nawożenia,
- ograniczenia dotyczące pestycydów.

2) Ekstensywne systemy wypasu

Wymóg: utrzymywanie trwałych użytków zielonych oraz zastosowanie jednego lub kilku następujących elementów:

- wypas ekstensywny (czas, maksymalna obsada zwierząt),

(*) Praktyki podlegające obliczeniu, o którym mowa w art. 43 ust. 12 lit. c).

- pasterstwo lub pasterstwo górskie,
- wykorzystywanie ras lokalnych lub tradycyjnych do wypasu na trwałych użytkach zielonych.

III. Praktyki równoważne do obszarów proekologicznych:

Wymóg: stosowanie którejkolwiek z następujących praktyk przynajmniej na wielkości procentowej gruntów ornych określonym zgodnie z art. 46 ust. 1:

- 1) Odłogowanie ekologiczne
  - 2) Tworzenie „stref buforowych” dla obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, obszarów Natura 2000 lub innych miejsc ochrony różnorodności biologicznej, w tym wzdłuż żywopłotów i cieków wodnych
  - 3) Gospodarowanie nieuprawianymi strefami buforowymi i miedzami śródpolnymi (system koszenia, lokalne lub specjalne gatunki traw lub system obsiewania, ponowny obsiew odmianami regionalnymi, niestosowanie pestycydów, brak rozprowadzania obornika lub nawozów mineralnych), brak nawadniania, brak zasklepiania gleby)
  - 4) Granice, pasy i łąki rozproszone powierzchni, którymi gospodaruje się ze względu na dziką lub specyficzną faunę (strefy ziołorośli, ochrona gniazd, pasy dzikiej roślinności, mieszanki lokalnych nasion, uprawy, gdzie plon nie jest zbierany)
  - 5) Gospodarowanie (przerzedzanie, przycinanie, daty, metody, odbudowa) cech krajobrazu (drzew, żywopłotów, roślinności lasów nadbrzeżnych, kamiennych murów (tarasów), rowów, stawów)
  - 6) Utrzymywanie ornych gleb torfowych lub podmokłych pod okrywą trawiastą (bez wykorzystywania nawozów ani środków ochrony roślin)
  - 7) Produkcja na gruntach ornych bez wykorzystywania nawozów (nawozów mineralnych oraz obornika) ani środków ochrony roślin, bez nawadniania, bez obsiewania tą samą uprawą dwa lata z rzędu ani w stałym miejscu (*)
  - 8) Przekształcenie gruntu ornego w trwałe użytki zielone wykorzystywane ekstensywnie
-

ZAŁĄCZNIK X

Współczynniki przekształcenia i współczynniki ważenia, o których mowa w art. 46 ust. 3

Cechy	Współczynnik przekształcenia	Współczynnik ważenia	Obszar proekologiczny
Grunty ugorowane			
Uprawa tarasowa			
Cechy krajobrazu			
Strefy buforowe			
Hektary rolno-leśne			
Pasy kwalifikujących się hektarów wzdłuż obrzeży lasu			
Obszary z zagajnikami o krótkiej rotacji			
Obszary zalesione, o których mowa w art. 32 ust. 2 lit. b) ppkt (ii)			
Obszary z międzyplonami lub okrywą zieloną			
Obszary objęte uprawami wiążącymi azot			

ZAŁĄCZNIK XI

Tabela korelacji

o której mowa w art. 72 ust. 2

Rozporządzenie (WE) nr 73/2009	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013
art. 1	art. 1	—
art. 2	art. 4	—
art. 3	art. 5	—
art. 4 ust. 1	—	art. 91
art. 4 ust. 2	—	art. 95
art. 5	—	art. 93
art. 6 ust. 1	—	art. 94
art. 6 ust. 2	—	—
art. 7	—	—
art. 8	art. 7	—
art. 9	—	—
art. 10	—	—
art. 10a	—	—
art. 10b	—	—
art. 10c	—	—
art. 10d	—	—
art. 11	art. 8	art. 26 ust. 1 i 2
art. 11 ust. 3	art. 8 ust. 2	—
art. 11a	art. 8 ust. 3	—
art. 12 ust. 1 i 2	—	art. 12
art. 12 ust. 3	—	art. 14
art. 12 ust. 4	—	—
art. 13	—	art. 13 ust. 2
art. 14	—	art. 67
art. 15	—	art. 68 ust. 1 i 2
art. 16	—	art. 69
art. 17	—	art. 70
art. 18	—	art. 71
art. 19	—	art. 72

Rozporządzenie (WE) nr 73/2009	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013
art. 20	—	art. 74 ust. 1, 2 i 3
art. 21	—	art. 74 ust. 4
art. 22	—	art. 96
art. 23	—	art. 97
art. 24	—	art. 99
art. 25	—	art. 100
art. 26	—	art. 61
art. 27 ust. 1	—	art. 102 ust. 3
art. 27 ust. 2	—	art. 47
art. 27 ust. 3	—	art. 68 ust. 3
art. 28 ust. 1	art. 10	—
art. 28 ust. 2	art. 9 ust. 3	—
art. 28 ust. 3	art. 31 ust. 1 lit. a) ppkt (i) oraz (ii)	—
art. 29	—	art. 75
art. 30	—	art. 60
art. 31	—	art. 2 ust. 2
art. 32	art. 15	—
art. 33	—	—
art. 34 ust. 2	art. 32 ust. 2 i 4	—
art. 35	art. 33	—
art. 36	—	—
art. 37	art. 12	—
art. 38	—	—
art. 39 ust. 1	art. 32 ust. 6	—
art. 39 ust. 2	art. 35 ust. 3	—
art. 40 ust. 1	art. 6 ust. 1	—
art. 41 ust. 1	art. 30 ust. 1	—
art. 41 ust. 2	art. 30 ust. 3 i 6	—
art. 41 ust. 3	art. 30 ust. 3 oraz ust. 7 lit. a)	—
art. 41 ust. 4	—	—
art. 41 ust. 5	art. 30 ust. 10	—
art. 41 ust. 6 ust. 1	—	—
art. 42	art. 31 ust. 1 lit. b)	—
art. 43 ust. 1	art. 34 ust. 1, 2 i 3	—

Rozporządzenie (WE) nr 73/2009	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013
art. 43 ust. 2	—	—
art. 43 ust. 3	art. 34 ust. 4	—
art. 44	—	—
art. 45	—	—
art. 46	—	—
art. 47	—	—
art. 48	—	—
art. 49	—	—
art. 50	—	—
art. 51	—	—
art. 52	—	—
art. 53	—	—
art. 54	—	—
art. 55	—	—
art. 56	—	—
art. 57	—	—
art. 57a	art. 20 oraz załącznik VII	—
art. 58	—	—
art. 59	—	—
art. 60	—	—
art. 61	—	—
art. 62	—	—
art. 63	—	—
art. 64	—	—
art. 65	—	—
art. 66	—	—
art. 67	—	—
art. 68	—	—
art. 69	—	—
art. 70	—	—
art. 71	—	—
art. 72	—	—
art. 73	—	—
art. 74	—	—

Rozporządzenie (WE) nr 73/2009	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013
art. 75	—	—
art. 76	—	—
art. 77	—	—
art. 78	—	—
art. 79	—	—
art. 80	—	—
art. 81	—	—
art. 82	—	—
art. 83	—	—
art. 84	—	—
art. 85	—	—
art. 86	—	—
art. 87	—	—
art. 88	art. 56	—
art. 89	art. 57	—
art. 90	art. 58	—
art. 91	art. 59	—
art. 92	art. 60	—
art. 93	—	—
art. 94	—	—
art. 95	—	—
art. 96	—	—
art. 97	—	—
art. 98	—	—
art. 99	—	—
art. 100	—	—
art. 101	—	—
art. 102	—	—
art. 103	—	—
art. 104	—	—
art. 105	—	—
art. 106	—	—
art. 107	—	—
art. 108	—	—

Rozporządzenie (WE) nr 73/2009	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013
art. 109	—	—
art. 110	—	—
art. 111	—	—
art. 112	—	—
art. 113	—	—
art. 114	—	—
art. 115	—	—
art. 116	—	—
art. 117	—	—
art. 118	—	—
art. 119	—	—
art. 120	—	—
art. 121	art. 16 i 17	—
art. 121a	—	art. 98 akapit drugi
art. 122	—	—
art. 123	—	—
art. 124 ust. 1-5, 7 i 8	—	—
art. 124 ust. 6	—	art. 98 akapit pierwszy
art. 125	—	—
art. 126	—	—
art. 127	—	—
art. 128	—	—
art. 129	—	—
art. 130	—	—
art. 131	—	—
art. 132	art. 18 i 19	—
art. 133	—	—
art. 133a	art. 37	—
art. 134 (uchylony)	—	—
art. 135 (uchylony)	—	—
art. 136	—	—
art. 137	—	—
art. 138	art. 3	—
art. 139	art. 13	—
art. 140	art. 67	—

Rozporządzenie (WE) nr 73/2009	Niniejsze rozporządzenie	Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013
art. 141	art. 71	—
art. 142 lit. a)-q) oraz lit. s)	art. 70	—
art. 142(r)	art. 69	—
art. 143	—	—
art. 144	—	—
art. 145	—	—
art. 146	art. 72	—
art. 146a	—	—
art. 147	art. 73	—
art. 148	—	—
art. 149	art. 74	—
załącznik I	załącznik I	—
załącznik II	—	załącznik II
załącznik III	—	załącznik II
załącznik IV	załącznik III	—
załącznik V	—	—
załącznik VI	—	—
załącznik VII	załącznik IV	—
załącznik VIII	załącznik II	—
załącznik IX	—	—
załącznik X	—	—
załącznik XI	—	—
załącznik XII	—	—
załącznik XIII	—	—
załącznik XIV	—	—
załącznik XV	—	—
załącznik XVI	—	—
załącznik XVII	—	—
załącznik XVIIa	—	—